

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010. – 2017. gadam

PASŪTĪTĀJS:

Latgales plānošanas reģions

Reģ. Nr. 90002181025

Adrese: Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV 4600

Tālr. 65428111, fakss 65421211

e-pasts latgale@latgale.lv

IZSTRĀDĀTĀJS:

SIA "Grupa 93"

Reģ. Nr. 50103129191

juridiskā adrese: Kr. Barona iela 3-4, Rīga, LV-1050

Tālr. 67217043, fakss: 67217045

e-pasts: info@grupa93.lv

grupa93

Satura rādītājs

Ievads	3
Kopsavilkums.....	5
Definīcijas	6
1. ESOŠĀ SITUĀCIJA.....	10
1.1. SOCIĀLO PAKALPOJUMU PLĀNOŠANAS IETVARŠ	10
1.2. SOCIĀLI EKONOMISKĀ SITUĀCIJA LATGALE	10
1.2.1. Reģiona portrets un tendences.....	10
1.2.2. Demogrāfiskā situācija un apdzīvotuma struktūra	11
1.2.3. Pieejamība	18
1.2.4. Ekonomiskā situācija, iedzīvotāju ienākumi, bezdarbs.....	23
1.2.5. Pašvaldību sociālie budžeti	29
1.3. REĢIONA SOCIĀLO PAKALPOJUMU UN SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS RAKSTUROJUMS	32
1.3.1. Sociālās palīdzības saņēmēji	33
1.3.2. Sociālo pakalpojumu saņēmēji	34
1.3.3. Sociālo pakalpojumu sniedzēji.....	41
1.3.3.1. Sociālie dienesti.....	45
1.3.3.2. Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādes.....	47
1.3.3.3. Dienas aprūpes centri.....	47
1.3.3.4. Aprūpe mājās	48
1.3.3.5. Citi sociālo pakalpojumu veidi.....	48
1.3.3.6. Nevalstiskais sektors	49
1.3.4. Starpinstitucionālā sadarbība	51
1.3.4.1. Veselības aprūpe.....	51
1.3.4.2. Valsts Probācijas dienests.....	53
1.3.4.3. Izglītība.....	56
1.4. Stiprās, vājās puses, iespējas un draudi (SVID).....	57
2. PROGRAMMA	59
2.1. Programmas izstrādes mērķis.....	59
2.2. Vīzija.....	61
2.3. IESPĒJAMIE RISINĀJUMI UN ALTERNATĪVU ANALĪZE	64
2.3.1. Alternatīva A	64
2.3.2. Alternatīva B	66
2.3.3. Alternatīva C	68
2.4. Virsmērķis.....	70
2.5. Stratēģiskie mērķi.....	70
2.5.1. „Pakalpojumu pieejamība”	71
2.5.2. „Pamata vajadzības”	86
2.5.2.1. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi	86
2.5.2.2. Alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi.....	87
2.5.3. „Sociālie darbinieki”.....	133
2.6. Finansējuma un laika plāns.....	143
2.7. Projektu koncepcijas	145
3. Programmas īstenošanas rezultātu novērtēšanas un uzraudzības kārtība.....	150
3.1. Uzraudzības sistēma.....	150
3.2. Sociālo pakalpojumu reģionālā koordinatora pienākumi (projekts)	153

Saīsinājumi

GMI	garantētais minimālais ienākums
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
RAPLM	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
RDG	reģionālā darba grupa
LR	Latvijas Republika
MK	Ministru kabinets
LM	Labklājības ministrija
LPR	Latgales plānošanas reģions
LPRAP	Latgales plānošanas reģiona attīstības padome
NMP	neatliekamā medicīniskā palīdzība
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	nevalstiska organizācija
PA	paliatīvā aprūpe
SAC	sociālās aprūpes centrs
SD	(pašvaldības) sociālais dienests
SPS	Sociālo pakalpojumu sniedzējs
SRS	sociālās rehabilitācijas centrs
VBTAI	Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcija
VDEAVK	Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija
VPD	Valsts probācijas dienests
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra

Ievads

„Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010. – 2017. gadam” sagatavota Eiropas Sociālā fonda projekta „Sociālo pakalpojumu sistēmas attīstība Latgales plānošanas reģionā” ietvaros (Iepirkuma Identifikācijas Nr. LPR/ 2009/30/k-ESF).

Pirmo reizi ir izstrādāts reģiona līmeņa sociālās jomas attīstības plānošanas dokuments, veidojot vienotu sapratni par sociāli visneaizsargātāko iedzīvotāju grupu vajadzībām, pieejamiem sociālajiem pakalpojumiem un izstrādājot reģionā vienotu programmu sociālo pakalpojumu attīstībai.

Programma tika izstrādāta laikā pēc pašvaldību administratīvās reformas, pašvaldību sociālie dienesti sākuši strādāt jaunos novados. Šādā situācijā programma palīdz arī pašvaldībās ieraudzīt savu vietu kopējā reģiona pakalpojumu klāstā, plānot sociālās jomas attīstību vietējā līmenī.

Kvalitatīvu un daudzveidīgu sociālo pakalpojumu attīstība saistāma ar pilsētu resursiem pat tik atšķirīgās pašvaldībās kā Daugavpils ar 100 tūkstošiem iedzīvotāju līdz Baltinavas

novadam ar 1,3 tūkstošiem iedzīvotāju. Jo lielāks ir izaicinājums pakalpojumu nodrošinājuma un pieejamības plānošanai lauku teritorijā, kur tie nozīmē ne tikai atbalsta sniegšanu klientiem, bet pat eksistenciālu jautājumu risināšanu, lauku apdzīvojuma un cilvēka cienīgu dzīves apstākļu saglabāšanu.

Sabiedrībā nereti dominē viedoklis, ka sociālie dienesti „tikai dala pabalstus”. Patiesi materiālā palīdzība aizņem lielāko pašvaldību sociālo budžetu daļu. Tādēļ jo īpaši svarīgi, ka programma ir fokusēta uz sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes pakalpojumiem. PAKALPOJUMS klientam rada efektīvāku sociālo atbalstu, tā ietekmi var novērtēt ilgtermiņā. Pakalpojums atjauno klienta personīgos resursus un uzlabo dzīves kvalitāti.

Ar 2003. gada 1. janvāri stājās spēkā likums „Par sociāliem pakalpojumiem un sociālo palīdzību”, kas noteica sociālā darba, sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanas principus, to personu loku, kurām ir tiesības šos pakalpojumus un palīdzību saņemt, kā arī sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas un finansēšanas principus. Tā bija jauna filozofija, kura tika attīstīta saskaņā ar Eiropas sociālās politikas tendencēm un jaunākajām teorētiskajām un profesionālajām konceptuālajām nostādnēm šai jomā. Tas pavēra pašvaldībām iespēju veidot sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmu ne vien atbilstoši valsts sociālās drošības politikas pamatnostādnēm, bet arī respektējot katras pašvaldības iespējas un resursus.

Mēs piedzimstam, augam un dzīvojam tik dažādi un tik dažādos apstākļos. Pārējai „normālajai” sabiedrībai vēl jāmacās iecietību un jāklūst atsaucīgāki, lai tuvinātos programmā izvirzītajiem sociālās iekļaušanas mērķiem.

Valsts kopējā labklājības kontekstā, Programma balstīta uz scenāriju, ka 2017.gadā, pārvarot grūtības pēc ekonomikas krīzes ar tās sociālajām sekām, Latvija būs sasniegusi 2007.gada ekonomikas bāzes līmeni. Tas nozīmē, ka sociālo pakalpojumu un sociālā darba attīstībā jāvirzās nevis uz infrastruktūras paplašināšanu, bet uz esošo resursu efektīvāku izmantošanu, piedāvājot jaunas atbalsta formas, meklējot sadarbības iespējas.

Intensīvais programmas izstrādes laiks deva iespēju apskatīt kaimiņu pašvaldību pieredzi, mācīties, distancēties no ikdienas, ieraudzīt kopsakarības un veidus, kā rast risinājumus. Programmas izstrādes process bija dinamisks un interesants. Programmas izstrādi vadīja SIA „Grupa 93” un piesaistītie sociālās jomas eksperti.

Par līdzdalību izsakām lielu pateicību sociālo dienestu darbiniekiem, sociālo pakalpojumu sniedzējiem, nevalstiskajām organizācijām un pašvaldībām, kas aktīvi iesaistījās darba grupās, intervijās un diskusijās. Programma tapusi arī daudzu valsts iestāžu atbalstu. Izsakām pateicību Labklājības ministrijai, Valsts Probācijas dienestam, Izglītības un zinātnes ministrijai, slimnīcu vadītājiem, un visiem, kas atsaucās un dalījās savā viedoklī un pieredzē.

Programma ir apstiprināta Latgales plānošanas reģiona attīstības padomes sēdē 2010.gada 16.jūnijā, Rēzeknē.

Kopsavilkums

„Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010. – 2017. gadam” ir vidēja termiņa reģiona līmeņa attīstības plānošanas dokuments sociālo pakalpojumu jomā.

Programma aptver Latgales plānošanas reģionā esošo 19 novadu pašvaldību un republikas pilsētu Daugavpils un Rēzeknes sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmas

Programmas **izstrādes mērķis** ir noteikt rīcības virzienus, galvenos uzdevumus un sasniedzamos rezultātus institūcijām alternatīvo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstībā. Programma izstrādāta, ņemot vērā Latgales reģiona iedzīvotāju specifiskās vajadzības kopumā un katrā novadā atsevišķi, kā arī reģiona sociāli-ekonomiskos resursus un attīstības tendences.

Programma balstīta uz scenāriju, ka 2017.gadā, pārvarot grūtības pēc ekonomikas krīzes ar tās sociālajām sekām, valsts būs sasniegusi 2007.gada ekonomikas bāzes līmeni. Tas nozīmē, ka sociālo pakalpojumu, sociālās palīdzības un sociālā darba attīstībā jāvirzās nevis uz pakalpojumu infrastruktūras paplašināšanu, bet uz esošo resursu efektīvāku izmantošanu, piedāvājot jaunas atbalsta formas.

Programmas **mērķa grupas** ir sociālās atstumtības riskam pakļautās Latgales reģiona iedzīvotāju grupas – cilvēki ar invaliditāti, ģimenes ar bērniem, veci cilvēki, cilvēki ar atkarību problēmām, bērni un jaunieši, bezdarbnieki un citas sociālās atstumtības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas (personas, kas atgriezušās no ieslodzījuma vietām, personas bez noteiktas dzīvesvietas, u.c.), kā arī sociālo pakalpojumu (tajā skaitā alternatīvās sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumu) sniedzēji – patversmju, grupu dzīvokļu, dienas aprūpes centru, pansionātu, bērnu namu, pusceļa māju, rehabilitācijas centru darbinieki.

Kopumā plānoti pakalpojumi un aktivitātes **trijās jomās** –

- **pakalpojumu pieejamība** (ar mērķi nodrošināt sociālo pakalpojumu pieejamību pārvarot attālumus, kultūras, sociālās atšķirības un klientu funkcionālos ierobežojumus),
- **pakalpojumi pamatvajadzību apmierināšanai** (ar mērķi atjaunot vai saglabāt klientu spējas apmierināt pamata vajadzības atbilstoši viņu individuālo spēju līmenim un apkārtējās vides piedāvātajām iespējām Latgales reģionā),
- **sociālie darbinieki** (ar mērķi uzlabot sociālo dienestu kapacitāti Latgales reģionā, sociālā darba efektivitāti, paaugstināt sociālo darbinieku izglītības līmeni un sociālā darbinieka profesijas prestižu).

Attīstības programmas izstrādē izmantotas **līdzdalības plānošanas metodes**. Procesā iesaistījās:

- pieredzējuši sociālās jomas eksperti;
- dažādas ieinteresētās puses ar to prasmēm un zināšanām – sociālie dienesti, valsts pārvaldes un pašvaldību iestādes, projekta eksperti;
- mērķa grupas (klienti) un to pārstāvošās nevalstiskās organizācijas;
- Latgales plānošanas reģiona speciālisti.

Definīcijas

aprūpe mājās	pakalpojumi mājās pamatvajadzību apmierināšanai personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nevar sevi aprūpēt (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
alternatīvie aprūpes pakalpojumi	pakalpojumi mājās vai kas tuvināti ģimenes videi pamatvajadzību apmierināšanai personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nevar sevi aprūpēt (tai skaitā, mobilās aprūpes brigādes, drošības pogas, ēdiens uz mājām u.tml.). skat. arī Sociālās aprūpes pakalpojumi personas dzīvesvietā
cilvēku tirdzniecības upuris	persona, kura atzīta par cietušo noziedzīgā nodarījumā ar cilvēku tirdzniecību vai kurai Valsts policija izsniegusi izziņu, ka tā ir cietusi cilvēku tirdzniecībā ārvalstī, kā arī persona, kuru par atbilstošu cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem atzinis sociālo pakalpojumu sniedzējs
darbspējīgs vecums	personas dzīves posms no 15 gadu vecuma līdz valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamajam vecumam (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
dienas aprūpes centrs	institūcija, kas dienas laikā nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas personām ar garīga rakstura traucējumiem, invalīdiem, bērniem no trūcīgām ģimenēm un ģimenēm, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi, kā arī personām, kuras sasniegušas vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju. (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
dzīves kvalitāte	personas, ģimenes, personu grupas, sabiedrības labklājības rādītājs, kas ietver fizisko un garīgo veselību, brīvo laiku un tā izmantošanu, darbu, saikni ar sabiedrību, tiesības patstāvīgi pieņemt lēmumus un tos realizēt, kā arī materiālo nodrošinājumu (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
funkcionālais traucējums	slimības, traumas vai iedzimta defekta izraisīts fiziska vai garīga rakstura traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt, aprūpēt sevi un apgrūtina personas iekļaušanos sabiedrībā (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
garīga rakstura traucējums	psihiska saslimšana un garīgās attīstības traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt un aprūpēt sevi, kā arī apgrūtina tās iekļaušanos sabiedrībā (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
grupu māja (dzīvoklis)	atsevišķs dzīvoklis vai māja, kurā personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina individuālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums). Skat arī – „pusceļa māja”
ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	sociālā institūcija, kas nodrošina personai, kura vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj sevi aprūpēt, kā arī bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem mājokli, pilnu aprūpi un sociālo rehabilitāciju (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
karitatīvais sociālais darbinieks, diakons	nodarbojas ar sociālās aprūpes sniegšanu un palīdzēšanu cilvēkiem, balstoties uz kristīgajām vērtībām un Dieva vārdu (Profesiju klasifikators, kods 2462 01)
klients	Persona, kas saņem sociālos pakalpojumus vai sociālo palīdzību

	(Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums). Šīs programmas ietvaros ar klientu saprot personu, kas saņem sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes pakalpojumus. Sociālo dienestu klienti, kas saņem sociālo palīdzību, programmā lietoti kā „sociālās palīdzības saņēmēji”.
krīzes centrs	sociālā institūcija, kurā tiek sniegta īslaicīga psiholoģiska un cita veida palīdzība krīzes situācijā nonākušām personām (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
minimālo sociālo pakalpojumu apjoms	Minimālais sociālo pakalpojumu, sociālā darba un sociālās palīdzības apjoms, ko katra pašvaldība Latgales plānošanas reģionā nodrošina savas pašvaldības iedzīvotājiem. Minimālo sociālo pakalpojumu apjomu veido: - sociālā dienesta pakalpojumi; - aprūpe mājās veciem cilvēkiem, invalīdiem (vai SAC), - krīzes pakalpojumi ģimenēm ar bērniem, - daudzveidīgs (multifunkcionāls) sociālo pakalpojumu centrs - pakalpojumu saņemšanas vieta konkrētai klientu grupai/ -ām
mobīlās brigādes aprūpe mājās	profesionāļu komanda, kuras darbs ir vērsts uz personu pamatvajadzību nodrošināšanu dzīvesvietās
naktspatversme	sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina naktsmītni, vakariņas un personiskās higiēnas iespējas (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai	naudas un mantiskais pabalsts vai naudas vai mantiskais pabalsts, ko piešķir ģimenēm vai atsevišķi dzīvojošām personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ negūst pietiekamus ienākumus un kuras atzītas par trūcīgām. Šis pabalsts nodrošina katram ģimenes loceklim garantēto minimālo ienākumu līmeni (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
pamatvajadzības	ēdiens, apģērbs, mājoklis, veselības aprūpe, obligātā izglītība (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
pansija	Sociālā institūcija, kas organizē vecu cilvēku un cilvēku ar invaliditāti izmitināšanu atsevišķās mājās, kur dzīves apstākļi maksimāli pietuvināti dzīvošanai privātmājā. Pansijas pakalpojums ir kā aprūpes pakalpojums starp aprūpi mājās un aprūpi SAC. Pansijā tiek nodrošināti sociālās aprūpes speciālistu pakalpojumi tikai tajās jomās, kurās klients pats netiek galā. Aprūpes veids – pašaprūpe Pansiju apsaimniekošanu veic sadarbībā ar izmitinātajiem iemītniekiem, radiniekiem. Pansiju priekšrocības attiecībā pret ilgstošas aprūpes institūcijām: - cilvēks paliek savas dzīvesvietas tuvumā; - cilvēks dzīvo istabīgās pa vienam vai diviem un var ņemt līdzi savas mēbeles; - savu aprūpes iespēju robežās turpina sevi aprūpēt, saglabājot patstāvību un neatkarību un palīdzību saņem tikai tajā jomā, kur pats netiek galā; - ir drošība par to, ka, ja nepieciešams būs iespēja saņemt palīdzību; - tuvinieki un draugi var apciemot un sniegt morālo atbalstu; - pansijas uzturēšana pašvaldībai izmaksā lētāk nekā pansionāti, jo daļu darba dara klienti.
patversme	sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina īslaicīgas uzturēšanās

	iespējas, uzturu, personiskās higiēnas iespējas un sociālā darba speciālistu pakalpojumus (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
pusceļa māja	sociālās rehabilitācijas institūcija vai ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijas struktūrvienība, kurā personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina sociālās rehabilitācijas pakalpojumus (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums). Pusceļa māja un grupu mājas (dzīvoklis) - atsevišķs dzīvoklis vai māja, kurā personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina individuālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā. Valsts sedz daļu no izmaksām par uzturēšanos grupu mājā (dzīvoklī) tām personām, kuras pēc sociālās rehabilitācijas pusceļā mājā uzsāk patstāvīgu dzīvi, atstājot sociālās aprūpes centru. Tas ir pārejas posms no ilgstošas sociālās aprūpes uz patstāvīgu dzīvi. Šeit cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem mācās sadzīvē nepieciešamās iemaņas - kā gatavot ēst, mazgāt veļu, apkopt sevi - lietas, par kurām cilvēkam pašam nebija jāgādā, dzīvojot aprūpes centrā
profesionālā rehabilitācija	pasākumu kopums, kas nodrošina jaunas profesijas apgūšanu, profesionālo zināšanu un prasmju atjaunošanu vai attīstīšanu, tajā skaitā profesionālās izglītības programmu apgūšanu pamata un vidējā izglītības pakāpē atbilstoši personas funkcionālo traucējumu veidam, smaguma pakāpei un iepriekš iegūtās izglītības un kvalifikācijas līmenim (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums) Šīs programmas ietvaros profesionālā rehabilitācija iekļauta sociālās rehabilitācijas kompleksā.
psihosociālā palīdzība	sociālā darba virziens, kura nolūks ir palīdzēt indivīdam un ģimenei risināt starppersonu un sociālās vides problēmas, sniedzot psiholoģisku un sociālu atbalstu (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums). Šīs programmas ietvaros psihosociālā palīdzība iekļauta sociālās rehabilitācijas kompleksā
servisa dzīvoklis	dzīvoklis, kas tiek izīrēts un ir pielāgots personai ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem, lai palielinātu personas iespējas dzīvot patstāvīgi un aprūpēt sevi (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
sociālā darba speciālists	persona, kurai ir šajā likumā noteiktā izglītība un kura veic sociālā darbinieka, karitatīvā sociālā darbinieka, sociālā aprūpētāja, sociālā rehabilitētāja vai sociālās palīdzības organizatora profesionālos pienākumus (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
sociālā palīdzība	naudas vai mantiskais pabalsts, kura piešķiršana balstās uz materiālo resursu novērtēšanu personām (ģimenēm), kurām trūkst līdzekļu pamatvajadzību apmierināšanai (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
sociālais dienests	pašvaldības izveidota iestāde, kas sniedz sociālo palīdzību, organizē un sniedz sociālos pakalpojumus pašvaldības iedzīvotājiem (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
sociālais darbs	profesionāla darbība, lai palīdzētu personām, ģimenēm, personu grupām un sabiedrībai kopumā veicināt vai atjaunot savu spēju sociāli funkcionēt, kā arī radīt šai funkcionēšanai labvēlīgus apstākļus
sociālās aprūpes pakalpojums	pasākumu kopums, kas vērsts uz to personu pamatvajadzību apmierināšanu, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ, un ietver sevī pakalpojumus personas dzīvesvietā un ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās (Sociālo

	pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
sociālās aprūpes pakalpojumi personas dzīvesvietā	pakalpojumi, kas tuvināti ģimenes videi [aprūpe mājās, pakalpojumi dienas aprūpes centrā, servisa dzīvoklis, grupu māja (dzīvoklis) u.c.] (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personas dzīvesvietā	pakalpojumi, kas ir pieejami dzīvesvietā (individuāls sociālais darbs ar klientu, specializēto darbinīcu pakalpojumi, krīzes centru, dienas aprūpes centru u.c. pakalpojumi) (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
sociālās rehabilitācijas pakalpojums	pasākumu kopums, kas vērsts uz sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu, lai nodrošinātu sociālā statusa atgūšanu un iekļaušanos sabiedrībā, un ietver sevī pakalpojumus personas dzīvesvietā un sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai dzīvesvietā vai sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)
sociālo pakalpojumu sniedzējs	persona, kas sniedz sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas, profesionālās rehabilitācijas un sociālā darba pakalpojumus (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums). Šajā programmā uzskaitīti tikai tie sociālo pakalpojumu sniedzēji, kas reģistrēti Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā
specializētās darbnīcas	darbnīcas, kurās izveidotas darba vietas un nodrošināts speciālistu atbalsts redzes un dzirdes invalīdiem vai personām ar garīga rakstura traucējumiem (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums).
specializētie sociālie pakalpojumi	sociālās rehabilitācijas un aprūpes pakalpojumi, kas tiek sniegti klientiem, kuru funkcionālo un sociālo spēju atjaunošanai nepieciešamas īpašas zināšanas un prasmes. Pakalpojumu var sniegt augsti kvalificēti sociālā darba speciālisti un / vai starpprofesionāļu komanda
Starpinstitucionālā sadarbība	vairāku institūciju koordinēta darbība kopēja mērķa sasniegšanai (problēmas identificēšana, intervences mērķa noteikšana, rīcības plāna sastādīšana) precīzi definējot katras iesaistītās institūcijas kompetences un uzdevumus
supervīzija / konsultatīvs atbalsts sociālā darba speciālistam	sociālā darba speciālista darbībai paredzēts metožu kopums ar mērķi uzlabot viņa profesionālo kompetenci un sniegt viņam psiholoģisko atbalstu, lai paaugstinātu darba kvalitāti (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums) Kovīzija - supervīzijas forma, kurā konsultatīvo atbalstu cits citam sniedz kolēģi un darba biedri.
tehniskie palīgīdzekļi	aprīkojums vai tehniskās sistēmas, kas novērš, kompensē, atvieglo vai neitralizē funkcijas pazeminājumu vai invaliditāti (Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums)

1. ESOŠĀ SITUĀCIJA

1.1. SOCIĀLO PAKALPOJUMU PLĀNOŠANAS IETVARŠ

Lai attīstītu sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes pakalpojumus Latgales reģionā, tostarp institūcijām alternatīvus pakalpojumus, apskatīta sociālo pakalpojumu tiesiskā vide un sociālo pakalpojumu attīstību definējošie starptautiskā un nacionālā līmeņa politikas un attīstības plānošanas dokumenti (Apskats pievienots 1.pielikumā „Pārskati, statistika, ziņojumi” (atsevišķs sējums)).

Galvenie secinājumi

- Informāciju par aktuāliem normatīvajiem aktiem nodrošina Labklājības ministrija. Grozījumi un interpretācija, piemērojot normas darbā ar klientu, ir viena no sociālo dienestu darbinieku nosauktajām problēmām.
- Normatīvie akti, kas regulē sociālos pakalpojumus klientu grupām, it īpaši ģimenēm ar bērniem, pašvaldībām uzliek par pienākumu sniegt pakalpojumus visām grupām. Pašvaldību ierobežoto budžetu, kā arī nepietiekamas sociālo dienestu kapacitātes dēļ sociālie pakalpojumi tiek sniegti ierobežotā apmērā vai netiek sniegti vispār.
- Tiesiskajos aktos nav paredzēta pašu sociālo darbinieku aizsardzību (darbs sociālā riska situācijās, kontakti ar inficētām personām, psiholoģiskā slodze, nepietiekams supervīzijas atbalsts un zems atalgojums).

1.2. SOCIĀLI EKONOMISKĀ SITUĀCIJA LATGALĒ

1.2.1. Reģiona portrets un tendences

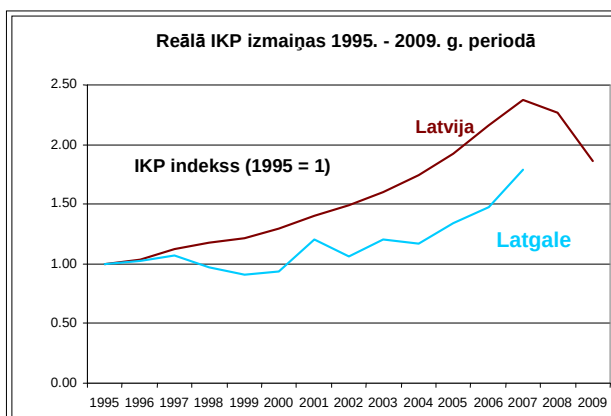
Ja visā Latvijā 2010.gada sākumā dzīvotu 663 cilvēki un attiecīgi Latgalē dzīvotu 100 cilvēku, tad:

- 53 no viņiem būtu sievietes, 47 - vīrieši;
- 59 dzīvotu pilsētās (un to tiem 31 Daugavpilī, 10 Rēzeknē, pa 3 Krāslavā, Ludzā, Līvānos, pa 2 Balvos un Preiļos, pa vienam – Ilūkstē, Dagdā, Kārsavā, Viļānos), 41 dzīvotu ciemos un laukos;
- 13 būtu bērni, 21 būtu pensijas vecumā;
- 43 būtu nodarbinātie, 11 būtu bezdarbnieki;
- 20 būtu darbspējas vecumā, bet nestrādātu;
- 44 būtu latvieši, 39 - krievi, 5 – baltkrievi, 7 – poļi un 1 – ukraiņis

Ņemot vērā iedzīvotāju skaita negatīvās izmaiņas pēdējos desmit gados, 2017.gadā Latgalē **palielināsies pilsētās dzīvojošo** īpatsvars līdz pat 66%, **samazināsies bērnu skaits** vecumā līdz 7 gadiem (7%), bet **pieaugs pensijas vecuma iedzīvotāju īpatsvars** – līdz 22-23%.

Laukiem kļūstot arvien retāk apdzīvotiem, lielāka nozīme būs pakalpojumiem, kas vienlaikus risinās arī pakalpojumu pieejamību („piegādi”).

Sociālo pakalpojumu efektivitāti ietekmē Latgales reģiona ekonomiskā atpazītība, ko ilustrē 12 reizes mazāks saražotais iekšzemes kopprodukts (skat.1.tabulu), zemāka pirktpēja.

1. attēls. IKP indekss salīdzināmās cenās
izaugsme kopš 1995. gada Latvijā un Latgalē.
(sastādīts, izmantojot CSP datus)

1.tabula. Kopprodukta galvenie parametri Latvijā un Latgalē

	Latvija	Latgale
Iekšzemes kopprodukts (IKP) ¹ , miljardi LVL	14,8	1,2
Proporcija no valsts IKP	100%	8%
IKP uz 1 iedzīvotāju, tūkst. LVL	6,5	3,8
IKP uz 1 nodarbināto, tūkst. LVL	13,2	7,7

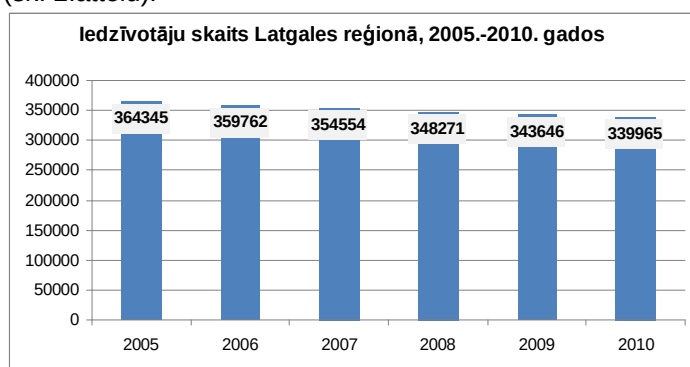
Periodā no 1995. līdz 2002. gadam, Latgales IKP ir audzis ievērojami lēnāk, nekā Latvijai kopumā, paliekot praktiski nemainīgs salīdzināmās cenās. No 2003. līdz 2007.gadam Latgales ekonomikas kopprodukta izaugsmes tempi kopumā neatpalika no Latvijas. Spriežot pēc datiem par apstrādes rūpniecības uzņēmumu apgrozījumu 2008. un 2009. gadā, arī samazinājums būs tuvs Latvijas vidējam līmenim - 22% divu gadu laikā.

Izmaiņoties demogrāfiskajam sastāvam, palielināsies iedzīvotāju atkarība no sociālajiem transfertiem, un lielāka nozīme būs sociālajiem pakalpojumiem, kas vērsti uz iedzīvotāju prasmju saglabāšanu vai atjaunošanu, lai klients spētu apmierināt cilvēka pamata vajadzības (darbs, mājoklis, veselība, izglītība). Liela nozīme būs arī starpnozaru sadarbībai, lai nodrošinātu atpalikušā reģiona sociālās nodarbinātības programmas, tādējādi mazinot slogu uz sociālo budžetu un vienlaikus uzturot darbaspējas iedzīvotāju piemērotību darba tirgum.

Latgale pēc 2007. g. datiem **pirktspējas paritātes** ziņā atradās 1653 vietā no 1700 Eiropas reģioniem IKP uz 1 iedzīvotāju. Latvijai kopumā ir 1448. vieta, Rīgai 710, Pierīgas reģionam – 1569, Kurzemei – 1550 un Vidzemei un Zemgalei – 1607/1608.vietas.

1.2.2.Demogrāfiskā situācija un apdzīvojuma struktūra

2010. gada sākumā, pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, Latgalē dzīvoja nepilni 340 tūkstoši cilvēku. Piecu gadu laikā iedzīvotāju skaits samazinājās par 20 tūkstošiem cilvēku (sk. 2.attēlu).

2. attēls. Latgales iedzīvotāju skaita izmaiņas (CSP dati)

Ja valstī kopumā iedzīvotāju skaita samazināšanās temps no 1999. līdz 2008. gadam ir palēninājies, tad Latgalē iedzīvotāju skaits ir samazinājies straujāk, kā redzams 2.tabulā. Iedzīvotāju skaits samazinās lēnāk Rēzeknē. Turpretī Daugavpilī tas samazinās straujāk,

iedzīvotāju skaits Latgalē ir krietns straujāk nekā citos Latvijas reģionos. Laika posmā no 2003. līdz 2008. gadam, iedzīvotāju skaits Latvijā ir samazinājies par 2.6%, savukārt Latgalē par 7.1%². Starp Latvijas reģioniem nav būtisku atšķirību pēc iedzīvotāju dabiskās kustības; Latgales iedzīvotāju kopskaita salīdzinoši straujāks kritums skaidrojams ar negatīvu ārējo migrāciju.

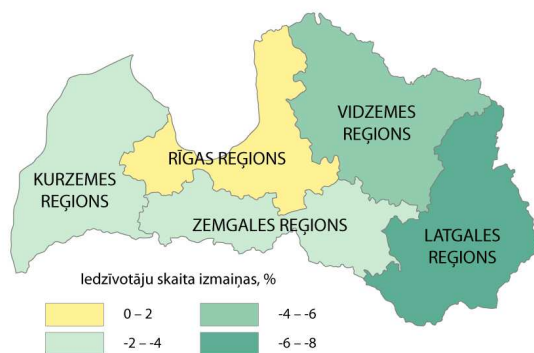
¹ Reģiona kopprodukts rāda Latgales teritorijā saražotās produkcijas un sniegto pakalpojumu kopējo vērtību. Lai izvairītos no dubultās skaitīšanas, tiek rēķināta tikai gala patērētāju sasniegušo produktu un pakalpojumu cena, tātad, netiek rēķināts starppatēriņš. Citiem vārdiem sakot, IKP parāda kopējo pievienoto vērtību plus produktu nodokļus (PVN, akcīzes nodoklis).

² Valsts reģionālās attīstības aģentūra. Reģionu attīstība Latvijā 2008. gadā

līdzīgi kā citās lielajās Latvijas pilsētās (iemesli: iedzīvotāji pārceļas gan uz tuvējo piepilsētu, gan izbrauc darba meklējumos ārpus dzīvesvietas, ārpus Latvijas).

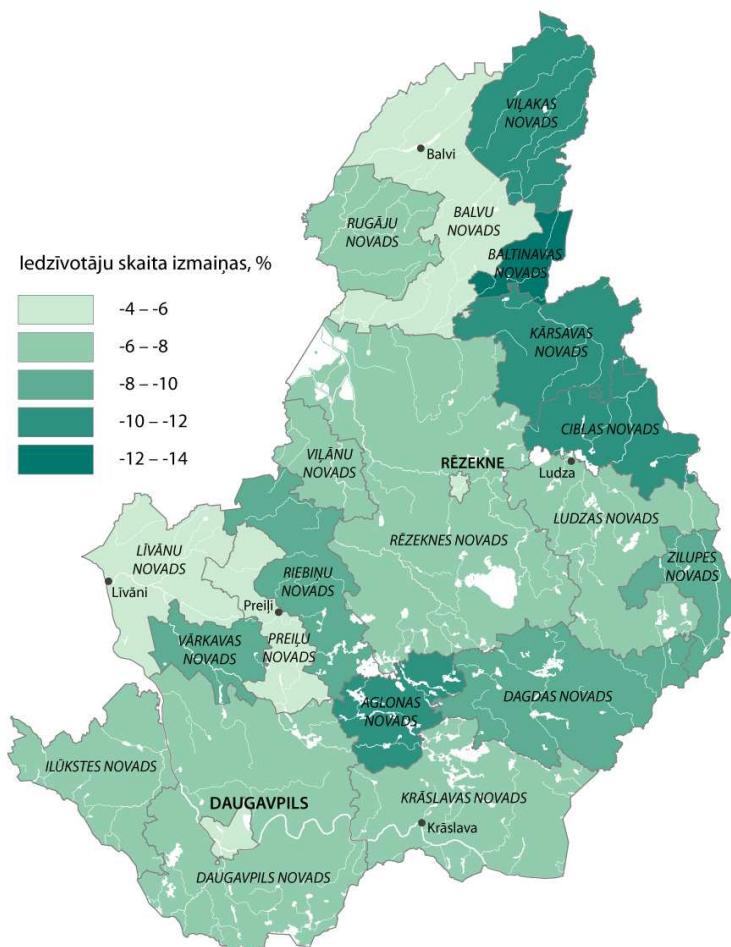
2. tabula. Iedzīvotāju skaita izmaiņas piecu gadu periodos, %.

Reģions	1999 – 2004	2003 – 2008
Latvija kopumā	-3,3	-2,6
Latgales reģions	-5,2	-7,1
t.sk. Daugavpils	-3,7	-5,9
t.sk. Rēzekne	-8,2	-5,0

Iedzīvotāju skaitu samazināšanās notiek nevienmērīgi: tā ir izteiktāka lauku teritorijās un jo īpaši – pierobežā, un mazāk izteikta pilsētās vai pilsētu apkaimes teritorijās.

Piemērojot Eurostat izstrādātās demogrāfiskās prognozes Latvijai un pieņemot nelabvēlīgāko variantu, prognozējams, ka Latgales iedzīvotāju skaits laika periodā no 2010. līdz 2020.g. saruks par 10% un būs 306 tūkstoši cilvēku.

3. attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas Latgales novados un Latvijas reģionos no 2005.g. sākuma līdz 2010. g. sākumam (VRAA dati)

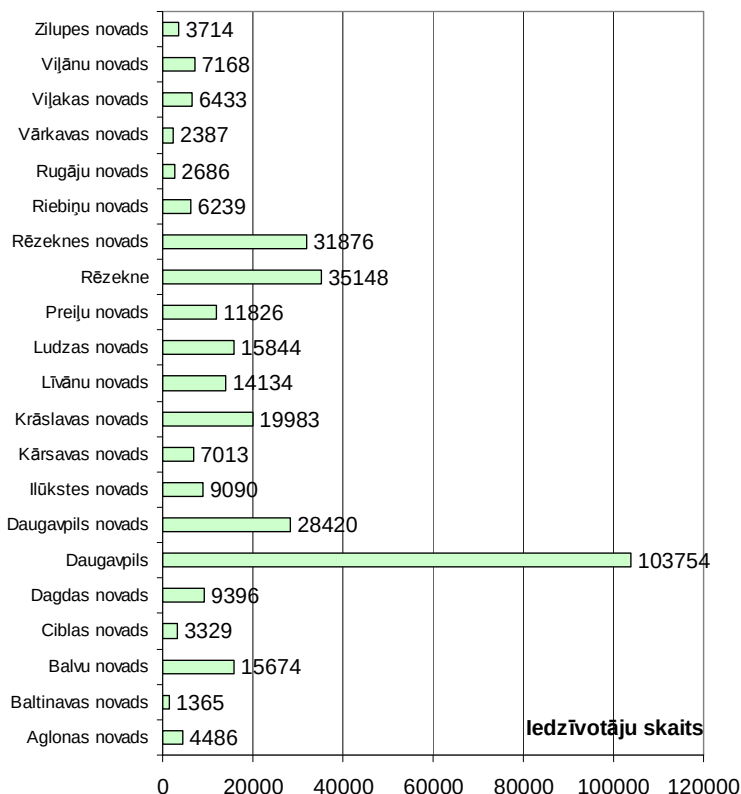
Iedzīvotāju skaits pašvaldībās liecina par atšķirībām sociālo pakalpojumu sniegšanas kapacitātē. Latgales reģionā atrodas gan otrā lielākā pēc iedzīvotāju skaita pilsēta Latvijā – Daugavpils ar 103 tūkst. iedzīvotāju, gan novads, kur iedzīvotāju skaits ir nedaudz pāri tūkstotim (Baltinavas novads).

Pašvaldību sadalījums pēc iedzīvotāju skaita:
Republikas pilsēta ar 100 tūkstošiem – 1;
pilsētas un novadi ar 20-35 tūkst. – 4;
novadi ar 5-20 tūkst. – 9,
novadi ar mazāk par 5 tūkst. – 6.

Lai arī pašvaldību administratīvi teritoriālā reforma noslēgusies 2009.g. 1.jūlijā, lielo izveidoto novadu (Rēzeknes, Daugavpils, u.c.) teritorijas funkcionē

kā iepriekš, pagastos. Izveidotajiem sociālajiem dienestiem jāmācās „pārvaldīt” sociālo pakalpojumu sniegšanu lielā teritorijā, apkopot dažādās sociālās palīdzības pieejas pagastos.

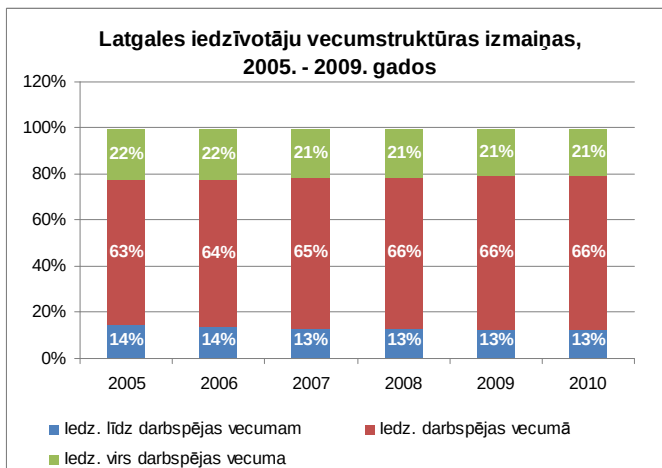
Latgales vecuma struktūras rādītāji kopumā ir tuvi Latvijas vidējiem rādītājiem, taču, līdzīgi kā visā Latvijā, samazinās jauno cilvēku īpatsvars. Pēdējos gados augstāks darbības vecuma cilvēku īpatsvars skaidrojams ar pensijas vecuma palielināšanu. Paredzams, ka saglabājošies līdzšinējam procesam – darbspējīgo cilvēku migrācijai no reģiona, kā arī saglabājošies zema dzimstībai, ar laiku būtiski pieaugs pensionāru īpatsvars.

4. attēls. Iedzīvotāju skaits Latgales novados 2010.g. sākumā (VRAA dati)

3.tabula. Pašvaldību sadalījums pēc iedzīvotāju skaita

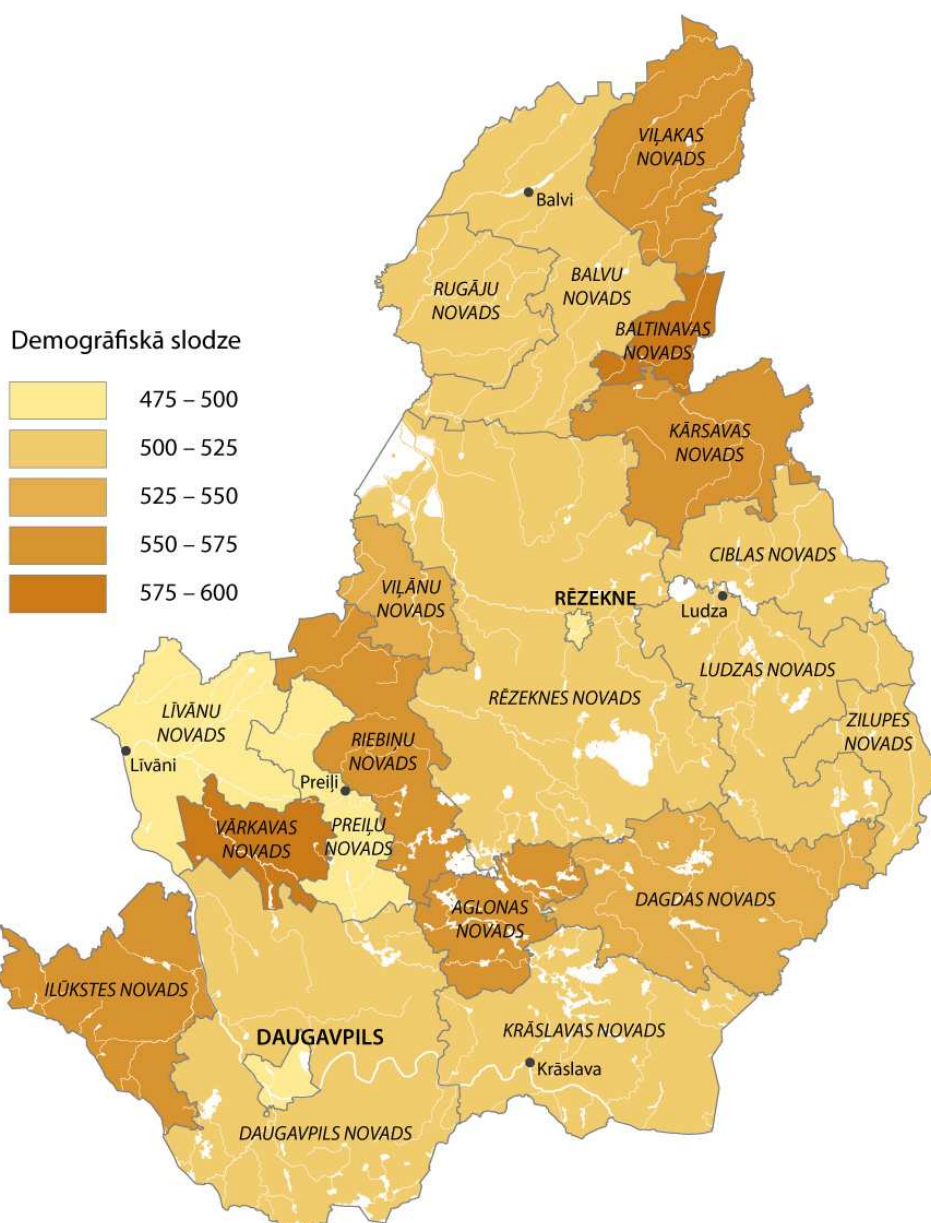
100 tūkst.	20 – 35 tūkst.	5 – 20 tūkst.	> par 5 tūkst.
Daugavpils pilsēta	Rēzeknes pilsēta, Rēzeknes novads, Daugavpils novads, Krāslavas novads	Balvu novads, Ilūkstes novads, Kārsavas novads, Līvānu novads, Ludzas novads, Preiļu novads, Riebiņu novads, Vījakas novads, Viljānu novads	Aglonas novads, Baltinavas novads, Ciblas novads, Rugāju novads, Vārkavas novads, Zilupes novads

5. attēls. Latgales iedzīvotāju vecumstruktūras izmaiņas (CSP dati)

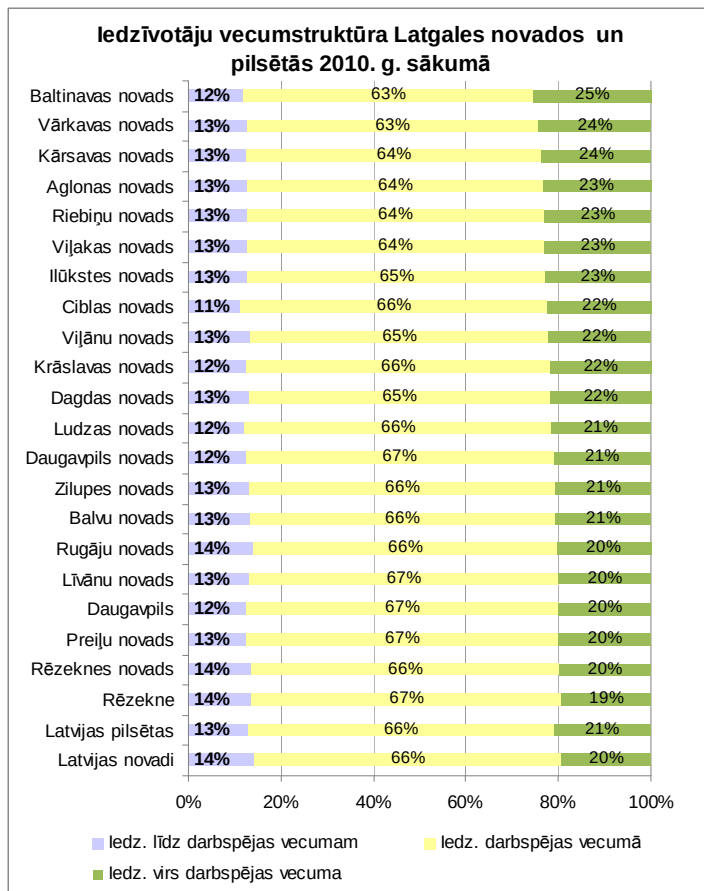

Demogrāfiskās slodzes rādītāji Latgalē ir pat zemāki nekā pārējā Latvijā. Taču dažos, galvenokārt lauku teritoriju novados (Viļakas, Baltinavas, Kārsavas, Vārkavas, Riebiņu, Aglonas, Ilūkstes) demogrāfiskās slodzes līmenis ir augstāks.

6. attēls. Demogrāfiskās slodzes līmenis Latgales novados un Latvijas reģionos (VRAA dati)

Šobrīd reģionā ir nebūtiskas atšķirības starp teritorijām reģiona iekšienē pēc ļoti zemā bērnu īpatsvara. Zemā dzimstības līmeņa saglabāšanās gadījumā turpmākajos gados paredzama negatīvo atšķirību palielināšanās pēc demogrāfiskās slodzes rādītāja galveno kārt uz virs darbības vecuma iedzīvotāju skaita pieauguma rēķina lauku, jeb reģiona nomales teritorijās. Ņemot vērā ievērojamo darbības vecuma iedzīvotāju migrāciju prom no reģiona, bērnu skaita samazināšanos, kā arī pašreiz skaidri iezīmējušos iedzīvotāju sastāva novecošanos, prognozējams, ka gan laikā periodā līdz 2017.gadam un arī turpmākajos gados, ja netiks īstenota valstiska un reģionāla demogrāfiskā politika, demogrāfiskā slodze Latgalē palielināsies.

7. attēls. Iedzīvotāju vecumstruktūra Latgales pilsētās un novados 2010.g. sākumā (VRAA dati)

Apdzīvotuma struktūra

4. tabula. Latgales iedzīvotāju skaits pilsētās un laukos 2009. g. sākumā

Pilsēta	Iedzīvotāju skaits	Īpatsvars reģionā
Daugavpils	104 857	30.5%
Rēzekne	35 526	10.3%
Krāslava	10 332	3.0%
Ludza	9 677	2.8%
Līvāni	9 166	2.7%
Preiļi	8 097	2.4%
Balvi	7 943	2.3%
Viljāni	3 544	1.0%
Ilūkste	2 850	0.8%
Dagda	2 529	0.7%
Kārsava	2 437	0.7%
Zilupe	1 786	0.5%
Viljaka	1 563	0.5%
Subāte	~800*	0.2%
Pilsētās kopā	201 107	59%
Laukos kopā	142 539	41%
Latgales reģionā kopā	343 646	100%

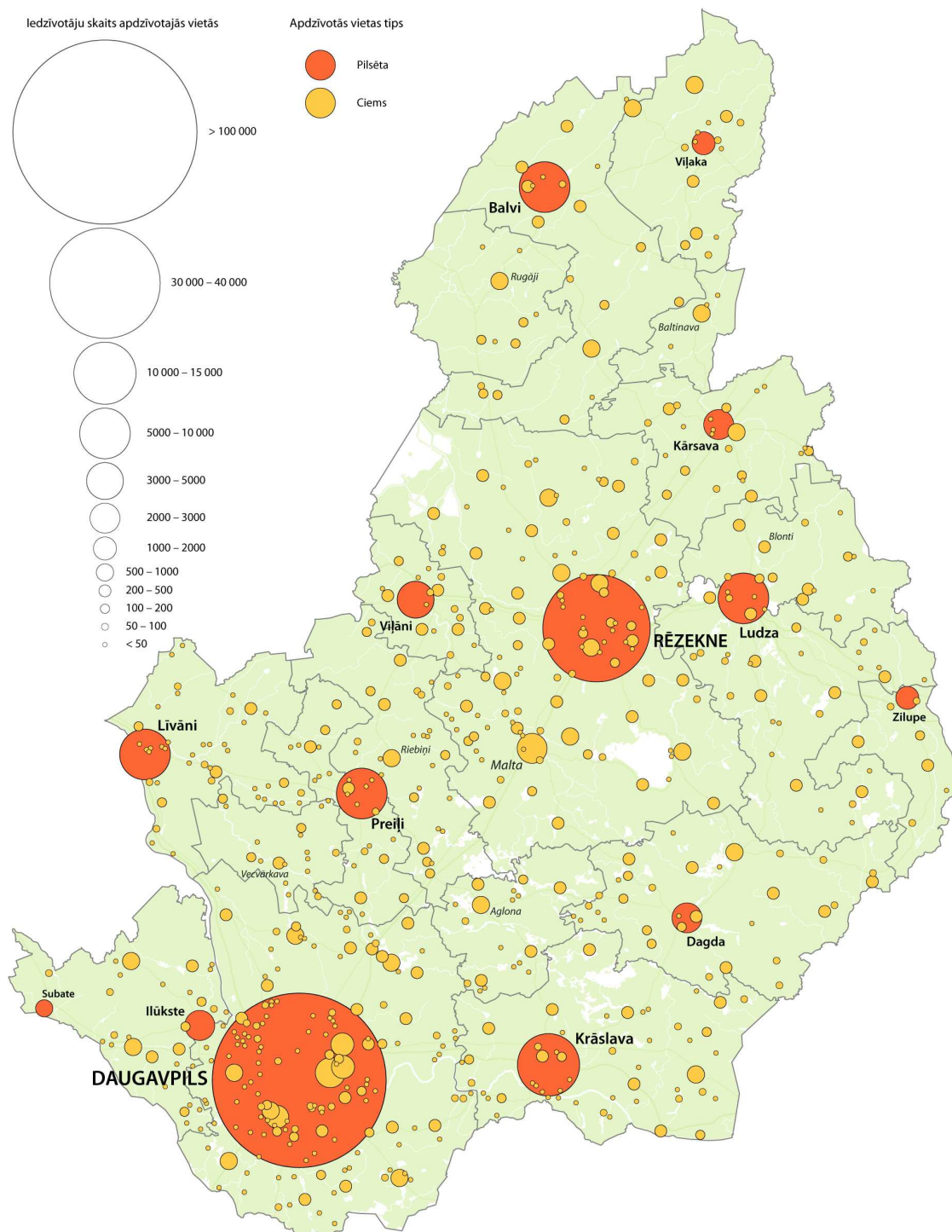
* 1105 iedzīvotāji Subatē un Prodes pagastā (bij. Subates l.t.) kopā.

³ pētījums „Latvijas pilsētu un lauku mīļdarbības izvērtējums”

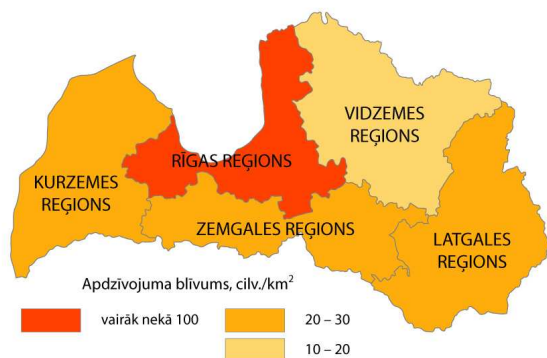
2010.g. sākumā no 340 tūkst. Latgales reģiona iedzīvotāju 59% dzīvo pilsētās. Lielākie apdzīvotuma centri ir **Daugavpils** un **Rēzekne**. Tabulā norādītas reģiona lielākie apdzīvotuma centri, un tie veido galvenos pakalpojumu centrus reģionā.

Apdzīvotuma struktūru raksturo iedzīvotāju koncentrēšanās pilsētās un reti apdzīvota lauku teritorija (8. attēls).

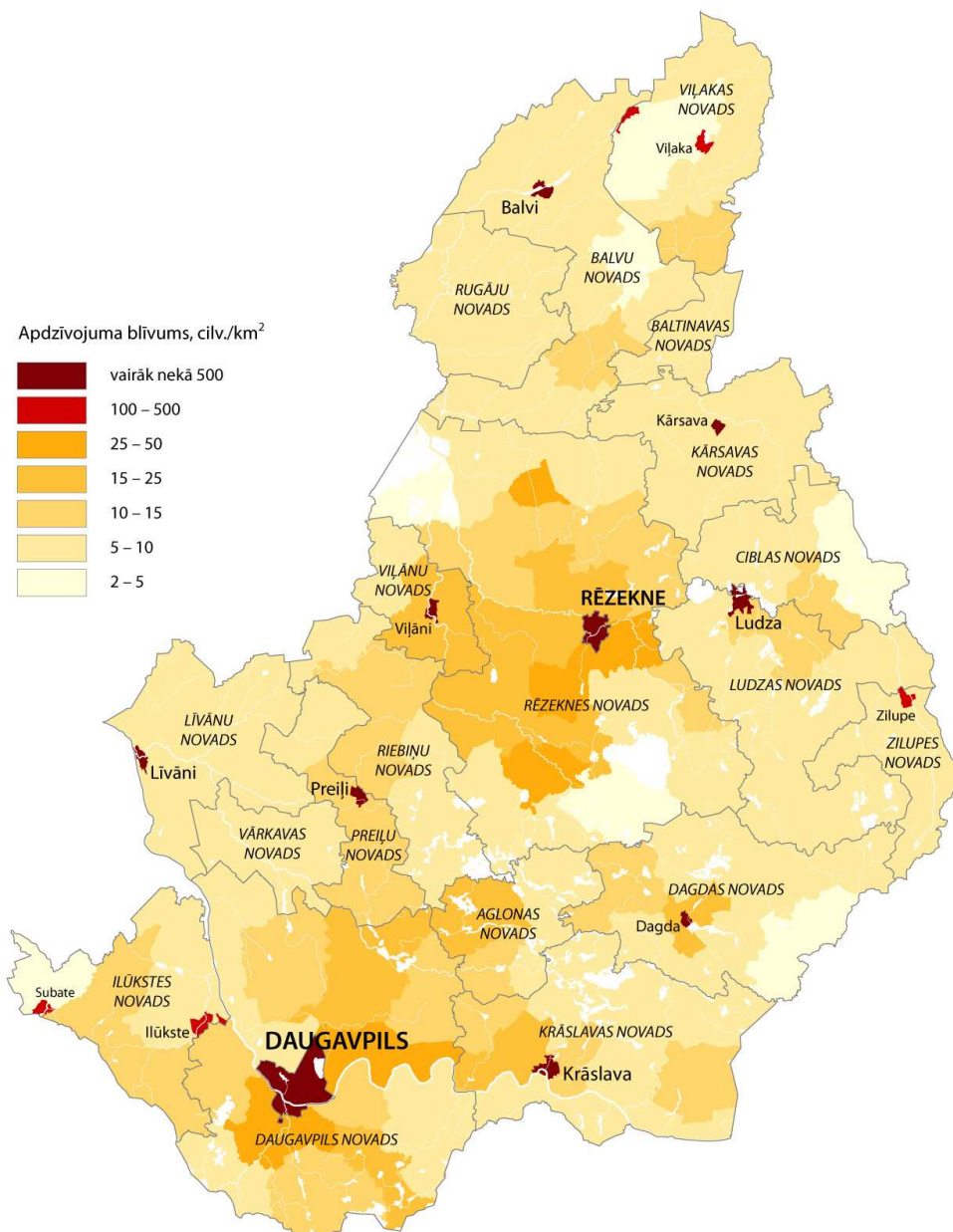
Ap Daugavpili un arī ap Rēzekni, kaut mazākā mērā, notiek iedzīvotāju un ekonomisko aktivitāšu koncentrēšanās, kas paaugstina šo pilsētu reģionāli ekonomisko lomu.³ Migrācija reģiona iekšienē notiek pārsvarā uz Daugavpili un Rēzeknes piepilsētām, no kurienes iedzīvotāji dodas uz pilsētu strādāt; izmanto pilsētas infrastruktūru.

8. attēls. Latgales apdzīvojuma struktūra

Iedzīvotāju blīvums Latgalē ir 24 iedz./km² (bez Daugavpils un Rēzeknes 14.3), kas ir daudz zemāks kā Latvijā vidēji (35.2 iedz./km² (bez Republikas pilsētām 18.2). Zemāks apdzīvojuma blīvums lauku teritorijā vēl ir tikai Kurzemes reģionā (13 iedz./km²). Skat. 9.attēlu.

9. attēls. Iedzīvotāju blīvums Latgales novados un Latvijas reģionos kopumā 2010.g. sākumā (VRAA dati)

Latgalē īpašas un ļoti nozīmīgas ir teritorijas pie Krievijas un Baltkrievijas robežas. Robežas situācija uzliek ierobežojumus ekonomiskajām aktivitātēm, veidojas nomales efekts. Infrastruktūra īpaši netiek attīstīta, un pašlaik šo teritoriju attīstība nav izvirzīta par valsts prioritāti.

Neliela daļa Latgales lauku teritoriju pētījumā „Latvijas pilsētu un lauku mijiedarbības izvērtējums” tiek klasificēta kā ‘iekšējā perifērija’, kur teritorijas raksturo vāja sasniedzamība un zema ekonomiskā aktivitāte. Salīdzinoši lieli attālumi un slikta ceļu kvalitāte apgrūtina sociālo pakalpojumu pieejamību. Šajās teritorijās dzīvo neliels iedzīvotāju skaits, turklāt tas strauji samazinās. Tas nosaka zemu darbaspēka pieejamību, ražošanas un citas uzņēmējdarbības attīstības iespējas šajās teritorijās ir ļoti ierobežotas, ņemot vērā dabisko pievelkošo faktoru trūkumu.

No sociālo pakalpojumu attīstības viedokļa novados, kur gan iedzīvotāju skaits, gan pakalpojumu piedāvājums ir zems, ir īpaši apstākļi pakalpojumu pieejamības un principa „tuvāk dzīves vietai” nodrošināšanai. Tāpat jāreķinās ar augstākām administratīvām izmaksām. Ārzemju piemēri (Norvēģija, Somija) rāda, ka nomaļajās lauku teritorijās īpaša nozīme ir gan mobilajām pakalpojumu sniedzēju vienībām, gan pašorganizētiem palīdzības tīklojumiem.

1.2.3. Pieejamība

Sociālo pakalpojumu pieejamība analizēta no transporta, informācijas pieejamības un sociālo pakalpojumu struktūras viedokļa.

Sabiedriskais transports

Reģiona teritorijas iekšējo sasniedzamību galvenokārt nodrošina autobusu sabiedriskais transports, saikni ar Rīgu – arī dzelzceļš.

Autobusu maršrutu tīkls nodrošina kopumā vienmērīgu teritorijas “nokļājumu”. Tomēr kustības intensitāte ir atšķirīga novados, pat novadu iekšienē, piem. Rēzeknes novadā.

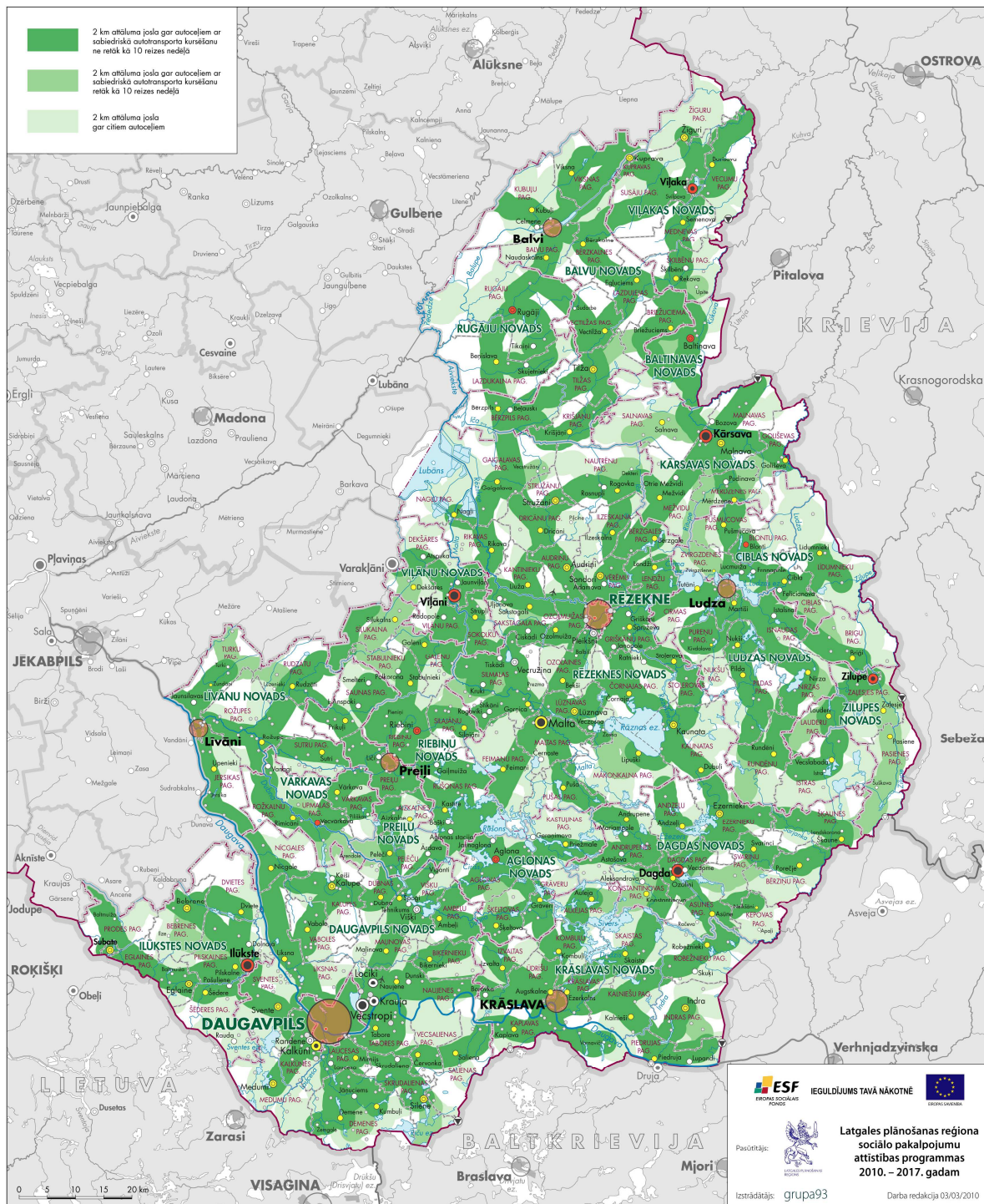
Aptuveni trešajā daļā reģiona teritorijas (piero-beža, bijušo rajonu nomales) sabiedriskā transporta pakalpojumi ir nepietiekami, lai tas kalpotu par ikdienas pārvietošanās līdzekli uz darbu, uz mācībām, pēc pakalpojumiem. 11.attēlā tās ir teritorijas, kas atrodas ārpus 2 km joslas gar autoceļiem un maršruti (gaiši zaļā krāsā), kur sabiedriskā autotransports kursē retāk kā 10 reizes nedēļā. Savukārt lielo un vidēji lielo pilsētu apkaimēs 12 – 15 km rādiusā sabiedriskā transporta pieejamība ir laba. (sk. 10. un 11.attēlu). Tādas teritorijas ir gandrīz katrā novadā; pasažieru pārvadājumus šeit veic vietējie (Latgales reģiona) pārvadātāji (10.attēls), kas samēro braucienus ar pašvaldību organizētajiem skolēnu pārvadājumu maršrutiem.

Ja neizmanto personīgo auto, dzīvojot teritorijās, kurās kursē viens autobuss dienā un retāk, ir grūti saskaņot iedzīvotāju vajadzības ar pakalpojumu iestāžu darba laikiem. Ceļu kvalitāte ir zema, kas paildzina brauciena ilgumu, paaugstina brauciena izmaksas. Mobilitātes trūkums ir viens no aspektiem, kas nosaka pakāpenisku dzīves vietas maiņu no attālākām lauku teritorijām uz pilsētām. Tomēr galvenais ierobežojošais faktors – braukšanas izmaksas (degviela, personīgā autotransporta uzturēšanas izmaksas, autobusa biļetes cena) pret iespējām nopelnīt un pret motivāciju saņemt pakalpojumu (apmeklēt ārstu, kvalifikācijas kursus, izglītības iestādi, u.c.)

Sabiedriskā transporta pakalpojumu nepietiekamību iedzīvotājiem izjūt novadu pašvaldību sociālie dienesti. Klienti griežas pie sociālajiem dienestiem nereti kā pie „vienīgās iespējas”, lai tiktu pie ārsta, pēc izziņām, uz pilsētu.

19

Sasniedzamība. 3 km joslas

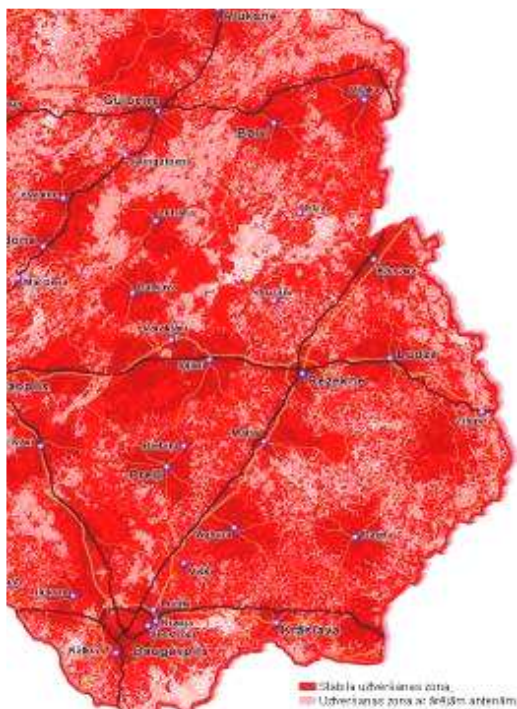
11. attēls. Starpilsētu un Latgales plānošanas reģiona (vietējo pārvadātāju) autobusu satiksmes pieejamība (sasniedzamības telpa 2 km attālumā līdz maršruta līnijai un maršrutu skaits nedēļā), starpilsētu pasažieru pārvadātāju un LPR 2010.gada dati

Informācijas infrastruktūra

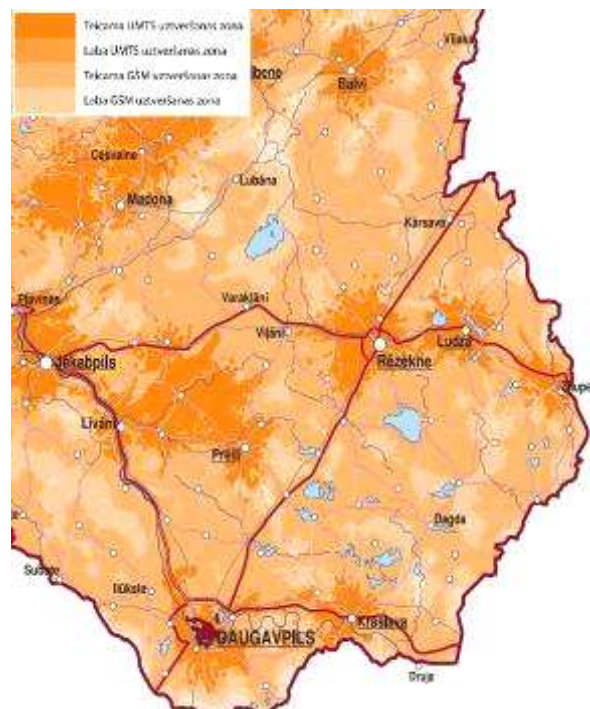
Komunikāciju līdzekļi, tostarp mobilie telefoni, TV, internets, ir kļuvuši par ikdienas dzīves mājāsaimniecības sastāvdaļu, arī trūcīgās ģimenēs vai personām ar trūcīgā statusu. Pēc sociālo dienestu darbinieku novērojumiem, aptuveni trīs ceturtdaļas klientu šie līdzekļi pieejami ir. Tas ir būtiski, lai nodrošinātu citus veidu, kā saņemt informāciju par sociālo palīdzību, sociālajiem pakalpojumiem, fiziski neapmeklējot sociālo dienestu. Laukos, īpaši pierobežā, vēl aizvien ir teritorijas, kurās ir zemāka mobilo sakaru kvalitāte.

12. attēls. TELE2 mobilo sakaru pārklājums („Tele2” dati)

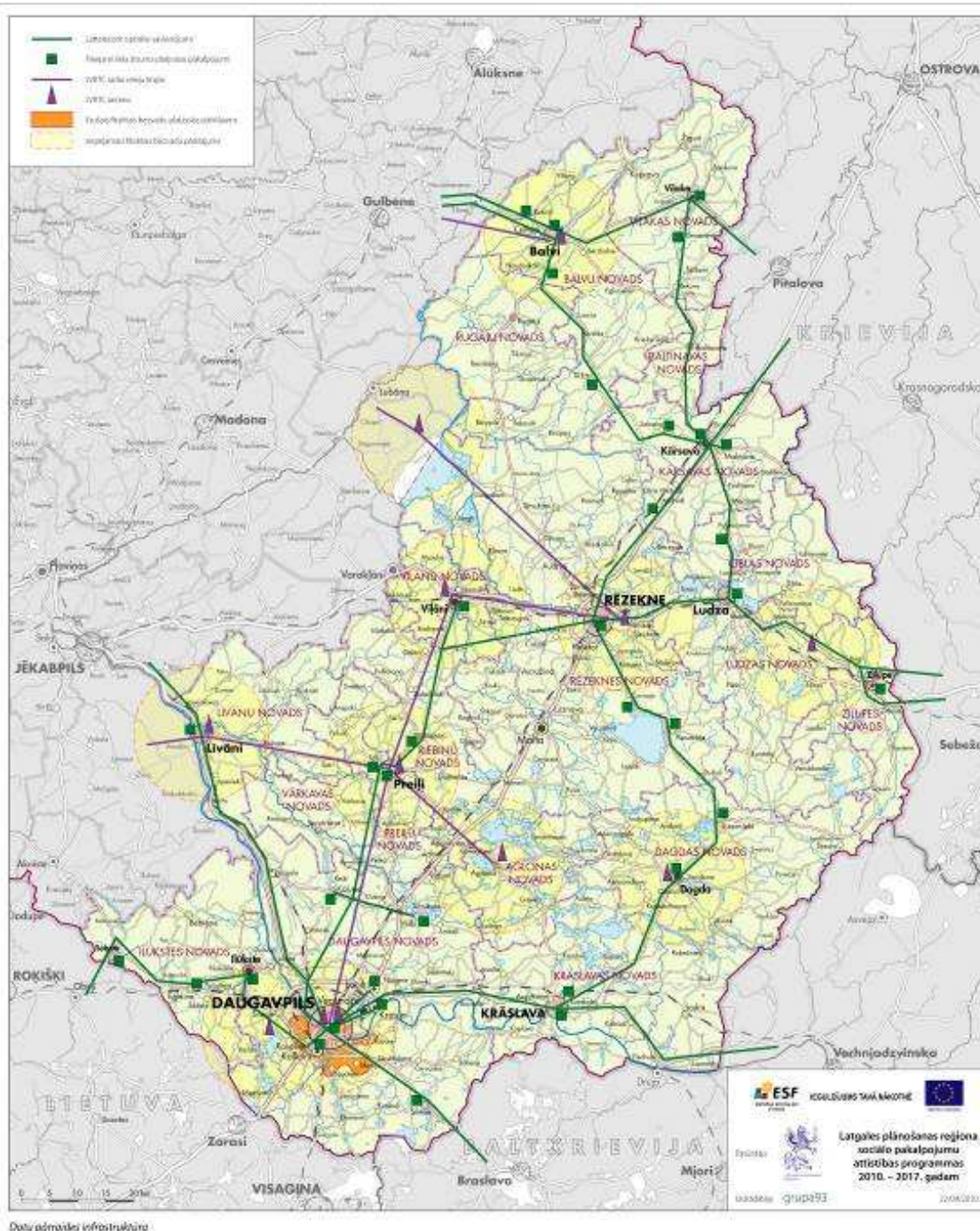

13. attēls. Triatel mobilo sakaru pārklājums („Triatel” dati)

14. attēls. LMT mobilo sakaru pārklājums („LMT” dati)

Interneta pieejamību būtiski plānots uzlabot pēc 2012.gada, kad Satiksmes ministrija plāno pabeigt nacionālo programmu „Platjoslu sakaru infrastruktūras attīstība lauku apvidos”, kas par pieņemamu cenu 80%-95% valsts teritorijas nodrošinās kvalitatīvu platjoslas sakaru infrastruktūru, ar kuras palīdzību varēs nodrošināt iespēju elektronisko sakaru komersantiem sniegt kvalitatīvus platjoslas pakalpojumus⁴ lietotājiem - fiziskajām personām, valsts pārvaldes iestādēm, komersantiem, skolām, slimnīcām, poliklīnikām utt.

⁴ Platjoslu sakarus var definēt kā datu pārraides kapacitāti, kas ļauj kombinētu balss, datu un video servisu izmantošanu ar nelieliem ierobežojumiem, turklāt datu pārraides ātrums ir lielāks vai vienāds ar 256 Kbit/s

15. attēls. Datu pārraides infrastruktūra (SM dati)

Interneta pieejamībai ir izšķiroša nozīme informācijas sabiedrības potenciālo iespēju īstenošanā: e-pārvaldē, e-izglītībā, e-veselībā, interaktīvo pakalpojumu sniegšanā un izmantošanā. Tā nodrošina iedzīvotājiem un uzņēmumiem iespēju saņemt valsts pārvaldes elektroniskos pakalpojumus, veido e-sabiedrību, spēlē būtisku lomu sociālajā iekļaušanā, jo padara komunikāciju tehnoloģiju izmantošanu pieejamu neatkarīgi no sociālā stāvokļa vai teritorijas, kurā tie atrodas. Tās ir arī jaunas iespējas nodarbinātības veicināšanā.

Projekts „Platjoslas sakaru infrastruktūras attīstība lauku apvidos” tiek īstenots kā publiskās privātās partnerības (PPP) projekts; 2007.gada 9.martā Satiksmes ministrija parakstīja līgumu ar A/S "Telecom Baltija" (strādā ar preču zīmi „Triatel”) par platjoslas piekļuves punktu izveidi. 15.attēlā redzams optisko kabeļu izvietojums Latgales plānošanas reģiona teritorijā.

15.attēlā redzams arī Latvijas valsts radio un televīzijas infrastruktūra. Īpaši pierobežas teritorijās ir grūti uztverami valsts televīzijas kanāli un radio frekvences. Kā noskaidrots programmas izstrādes laikā, televīzija ir populārākais laika pavadīšanas laiks nabadzīgajās, sociālā riska klientu grupās, un var tikt izmantots kā potenciāls klientu uzrunāšanā, dažādu sociālo kampaņu īstenošanai.

1.2.4.Ekonomiskā situācija, iedzīvotāju ienākumi, bezdarbs

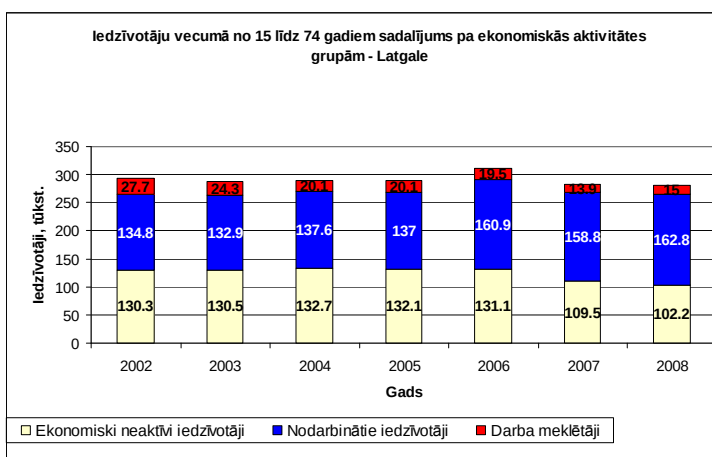
Nodarbinātība

2008. gadā, no nepilniem 350 tūkstošiem Latgales iedzīvotājiem, 163 tūkstoši jeb 47% bija nodarbināti. Turpretī, visā Latvijā 2008. gadā bija nodarbināti 1124 tūkstoši iedzīvotāji, kas sastāda 49% no visiem iedzīvotājiem. Pieaugot bezdarbam, situācija ir strauji mainījusies 2009. gadā

2010.g. janvāra beigās Latgales reģionā kā bezdarbnieki bija reģistrēti 36.7 tūkst. cilvēku, kas sastādīja 16% no visiem darbaspējas vecumā esošiem

cilvēkiem⁵ vai 21% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem⁶.

27% no visiem bezdarbniekiem ir ilgstoši bezdarbnieki (ilgāk par gadu), 13% - vecuma grupā no 15 līdz 24 gadiem.

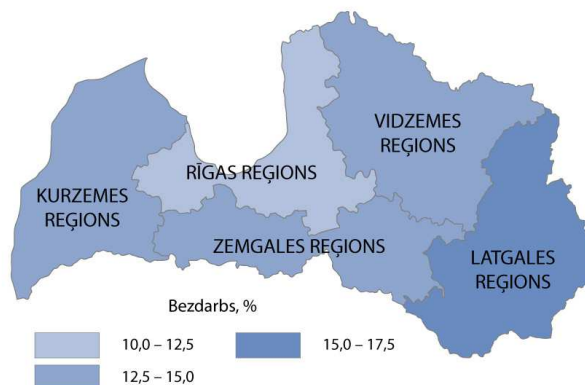
16. attēls. Iedzīvotāju sadalījums pa ekonomiskās aktivitātes grupām (CSP dati, 2009.g.)

⁵ bezdarba līmeņa indikators, ko izmanto VRAA

⁶ bezdarba līmeņa indikators, ko izmanto NVA

Salīdzinājumā ar pārējiem reģioniem, Latgalē vienmēr ir bijuši augstākie bezdarba rādītāji (skat. 17.attēlu)

Dažos novados (Viļānu, Zilupes, Baltinavas novadi) gandrīz katrs trešais no cilvēkiem darbības vecumā ir reģistrēts kā bezdarbnieks. Ņemot vērā, ka ekonomiski aktīvie (t.i. tie, kas ir nodarbināti vai meklē darbu) sastāda apmēram 70% no visiem darbības vecumā

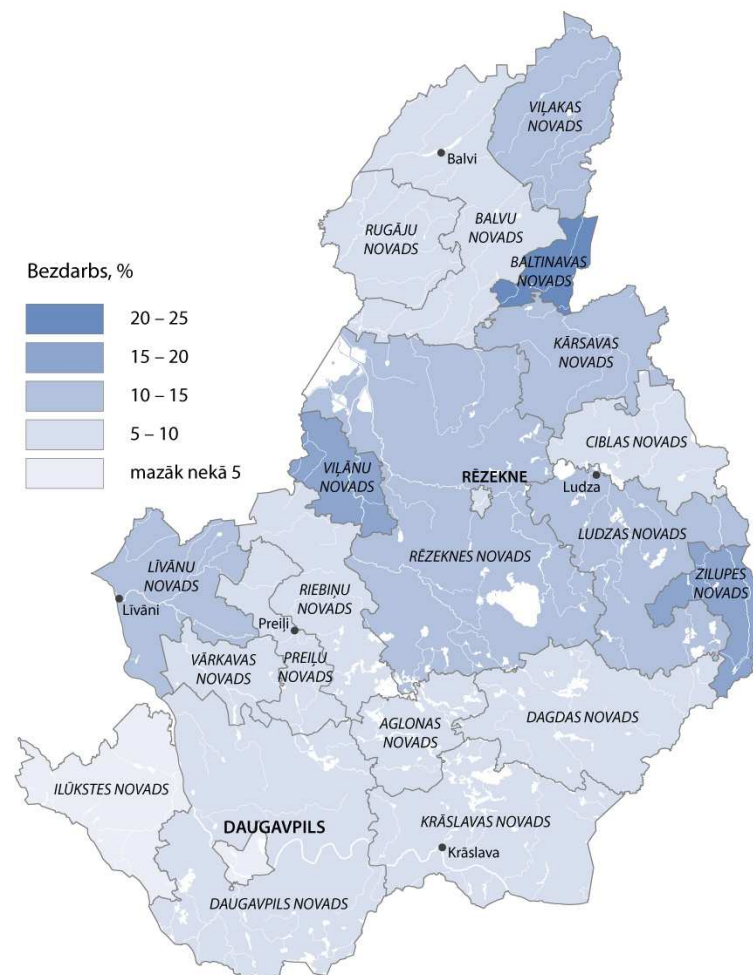
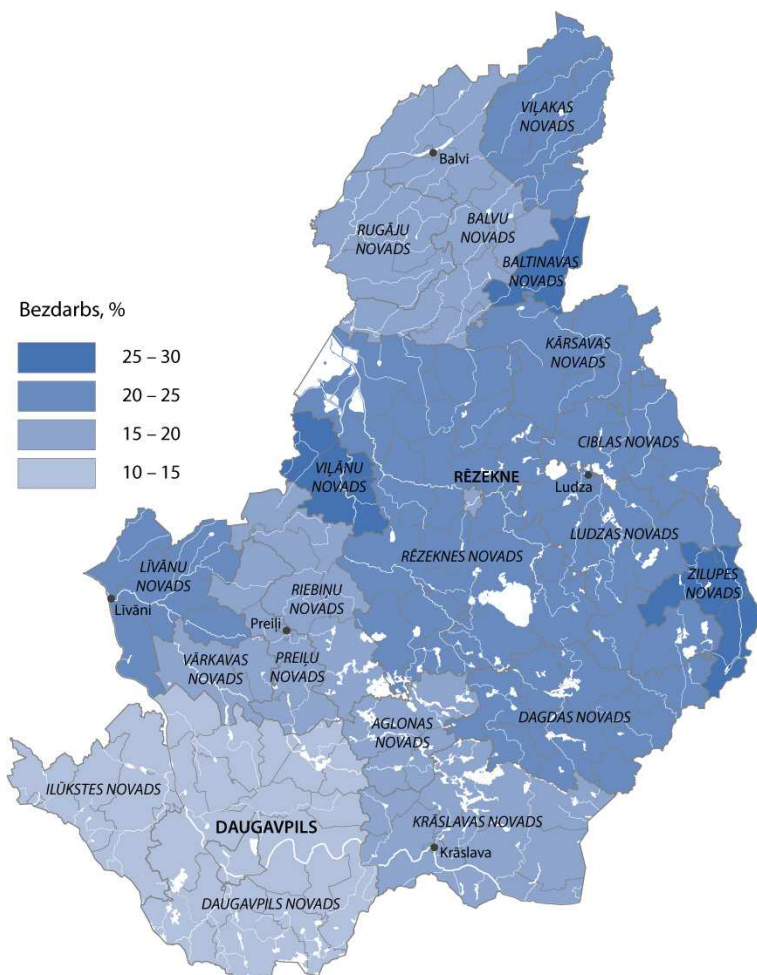
17. attēls. Bezdarba līmenis Latvijas reģionos 2010.g. sākumā (VRAA dati)

esošiem iedzīvotājiem, tad faktiskais bezdarbs ir vēl augstāks. Protams, šie skaitļi neatspoguļo neoficiālo nodarbinātību, t.i. gadījumus, kad cilvēks reģistrēts kā bezdarbnieks, bet papildus bezdarbnieku pabalstam gūst ienākumus no kādas neregistrētas darbības.

5. tabula. Bezdarba līmenis Latgalē 2010.gada sākumā un tā izmaiņas salīdzinājumā ar 2009. gadu

Administratīvā teritorija	Bezdarbnieku skaits 01.01.2010	Bezdarba līmenis* 2010. g. sākumā	Bezdarba līmenis* 2009. g. sākumā	Pieaugums 2009. g. laikā, procentpunktos
Viļānu novads	1313	28.3	16.6	11.8
Zilupes novads	673	27.4	15.8	11.6
Baltinavas novads	226	26.4	20.7	5.6
Kārsavas novads	1053	23.6	13.2	10.4
Rēzeknes novads	4711	22.3	11.5	10.7
Ludzas novads	2311	22.0	10.0	11.9
Ciblas novads	483	21.9	8.4	13.5
Viļakas novads	891	21.6	11.7	9.9
Dagdas novads	1314	21.5	9.3	12.2
Līvānu novads	1886	20.0	12.7	7.2
Krāslavas novads	2377	18.1	8.5	9.6
Riebiņu novads	696	17.5	9.2	8.3
Vārkavas novads	259	17.3	6.6	10.6
Balvu novads	1769	17.1	8.0	9.2
Rēzekne	4000	17.0	8.3	8.8
Aglonas novads	473	16.5	8.4	8.1
Rugāju novads	285	16.2	8.9	7.3
Preiļu novads	1273	16.0	7.7	8.3
Daugavpils novads	2167	11.5	5.1	6.4
Ilūkstes novads	638	10.9	4.7	6.2
Daugavpils	7285	10.4	4.6	5.8
Latgales novados kopā	24798	18.7	9.5	9.3
Rēzeknē un Daugavpilī kopā	11285	12.1	5.5	6.6

* % no iedzīvotājiem darbības vecumā
Avots: VRAA

18 un 19. attēli. Bezdarba līmeņa izmaiņas Latgalē. 18.attēls – dati uz 01.01.2010; 19.attēls – dati uz 01.01.2009 (VRAA dati)

Lielākie darba devēji

Lielākie darba devēji Latgales reģionā atrodas pilsētās, visvairāk Daugavpilī. Vērojama cieša sakarība starp pilsētu lielumu pēc iedzīvotāju skaita un lielāko darba devēju skaita. Šeit būtisku lomu spēlē lielāka darbaspējas vecuma iedzīvotāju kopas spēja nodrošināt augstāku darbavietu skaita ietilpību. 6.tabulā norādīti apstrādes rūpniecības uzņēmumi 2007.gadā ar 100 vai vairāk darbiniekiem.

6. tabula. Latgale apstrādes rūpniecības uzņēmumi ar 100 un vairāk darbiniekiem 2007. gadā

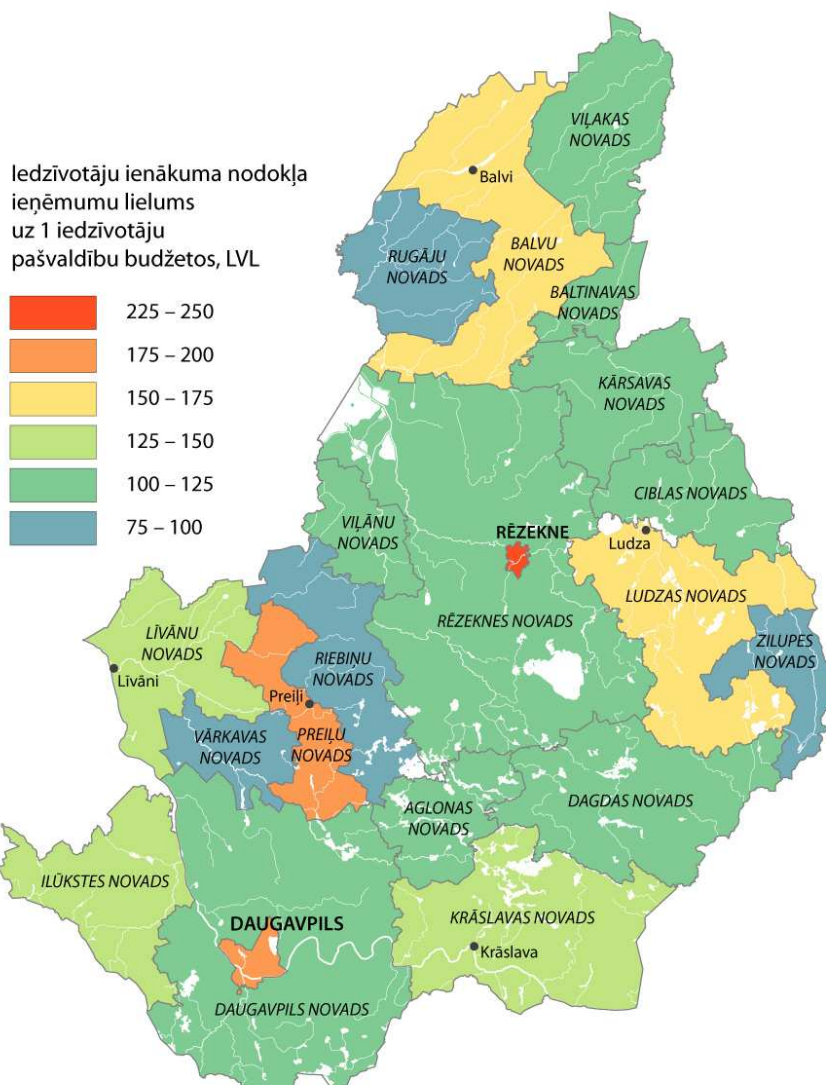
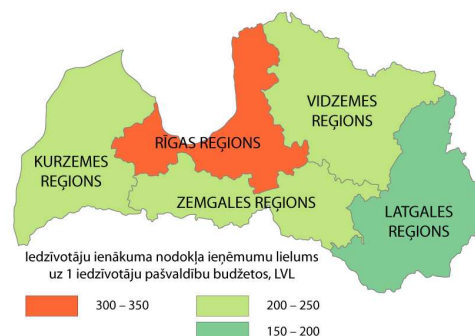
Uzņēmums	Atrašanās vieta	NACE 2. red. kods	Darbinieku skaits 2007. gadā
'DAUGAVPILS LOKOMOTĪVJU REMONTA RŪPNĪCA' AS	Daugavpils	3020	1353
'REBIR' Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas AS	Rēzekne	2824	1323
'VEREMS' Rēzeknes speciālās ekonomiskās zonas SIA	Vērēmu pagasts, Rēzeknes novads	1621	820
'DITTON PIEVADĶĒŽU RŪPNĪCA' AS	Daugavpils	2815	625
'AXON CABLE' SIA	Daugavpils	2732	536
'MAIZNĪCA DINELLA' AS	Daugavpils	1071	398
'ZIEGLERA MAŠĪNBŪVE' SIA	Daugavpils	2830	391
'NEMO' SIA	Krāslava	1413	362
'PREIĻU SIERS' AS	Preiļi	1051	352
'PREIĻU SIERS' AS	Preiļi	1051	352
'RĒZEKNES GAĻAS KOMBINĀTS' SIA	Rēzekne	1013	329
'LETTGLAS' SIA	Līvāni	2313	269
'ADUGS' SIA	Līvāni	1072	231
'ZILĀ LAGŪNA' SIA	Kalkūnes pagasts, Daugavpils novads	1020	200
'LATGALES PIENS' AS	Daugavpils	1051	184
'MAMAS D' SIA	Daugavpils	1105	176
'BELMAST' SIA	Daugavpils	2511	174
'DINABURGA TEKS' SIA	Daugavpils	1439	173
'GLASKEK LATGALE' SIA	Daugavpils	2223	173
'MAGISTR' SIA	Daugavpils	1394	170
'VARPA' SIA	Krāslava	1623	163
'VS TEKS' SIA	Preiļi	1439	143
'VS TEKS' SIA	Preiļi	1439	143
'FIRMA JATA' SIA	Preiļi	1413	137
'LARTA 1' SIA	Rēzekne	2830	130
'DAUGAVPILS GAĻAS KOMBINĀTS R' SIA	Daugavpils	1013	127
'LUDZAS MAIZNĪCA' SIA	Ludza	1071	127
'ARIOLS' SIA	Ludza	1085	114
'MODES FORMULA' SIA	Daugavpils	1413	112
'DAUGAVPILS DZIRNAVNIKS' AS	Daugavpils	1091	108
'LĪVĀNU ĶIEĢELIS' SIA	Jersikas pagasts, Līvānu novads	2332	108
'BALVU MAIZNIEKS' AS	Balvi	1071	106
'ČIEKURIŅI' SIA	Sutru pagasts, Līvānu novads	1610	101
'PRIEDAINĒ' SIA	Dekšāres pagasts, Vīļānu novads	1610	100

Publiskais sektors (valsts un vietējās pārvaldes, izglītības, veselības aprūpes iestādes) ieņem ļoti nozīmīgu lomu darba vietu nodrošināšanā, kas līdz ar lielāku nodarbinātības sektoru daudzveidību, salīdzinoši stabilu un augstu darba samaksas līmeni lielā mērā nosaka augstāku nodarbinātības līmeni un lielāku iedzīvotāju ienākumu nodokļu kopējo apjomu

iemaksu pilsētās, sevišķi bijušo rajonu pašvaldību centros. Ne atsevišķas iestādes, bet **publiskais sektors kopumā uzlūkojams kā lielākais darba devējs Latgales lielākajās pilsētās.**

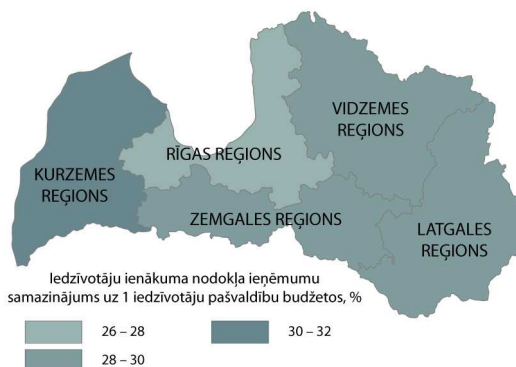
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi

Zema nodarbinātība un zema produktivitāte Latgales reģionā noved pie zemām iedzīvotāju ienākumu nodokļu iemaksām, kas veido pašvaldības budžeta ieņēmumu bāzi. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju Latgales reģionā vidēji 2009. gadā bija 158 Ls, kas ir **par 41% zemāk nekā Latvijas vidējais līmenis (266 Ls).**

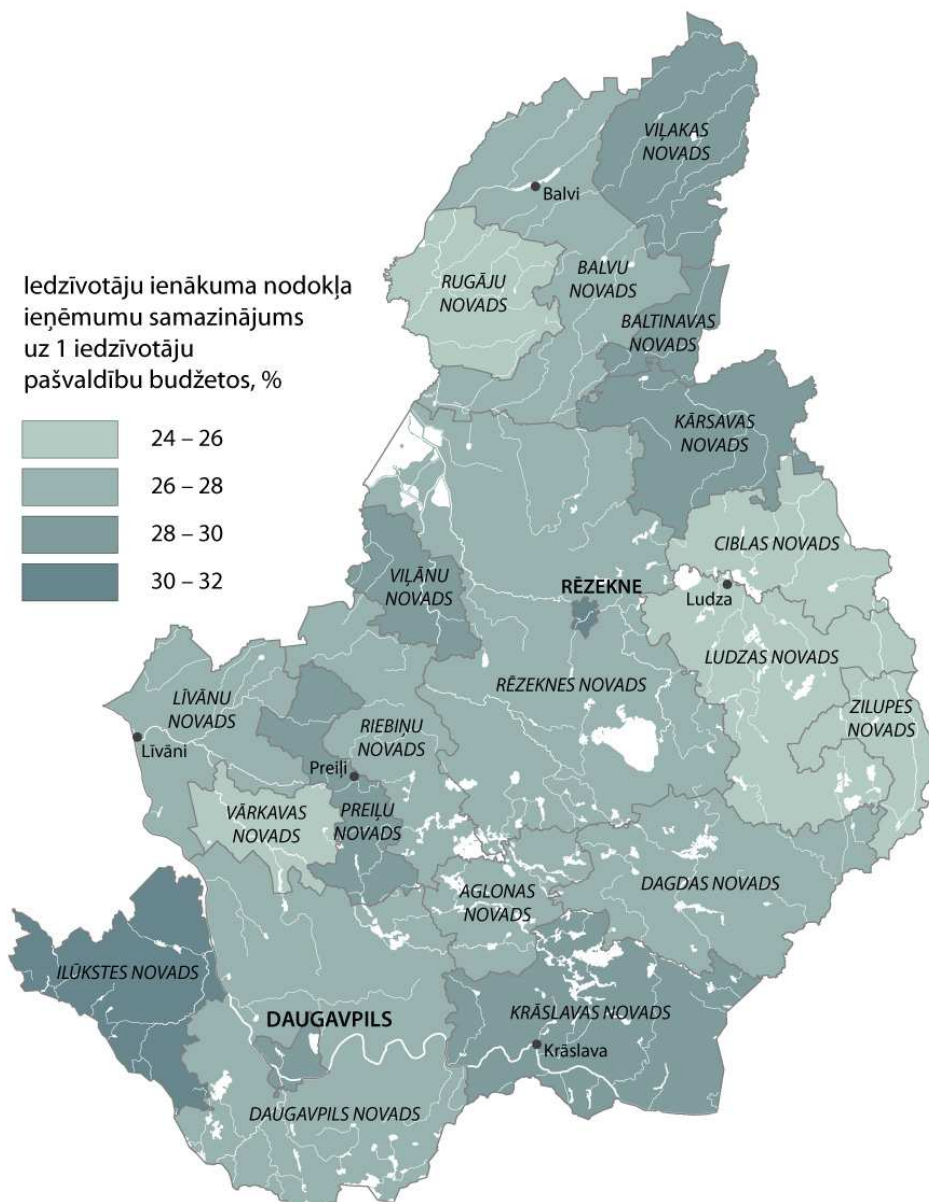
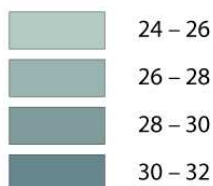

20. attēls. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju 2009. gadā Latgales novados, salīdzinot ar Latvijas līmeni

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju 2009.gadā, salīdzinot ar 2007.gadu, samazinājās par 16% faktiskajās cenās un par 27% salīdzināmajās cenās. Relatīvi lielāks IIN ieņēmumu uz vienu iedzīvotāju samazinājums vērojams pilsētās.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu samazinājums uz 1 iedzīvotāju pašvaldību budžetos, %

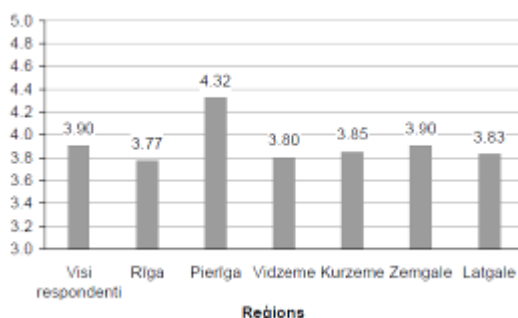

21. attēls. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazinājums 2009. gadā, Ls/1 iedz. (VRAA dati)

Ekonomiskās krīzes situācijā 2009.gadā valdība sāka realizēt vienu no Sociālās drošības tīkla pasākumiem "Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībā" jeb "simtslatnieku programma", kas ir viens no būtiskākajiem īstermiņa aktīvās darba tirgus politikas pasākumiem finanšu ietilpības un dalībnieku iesaistes ziņā Latvijā. 2010.gadā plānots atbalstīt 50,2 tūkstošus bezdarbnieku, kas vairs nesaņem bezdarbnieka pabalstu.

Simtslatnieku programmas realizācijai Latgales reģionā (reģionā ar daudz zemākiem iedzīvotāju ienākumiem, zemāku ekonomisko līmeni) ir sava specifika. Tā kopumā sniedz efektu ne kā pagaidu „sociālais drošības spilvens”, bet aizvietotājs iepriekš pastāvošajiem algotajiem sabiedriskajiem pagaidu darbiem.

Dzīves kvalitātes vērtējums

22. attēls. Iedzīvotāju viedoklis par dzīves kvalitāti 2006.gadā Latvijas reģionos (1 – pilnīgi neapmierināts, 7 – pilnīgi apmierināts) ⁷

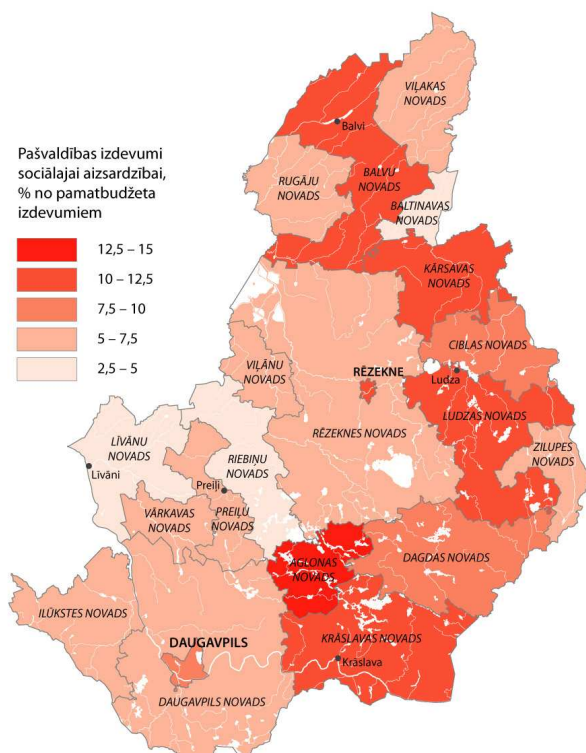
Neskatoties uz objektīvi sliktākiem sociāl-ekonomiskās situācijas indikatoriem, Latgales iedzīvotāju attieksme un pašu vērtējums par dzīves kvalitāti reģionā neatpaliek no citiem reģioniem un pat pārsniedz Rīgas iedzīvotāju vērtējumu (skat. attēlu). Dzīves kvalitātes pētījums veikts 2006.gadā, pēdējos gados situācija un vērtējums varētu arī jūtami atšķirties, bet zināmā mērā tas parāda relatīvi ciešas iedzīvotāju piederības saiknes reģionam, pozitīvo attieksmi pret kvalitatīvajiem dzīves vides aspektiem un ir viens no labvēlīgajiem reģiona attīstības potenciālu raksturojošiem, cilvēcīgajiem faktoriem.

1.2.5. Pašvaldību sociālie budžeti

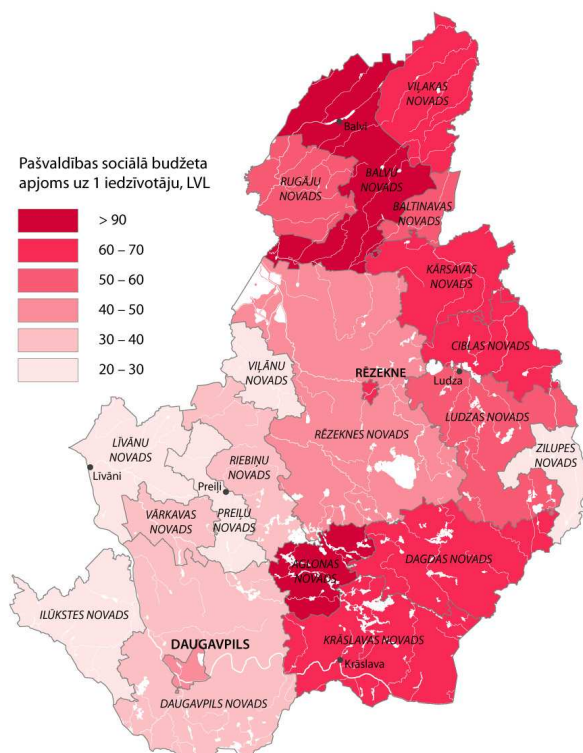
7.tabula. Pašvaldību izdevumi sociālajiem mērķiem 2009.gadā (pašvaldību dati)

	Pamat- budžeta izdevumi	Sociālā aizsar- dzība	Sociālā aizsar- dzības % no pamat- budžeta	Iedzī- votāji	Vietējās pašv. soc. budžets uz iedz., LVL	Rajona pad. soc. budž. uz iedz., LVL	Kopā pašv. soc. budž. uz iedz., LVL (5.+6.)
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Aglonas novads	2,926,594	84,727	2.90%	4,566	19	7	26
Baltinavas novads	1,201,292	49,708	4.14%	1,390	36	21	56
Balvu novads	12,711,424	240,992	1.90%	15,836	15	21	36
Ciblas novads	2,362,416	57,999	2.46%	3,424	17	2	19
Dagdas novads	6,101,622	216,565	3.55%	9,563	23	7	30
Daugavpils	48,082,755	2,579,861	5.37%	104,870	25	0	25
Daugavpils novads	14,513,120	293,962	2.03%	28,730	10	0	10
Ilūkstes novads	5,161,431	137,801	2.67%	9,245	15	0	15
Kārsavas novads	4,156,088	159,991	3.85%	7,131	22	2	24
Krāslavas novads	9,545,192	399,498	4.19%	20,243	20	7	27
Līvānu novads	9,273,614	316,784	3.42%	14,304	22	5	27
Ludzas novads	8,155,529	290,219	3.56%	16,013	18	2	20
Preiļu novads	5,553,293	218,227	3.93%	11,980	18	5	23
Rēzekne	17,775,491	988,073	5.56%	35,625	28	0	28
Rēzeknes novads	18,402,698	773,965	4.21%	32,153	24	1	25
Riebiņu novads	3,706,446	90,919	2.45%	6,344	14	5	19
Rugāju novads	1,478,458	56,721	3.84%	2,681	21	21	42
Vārkavas novads	1,266,160	43,220	3.41%	2,416	18	5	23
Vijakas novads	3,630,879	164,331	4.53%	6,553	25	21	46
Vijānu novads	2,811,090	151,354	5.38%	7,249	21	1	22
Zilupes novads	1,748,993	124,702	7.13%	3,801	33	2	35

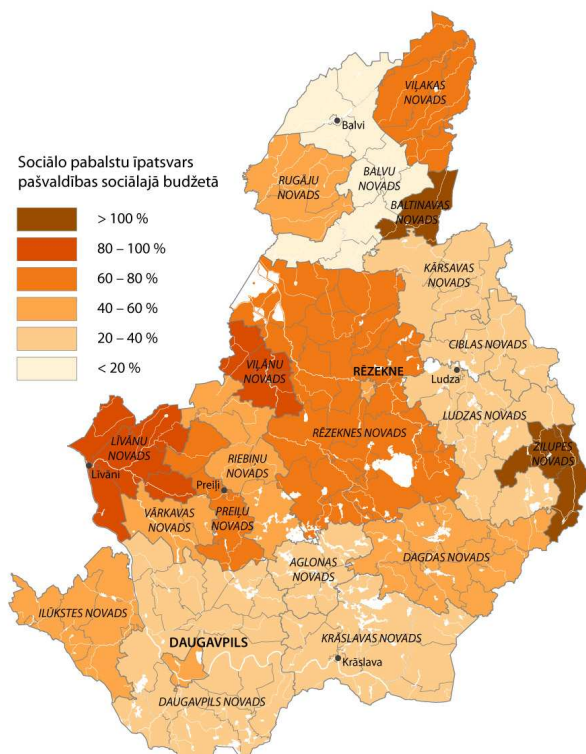
⁷ Stratēģiskās analīzes komisija. (2006). Latvijas iedzīvotāju dzīves kvalitātes indekss

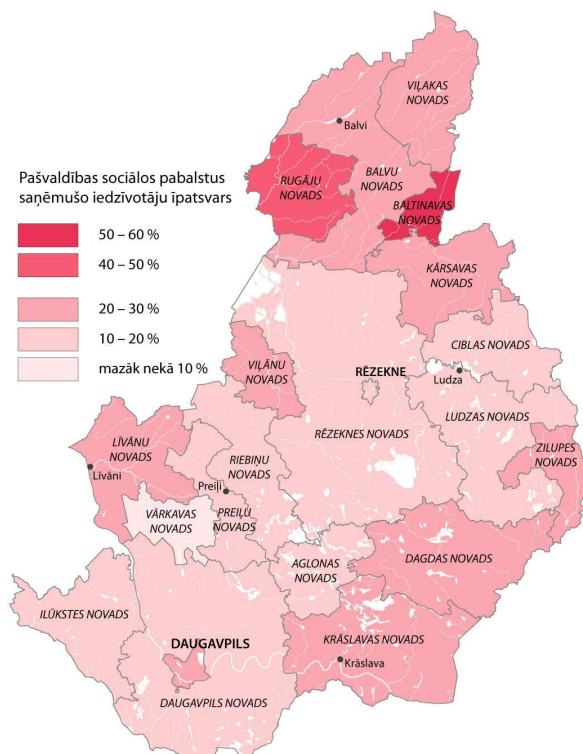
23.attēls. Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu izdevumu īpatsvars pašvaldību budžetos, % (pašvaldību dati)

24.attēls. Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu izdevumi, LVL uz 1 iedz. (pašvaldību dati)

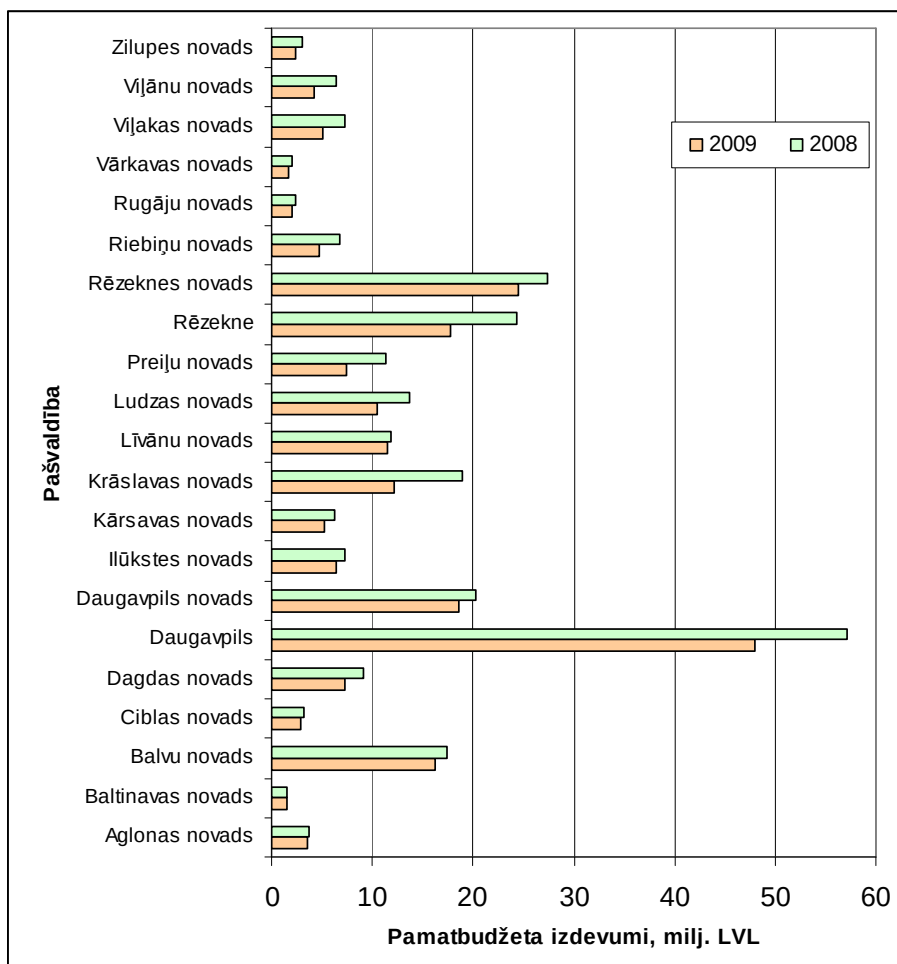
25.attēls. Pabalstu īpatsvars pašvaldības sociālajā budžetā (pašvaldību dati). Piezīme: pašvaldības izdevumus pabalstiem mēdz norādīt pie citiem izdevumiem (piem., bērnu brīvdienas pie izdevumiem izglītībai). Ar to izskaidrojams, ka pabalsti pārsniedz sociālo budžetu (Zilupes, Baltinavas novadi)

26.attēls. Pašvaldību sociālos pabalstus saņēmēju īpatsvars no pašvaldības iedzīvotāju skaita (pašvaldību dati)

Nākotnes tendences

Salīdzinot pašvaldību budžetus 2008. un 2009. gados, novērojams 18.5% pamatbudžeta izdevumu **samazinājums** – no 261.7 milj. LVL 2008.gadā uz 213.7 milj. LVL 2009.gadā. Konkrēto pašvaldību pamatbudžetu izdevumu salīdzinājums 2008. un 2009. gadā redzams attēlā.

27.attēls. Latgales reģiona pašvaldību pamatbudžeta izdevumi novadu griezumā 2008. un 2009. gadā

Savukārt, **sociālās aizsardzības budžetu** apjoms **samazinājās** no 18.4 milj. LVL 2008.gadā uz 16.8 milj. LVL 2009.gadā jeb **par 9%**, kas ir mazāk, nekā pamatbudžetu izdevumu samazinājums. Tas norāda uz pieaugošo sociālās aizsardzības, un īpaši sociālo pabalstu, lomu krīzes periodā (2009.gadā sociālie pabalsti veido 44% no kopējiem izdevumiem). Konkrēto Latgales reģiona pašvaldību sociālās aizsardzības budžeti norādīti 27.attēlā.

Atsevišķās pašvaldībās izdevumi sociālajai aizsardzībai 2009.gadā pieauguši, salīdzinot ar 2008. gadu: Aglonas novadā, Balvu novadā, Dagdas novadā, Daugavpils pilsētā, Kārsavas novadā un Ludzas novadā.

Sociālo vajadzību un sociālo budžetu izdevumu apjoms nākotnē nemazināsies. Jo īpaši tāpēc būtiski attīstīt sociālos pakalpojumus, lai sniegtu kvalitatīvāku un efektīvāku sociālo atbalstu grūtībās nonākušiem iedzīvotājiem.

1.3. REĢIONA SOCIĀLO PAKALPOJUMU UN SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS RAKSTUROJUMS

Pieņemot, ka sociālie dienesti pašvaldībās strādā jau vairāk kā desmit gadu, un šajā laikā izveidojusies datu bāze par iedzīvotājiem, kas nonāk sociālo dienestu uzmanības lokā, sociālās palīdzības saņēmējus var uzskatīt arī par sociālo pakalpojumu saņēmējiem vai potenciālajiem saņēmējiem.

Tādējādi izvēlētā sabiedrības līdzdalības plānošanas pieeja deva iespēju precīzi vērsties pie programmas mērķauditorijas un pie programmas nākamajiem īstenotājiem – sociālo pakalpojumu sniedzējiem un pašvaldību politikas veidotājiem, tādējādi uzlabojot iespējas programmas īstenošanai.

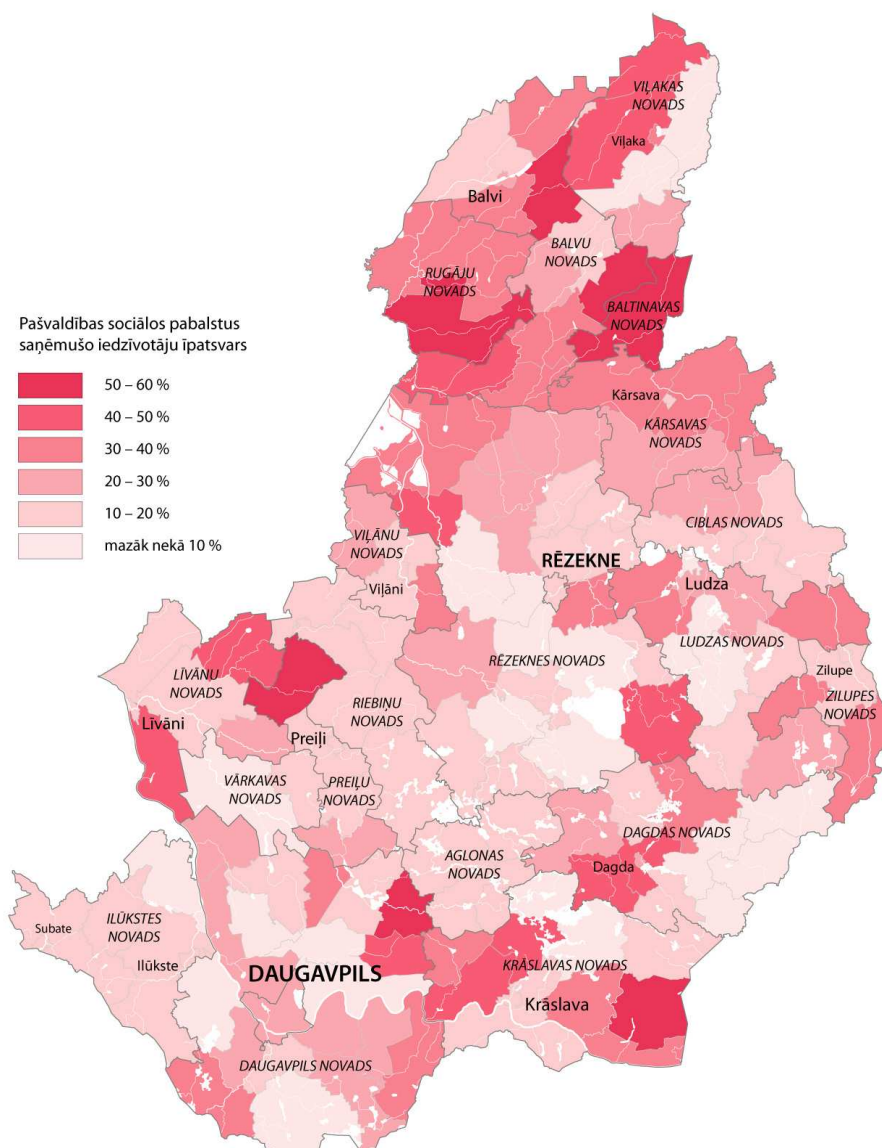
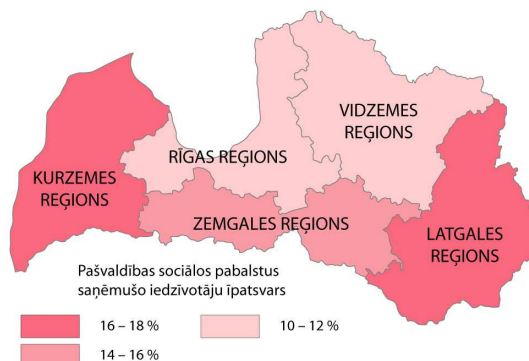
Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programmas ietvaros klientu vajadzības un nepieciešamie sociālo pakalpojumu uzlabojumi tika noskaidroti šādos pētījumos:

1. novadu (19) un republikas pilsētu (2) sociālo dienestu vadītāju aptauja;
2. reģionālās darba grupas semināri (10) dažādās reģiona pašvaldībās ar dienestu vadītāju, mērķa grupu nevalstisko organizāciju piedalīšanos, ar sociālo pakalpojumu sniedzēju apmeklēšanu
3. 10 mērķa grupu semināri,
4. mērķa grupu nevalstisko organizāciju intervijas (sociālo pakalpojumu sniedzēju aptaujas ietvaros),
5. pašvaldību sociālo komiteju deputātu aptauja (anketēšana),
6. valsts un pašvaldību iestādes – starpinstitucionālās sadarbības partneri,
7. valsts iestādes – sociālo pakalpojumu vai starpinstitucionālās sadarbības politikas veidotāji,
8. Latvijas mēroga nevalstiskās organizācijas – mērķa grupu vajadzību eksperti.

1.3.1. Sociālās palīdzības saņēmēji

29.attēls atspoguļo pabalstu saņēmēju izvietojumu reģionā pirms pašvaldību reformas, 2008.gadā, kad pieejami dati pagastu dalījumā.

2009.gadā piektā daļa no Latgales iedzīvotājiem (68 974) saņēma pašvaldības pabalstus. Tajā skaitā 8403 gadījumos tika izmaksāts GMI pabalsts (trūcīgas personas, trūcīgas ģimenes statuss), vienreizējus pabalstus saņēma 3537 iedzīvotāji (5% no pabalstu saņēmējiem) un 88,7% citus tiesību aktos noteiktos pabalstus.

29. attēls. Sociālās palīdzības saņēmēju izvietojums Latgales reģiona pagastos (2008.gada pašvaldību dati)

1.3.2. Sociālo pakalpojumu saņēmēji

Sociālo pakalpojumu saņēmēju mērķa grupu dalījums (skat. 10.tabulu) izveidots sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem, kā arī ņemot vērā nacionālā līmenī lietoto dalījumu⁸.

10. tabula. Mērķa grupas

Mērķa grupas apzīmējums	Mērķa grupas	Mērķa grupas sastāvs (apakšgrupas)
Cilvēki ar invaliditāti	Personas ar garīga rakstura traucējumiem	Personas ar vieglas pakāpes garīga rakstura traucējumiem, Personas ar smagas pakāpes garīga rakstura traucējumiem
	Smagi slimie	Cilvēki ar smagu fizisku un garīgu invaliditāti Nedziedināmi slimi pieaugušie cilvēki Nedziedināmi slimi bērni
	Bērni invalīdi	Bērni ar garīgās attīstības traucējumiem Bērni ar fizisku invaliditāti Bērni ar attīstības traucējumiem, kurus pielīdzina invaliditātei
	Personas ar fiziska rakstura traucējumiem	Cilvēki atveseļošanās posmā pēc smagām sasilšanām, operācijām (kam pastāv iespēja, ka būs invaliditāte) Cilvēki ar nepārejošu invaliditāti
Ģimenes ar bērniem	Ģimenes, kuras izveidojušie vecāki paši iepriekš auga sociālā riska ģimenēs	Jaunās māmiņas, kas pašas iepriekš bijušas sociālā riska ģimenē, bērnunamā Ģimenes, kurās notiek vardarbība pret vienu pieaugušo, bērniem, veciem cilvēkiem Ģimenes, kurās viens vai abi vecāki cieš no atkarības (alkoholisms, narkotikas, u.c.)
	Ģimenes, kur viens vai abi vecāki ir bez darba	Daudzbērnu ģimenes ar zemiem ienākumiem Nepilnās ģimenes ar bērniem
Vecie cilvēki	Veci vientuļi cilvēki	Vientuļi veci cilvēki ar iespējām sevi aprūpēt, ar ierobežotām iespējām uzturēt māsaimniecību Vientuļi veci cilvēki ar vieglas pakāpes garīga rakstura sasilšanām
	Gados veci cilvēki-invalīdi	Vientuļi veci cilvēki ar fiziskiem traucējumiem, kam nepieciešama aprūpe Mirstoši veci cilvēki
Cilvēki ar atkarībām	Alkoholatkarīgie	Alkoholatkarīgie, Alkoholatkarīgo personu ģimenes locekļi
	Narkotisko un psihotropo vielu atkarīgie	Narkomāni, Narkomānu radnieki
	Datoratkarīgie, azartisko spēļu, u.c.	Datoratkarīgie azartisko spēļu atkarīgie

⁸ Ministru kabineta 2009.gada 4.augusta noteikumi Nr.867 „Noteikumi par darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.4.1.2.4.apakšaktivitātes “Sociālās rehabilitācijas un institūcijām alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība reģionos” pirmo kārtu”, Latvijas „Kopējās iekļaušanas memorands”.

Mērķa grupas apzīmējums	Mērķa grupas	Mērķa grupas sastāvs (apakšgrupas)
		atkarīgo personu ģimenes locekļi
Bērni un jaunieši	Bāreņi, bez vecāku gādības palikušie bērni	Bāreņi, bez vecāku gādības palikušie bērni Bāreņi, bez vecāku gādības palikušie bērni pēc pilngadības sasniegšanas
	Novārtā atstātie bērni	Klaiņojoši bērni Nepilngadīgie likumpārkāpēji Bērni un jaunieši ar uzvedības problēmām Bērni un jaunieši ar atkarībām Bērni un jaunieši ar zemu izglītību, prasmēm
	No vardarbības cietušie bērni	No vardarbības ģimenē cietušie bērni No vardarbības pret trešajām personām cietušie bērni
	Jaunieši pēc skolas pabeigšanas	Jaunieši no trūcīgām ģimenēm (t.sk. jaunieši laukos) Jaunieši bez darba pieredzes
Bezdarbnieki	Bezdarbnieki	Nesen darbu zaudējušie (ja viņiem ir stress, nereti smaga krīze, kas var pāriet depresijā) Jaunieši bezdarbnieki vecumā līdz 25 gadiem Pirmspensijas vecuma cilvēki (lai nodrošinātu darba stāžu līdz pensijas vecumam) Ilgstošie bezdarbnieki ar labu izglītību (bijušie speciālisti) Ilgstošie bezdarbnieki Ilgstošie bezdarbnieki, kuriem nav izglītības, kvalifikācijas, prasmju (pamatā vienkāršo darbu darītāji), Invalīdi Bezpajumtnieki, atkarīgie, bijušie ieslodzītie (faktiski vispār bez darba iemaņām, strādāt ieradumiem).
Citām sociālās atstumtības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas	Personas pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas	Personas pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietas
	HIV / AIDS slimnieki	HIV / AIDS slimnieki HIV / AIDS vīrusa pārnēsātāji
	Cilvēku tirdzniecības upuri	Cilvēku tirdzniecības upuri
	bezpajumtnieki	Personas bez mājokļa (dažādu apstākļu dēļ) Alkoholatkarīgas, nestrādājošas, klaiņojošas personas, t.sk. personas, kas slimo ar infekciju (tuberkuloze) slimībām un vai/ir invalīdi
	Varmākas	Vardarbības veicēji pret trešajām personām, Vardarbības veicēji ģimenē

Mērķa grupu apkopojošo statistiku pašvaldību griezumā 2009.gadā atspoguļo 11.tabula. Dati par bezpajumtniekiem un par no cietuma atbrīvotajām personām pašvaldību griezumā nav pieejami.

11.tabula. Mērķa grupas 2009. gadā, absolūti skaitļi

pašvaldība	Cilvēki ar invaliditāti*	Vecie cilvēki**	Ģimenes ar bērniem***	Bērni un jaunieši līdz 18 gadiem****	Bezdarbnieki*
Aglonas novads	405	1050	78	758	473
Baltinavas novads	97	339	11	243	226
Balvu novads	1153	3368	808	2753	1769
Ciblas novads	248	777	72	577	483
Dagdas novads	548	2161	187	1602	1314
Daugavpils	6074	22590	1059	15177	7285.0
Daugavpils novads	1815	6136	424	4293	2167
Ilūkstes novads	547	2135	205	1514	638
Kārsavas novads	526	1691	70	1114	1053
Krāslavas novads	1275	4610	234	3170	2377
Līvānu novads	1010	3141	51	2398	1886
Ludzas novads	1092	3574	667	2469	2311
Preiļu novads	849	2471	129	1991	1273
Rēzekne	2495	7353	987	5613	4000.0
Rēzeknes novads	2171	6562	788	5727	4711
Riebiņu novads	449	1484	70	1089	696
Rugāju novads	206	561	109	517	285
Vārkavas novads	160	583	34	450	259
Viļakas novads	577	1561	116	1141	891
Viļānu novads	539	1695	132	1329	1313
Zilupes novads	285	803	68	612	673
	22521	74645	6299	54537	36083

* Invaliditātes pensijas saņēmēji, pēc VSAA datiem

** Vecuma pensijas saņēmēji, pēc VSAA datiem

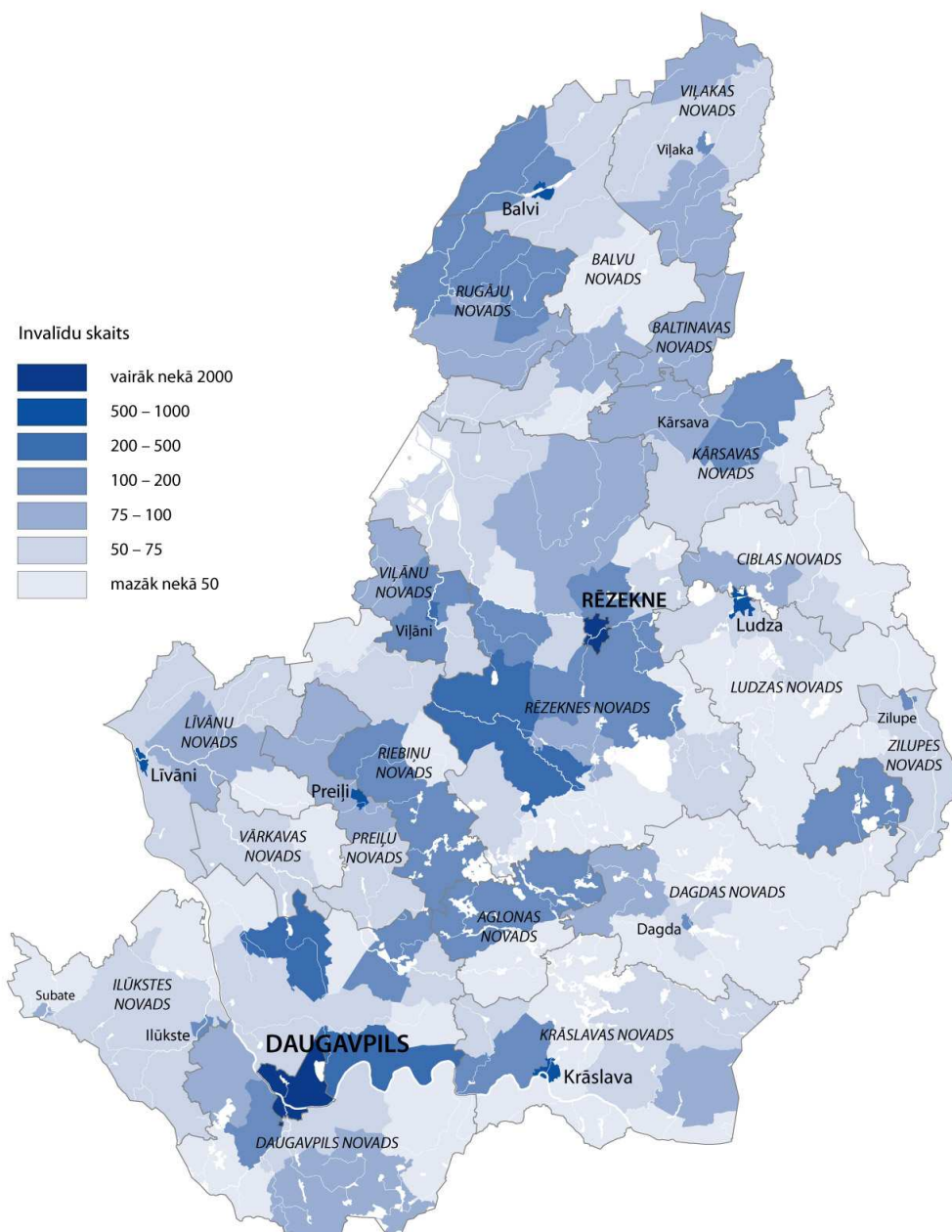
*** Ģimenes, kas 2009. gadā saņēma ienākumu testētus pašvaldību sociālos pabalstus, pēc pašvaldību sociāliem pārskatiem

**** Bērni, par kuriem tiem maksāts ģimenes valsts pabalsts, pēc VSAA datiem

***** Reģistrētie bezdarbnieki, pēc VRAA datiem, uz 31.12.2009

Cilvēki ar invaliditāti

Latgales plānošanas reģionā, pēc 2010.gada VSAA datiem, ir 22521 invalīds. Lai novērtētu invalīdiem nepieciešamo pakalpojumu pieejamību, 30.attēlā parādīta, kur atrodas pakalpojumu saņēmēji. Invalīdu lielais skaits atsevišķās pašvaldībās saistīts gan ar lielāku iedzīvotāju skaitu, gan ar sociālās aprūpes centru izvietojumu.

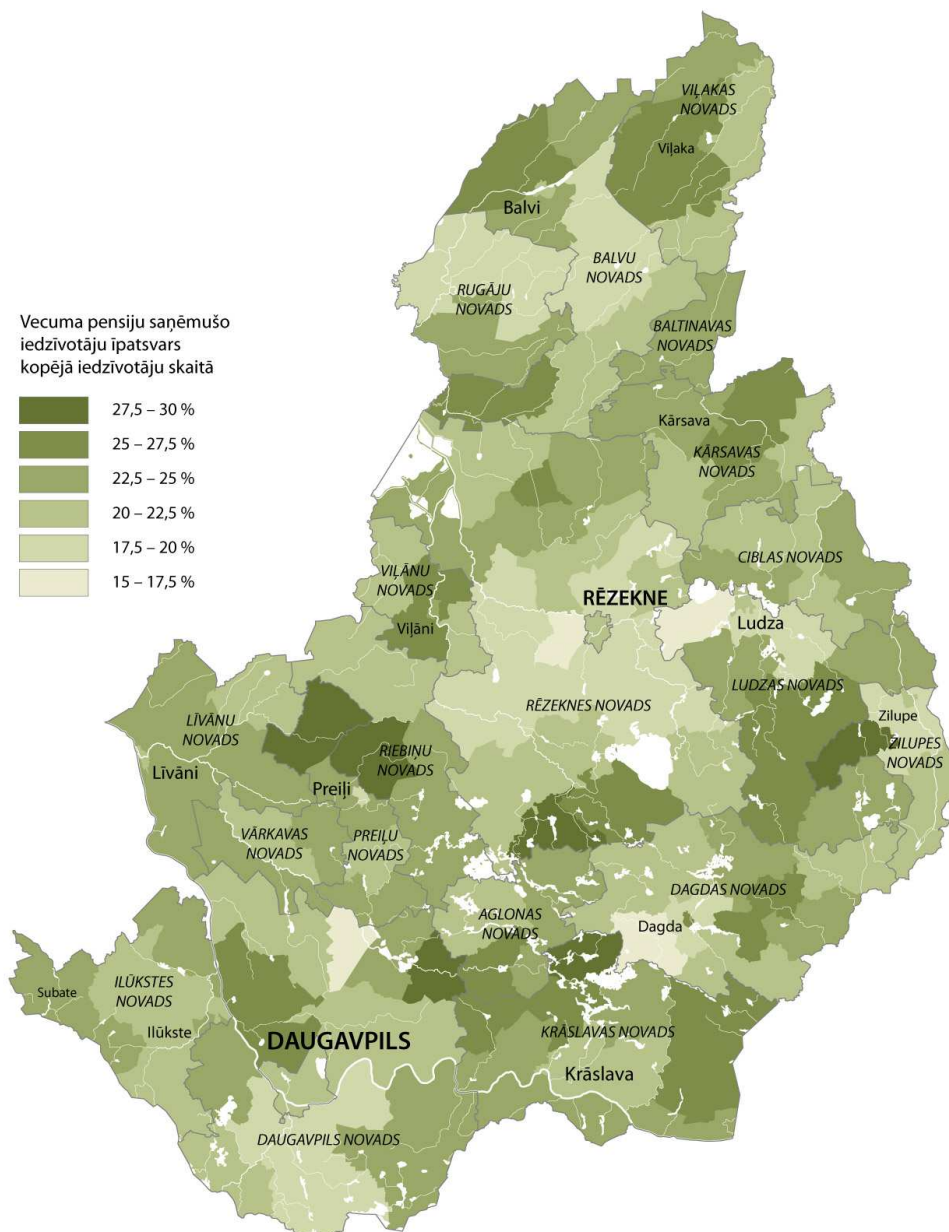
30. attēls. Invalīdu izvietojums Latgales reģiona pagastos (2010.gada VSAA dati)

Ģimenes ar bērniem

Latgales plānošanas reģionā ir 6299 ģimenes, kas 2009. gadā saņēma ienākumu testētus pašvaldību sociālos pabalstus (pašvaldību dati).

Vecie cilvēki

Vecuma pensijas saņēmēji, pēc VSAA datiem, 2009.gadā bija 74645.

31.attēls. Vecuma pensiju saņēmēju īpatsvars kopējā iedzīvotāju skaitā pagastos, 2009.gada sākumā, VSAA dati

Bērni un jaunieši

Saskaņā ar centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2009.g. sākumā Latgalē bija 44 336 iedzīvotāji līdz darbības vecumam. Saskaņā ar VSAA sniegto informāciju, ģimenes valsts pabalsts 2009. gadā tika izmaksāts par 54 547 bērniem, tā kā ģimenes valsts dažkārt tiek maksāts par bērniem pēc 16 gadu vecuma sasniegšanas. Valsts ģimenes pabalsta apmērs vienam bērnam ir 8 Ls.

Pašvaldību pabalstus (tieši vai caur ģimeni) 2008. g. saņēma 14 606 Latgales bērni jeb apmēram trešdaļa no visiem bērniem.

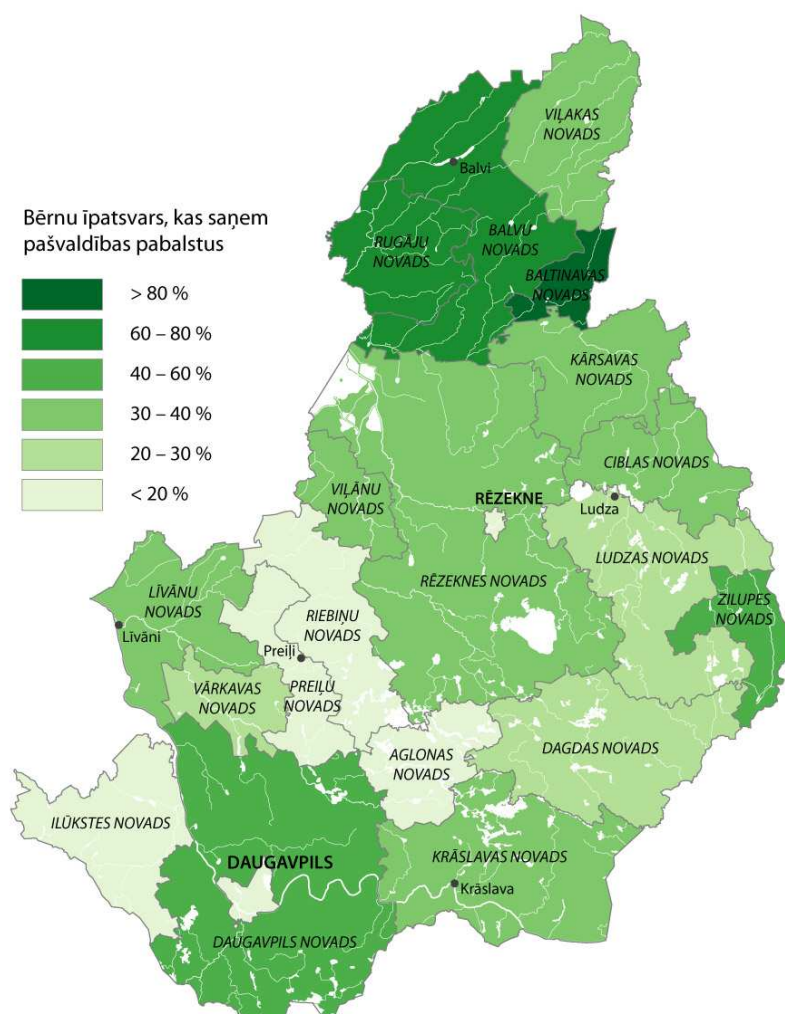
12. tabula. Bērnu skaits, kuri 2008. g. saņēma pašvaldību sociālos pabalstus*

Pabalsta veids	Saņēmušo bērnu skaits
Brīvpusdienas skolās vai bērnudārzos	8881
Pabalsts bērnu izglītībai, audzināšanai	8318
Pabalsti citiem mērķiem	4471
Dzīvokļa pabalsts	3401
GMI pabalsts	2839
Pabalsts transporta izdevumu segšanai	1415
Pabalsts medicīnas pakalpojumu samaksai	974
Pabalsts ēdināšanai bez maksas vai par daļēju samaksu (izņemot brīvpusdienas skolā vai bērnudārzā)	565
Vienreizējais pabalsts ārkārtas situācijās	205
Pabalsti audžu ģimenēm	205
Kopā pabalstu saņēmēji**	14 606

* Tika pieņemts, ka persona saņem pabalstu arī tad, ja pabalsts tiek piešķirts visai ģimenei, kur ir attiecīgā persona

** Pabalstu saņēmēju skaits ir mazāks par atsevišķo pabalstu saņēmēju skaita kopsummu, jo viena persona var saņemt vairākus pabalstus

32.attēlā redzams pašvaldību pabalstus saņēmušo bērnu īpatsvars kopējā iedzīvotāju skaitā līdz darbības vecumam Latgales novados un pilsētās.

32.attēls. Bērnu īpatsvars novados, kas saņem vai kuru ģimenes saņem pašvaldību pabalstus

(Datu avots: VSAA dati par pabalstiem ģimenēm un pašvaldības statistikas pārskatu dati par pašvaldības pabalstiem)

2008. gadā, Latgales sociālās aprūpes un rehabilitācijas iestādēs uzturējās 560 bērni, t.sk. 118 bērni-invalīdi.

Latgales reģionā 100 audžuģimenes, kuru kopējais audžu bērnu skaits ir 205, kas saņem pašvaldības pabalstus audžuģimenēm.

Valsts pabalsts aizbildnim par bērna uzturēšanu 2009. gadā tika izmaksāts par 891 bērnu Latgales reģionā.

Dažādus pašvaldības pabalstus saņem 630 personas bērna kopšanas atvaļinājumā.

336 bāreņi, kas uzsāk patstāvīgu dzīvi, saņem valsts pabalstu.

Personas ar atkarības problēmām

Dati par personu skaitu ar atkarībām nav dokumentāli fiksēti. Personas ar atkarības problēmām ir viena no sociālo darbinieku bieži pieminētajām klientu grupām, ar kuru nākas sastapties sociālo dienestu darbā. Lielākoties tās ir personas, kas ir atkarīgas no alkoholisma. Tomēr pilsētās sociālie dienesti strādā arī ar personām, kas ir atkarīgas no narkotiskajām vielām. Novadu pašvaldības nosauc arī personas, kas ir atkarīgas no datorspēlēm.

Bezdarbnieki

Statistikas datus par bezdarbnieku skaitu skatīt 1.2.4.nodaļā.

Plānojot sociālo dienestu atbalstu bezdarbniekiem, nepieciešams saprast to vajadzības. Atšķirīgs atbalsts ir nepieciešams šādām bezdarbnieku grupām:

- **Nesen darbu zaudējušie** (viņiem ir stress, nereti pat smaga krīze, kas var pāriet depresijā. Nepieciešams psihosociāls atbalsts, sadarbībā ar NVA - konsultācijas pārkvalifikācijā, darba meklēšanā),
- **Jaunieši bezdarbnieki vecumā līdz 25 gadiem** (neliela darba pieredze vai tās nav vispār, nepietiekamas lietišķās dzīves iemaņas, laukos – nepietiekamas darba iespējas, kā arī ierobežotas iespējas braukt uz darbu uz pilsētu. Jauniešiem nepieciešams psihosociāls atbalsts, darba prasmju ieguve, lietišķo prasmju ieguve)
- **Pirmspensijas vecuma cilvēki** (lai nodrošinātu darba stāžu līdz pensijas vecumam),
- **Ilgstošie bezdarbnieki ar labu izglītību** (bijušie speciālisti, kas sāk zaudēt darba iemaņas un kuriem nepieciešamas iemaņas šodienas darba tirgum),
- **ilgstošie bezdarbnieki,**
- **ilgstošie bezdarbnieki, kuriem nav izglītības, kvalifikācijas, prasmju** (pamatā vienkāršo darbu darītāji),
- **invalīdi** (cilvēkiem ar fiziska rakstura traucējumiem un cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem – atšķirīgi nodarbinātības un prasmju paaugstināšanas programmas.)
- **bezpajumtnieki, atkarīgie, bijušie ieslodzītie** (faktiski vispār bez darba iemaņām, un strādāt ieradumiem. Viņiem nepieciešami alternatīvas nodarbinātības programmas – daļēja laika nodarbinātība un vienlaikus pārraudzība).

Citas sociālā riska atstumtībai pakļautās personas

Latgalē ir trīs bezpajumtnieku patversmes: Daugavpilī, Balvos un Rēzeknē, kuras 2009. gadā apkalpoja, attiecīgi, 219, 68 un 12 personas. Gada pakalpojumu izmaksas uz vienu apkalpoto personu naktspatversmēs sastādīja 131 LVL Daugavpilī, 993 LVL Rēzeknē un 787 LVL Balvos. Atšķirības skaidrojamas ar dažādu pakalpojumu klāstu, speciālistu pieejamību un infrastruktūras uzturēšanas izmaksām.

Neviena pašvaldība 2009.gadā nenodrošināja un nepirka pakalpojumus sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzēju institūcijās sodu izcietušām personām. Taču šai mērķa grupai tiek maksāti pabalsti: 2008.gadā Latgales reģionā pabalsti sodu izcietušām personām

dzīves uzsākšanai tika izmaksāti 218 personām, no tām 62 personām Daugavpilī un 37 – Rēzeknē. Pabalsta apmērs bija no 10 līdz 128 latiem bet vidēji – 30 lati.

1.3.3. Sociālo pakalpojumu sniedzēji

Latgalē kopumā ir Valsts sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrēti 104 sociālo pakalpojumu sniedzēji. Pārsvārā tās ir ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas, kā arī pašvaldību sociālie dienesti.

13. tabula. Sociālo pakalpojumu sniedzēju veidi

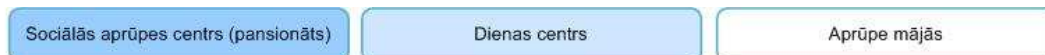
Sociālo pakalpojuma sniedzēja veids	Skaits
Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	37
Pašvaldības sociālais dienests	23
Dienas aprūpes centrs	15
Aprūpe mājās	13
Krīzes centrs	4
Bezpajumtnieku (nakts) patversme	4
Sociālā māja	3
Grupu dzīvokļi	2
Īslaicīgās (līdz trīs mēnešiem) sociālās aprūpes institūcija	1
Pusceļa māja	1
Bezmaksas virtuve	1
Pavisam kopā	104

Pārsvārā sociālos pakalpojumus Latgalē nodrošina pašvaldības iestādes vai to struktūrvienības. 13.tabulā apkopoti sociālo pakalpojumu sniedzēji pēc pakalpojumu veida. Sociālo pakalpojumu sniedzēji un īss to raksturojums sniegts 1.pielikumā „Pārskati, statistika, ziņojumi” (atsevišķs sējums).

Par institūcijām alternatīvajiem sociālajiem pakalpojumiem uzskatāmi:

- aprūpe mājās,
- sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija dienas,
- servisa dzīvoklis,
- grupu māja vai dzīvoklis,
- specializētā darbnīca,
- krīzes centrs,
- patversme,
- naktspatversme,
- sociālā rehabilitācijas pakalpojumi dzīvesvietā.

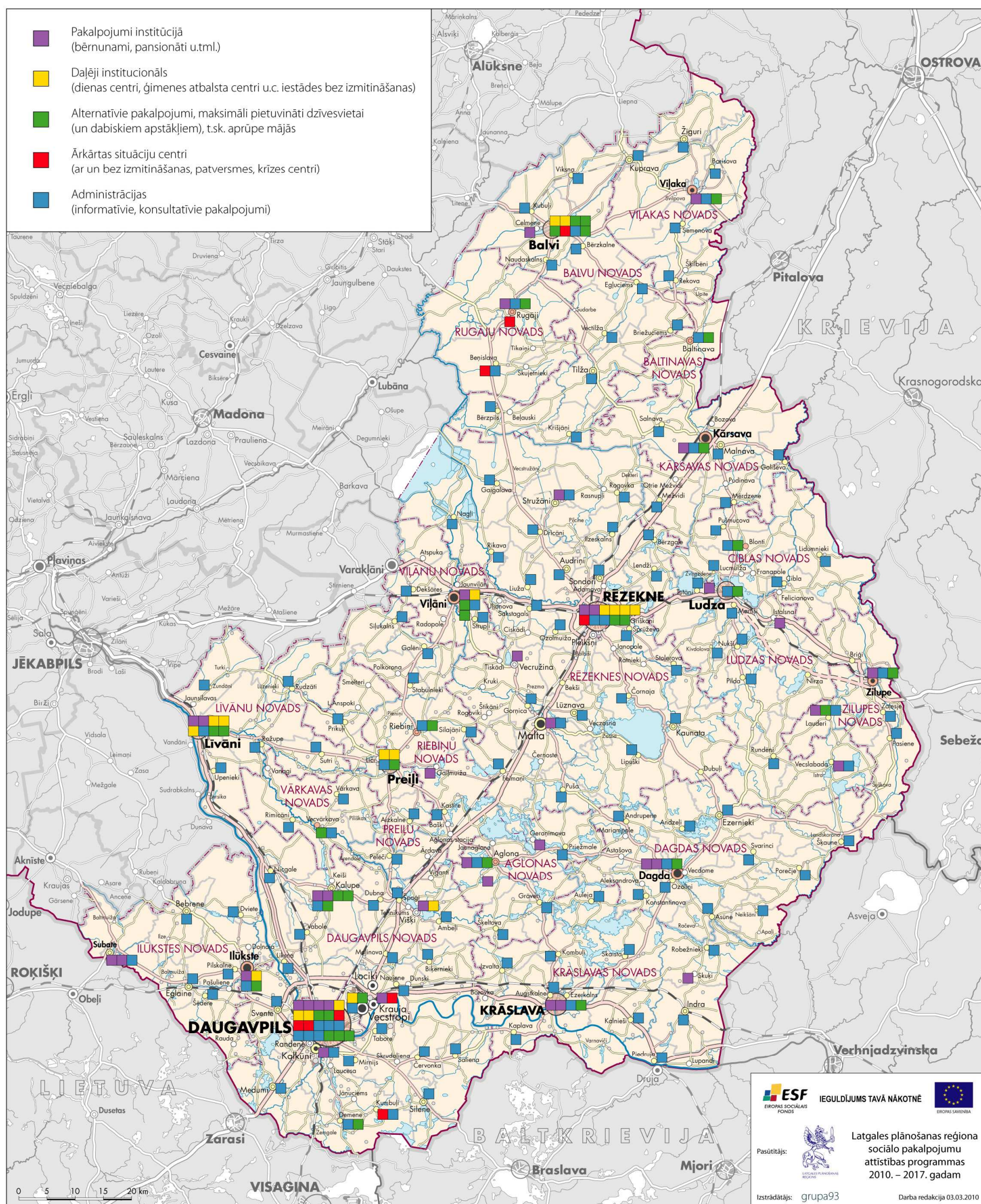
Pakalpojums institūcijā izmaksā dārgāk. Institūcijām alternatīvi sociālās aprūpes pakalpojumi nodrošina klientu efektīvāku iekļaušanu sabiedrībā vai darbā tirgū.

pakalpojums institūcijā

Institūcijai **alternatīvs** pakalpojums

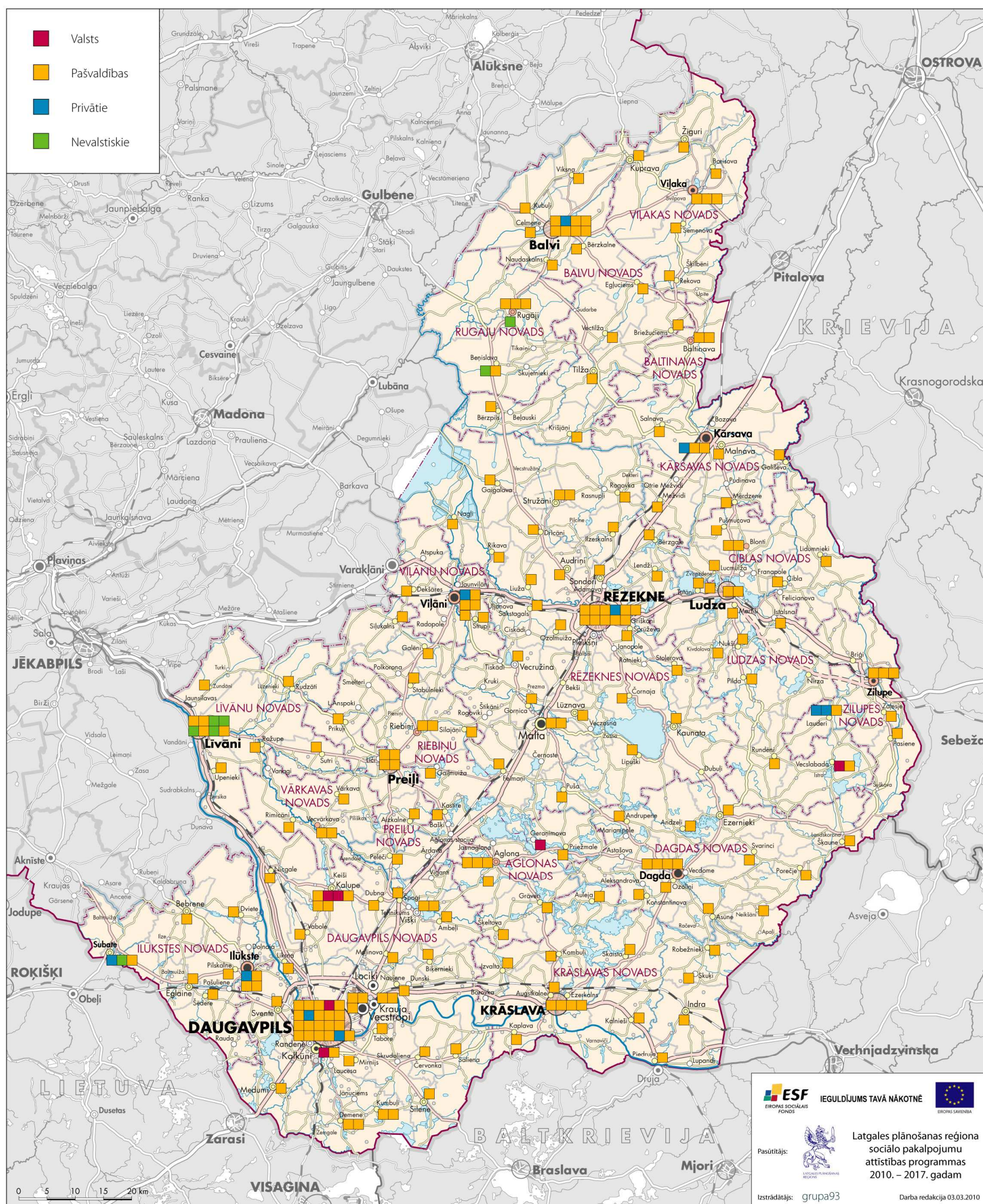
33.attēlā analizēti esošie sociālie pakalpojumi, norādot sociālos pakalpojumus institūcijās un institūcijām alternatīvos pakalpojumus.

33. attēls. Sociālo pakalpojumu izvietojums Latgales reģiona pašvaldībās un to izvērtējums pēc alternatīvajiem pakalpojumiem (LM sociālo pakalpojumu sniedzēju datu bāze, pašvaldību dati)

14. tabula. Sociālo pakalpojumu sniedzēji pēc juridiskā statusa

Sociālo pakalpojumu sniedzēja juridiskais statuss	Sociālo pakalpojumu sniedzēja veids	Skaits
Pašvaldības iestādes struktūrvienība	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	27
	Dienas aprūpes centrs	10
	Bezpaumnieku (nakts) patversme	4
	Krīzes centrs	3
	Sociālā māja	3
	Aprūpe mājās	2
	Grupu dzīvokļi	1
	Īslaicīgās (līdz trīs mēnešiem) sociālās aprūpes institūcija	1
<i>Pašvaldības iestādes struktūrvienība kopā</i>		51
Pašvaldības iestāde	Pašvaldības sociālais dienests	23
	Aprūpe mājās	9
	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	1
	Dienas aprūpes centrs	1
<i>Pašvaldības iestāde kopā</i>		34
SIA	Dienas aprūpes centrs	3
	Aprūpe mājās	1
	Grupu dzīvokļi	1
	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	1
<i>SIA kopā</i>		6
Valsts iestāde	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	3
	Pusceļa māja	1
<i>Valsts iestāde kopā</i>		4
Biedrība, nodibinājums	Aprūpe mājās	1
	Dienas aprūpes centrs	1
	Bezmaksas virtuve	1
<i>Biedrības, nodibinājumi kopā</i>		3
SIA (Valsts)	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	2
SIA (Pašvaldības)	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	2
Reliģiska organizācija	Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija	1
Nodibinājums (NVO)	Krīzes centrs	1
Pavisam kopā		104

34. attēls. Sociālo pakalpojumu sadalījums pēc juridiskās piederības (LM sociālo pakalpojumu sniedzēju datu bāze, pašvaldību dati)

15.tabula sniedz informāciju par mērķa grupām, kurām sociālo pakalpojumu sniedzēji sniedz pakalpojumus (izņemot pašvaldību sociālos dienestus, kas sniedz pakalpojumus visām mērķa grupām).

15. tabula. Sociālo pakalpojumu sniedzēju skaits pēc klientu piederības mērķa grupai

Mērķa grupa	Sociālo pakalpojumu sniedzēju skaits
Vecie ļaudis	45
Invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	40
Pieaugušās personas ar garīgā rakstura traucējumiem	25
Krīzes situācijā nonākušās personas – pieaugušie	13
Bērni-bāreņi / bez vecāku gādības palikušie bērni	12
Redzes invalīdi	11
Krīzes situācijā nonākušās personas –bērni / bērni, kas cietuši no prettiesiskām darbībām	7
Dzirdes invalīdi	7
Bērni-invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	7
Trūcīgās personas/ģimenes	3
Bērni ar garīgā rakstura traucējumiem	3
Bezpajumtnieki	3
Bērni no sociāli neaizsargātajām / sociālā riska ģimenēm	2
Daudzbērnu ģimenes	2
Bērni, kas atstāj bērnu namu- patversmi	2
Cilvēki, kas zaudējuši māju	2
No ieslodzījuma atgriezušās personas	1
Kopā	83*

* Kopējais sociālo pakalpojumu sniedzēju skaits lielāks par konkrētajām mērķa grupām pakalpojumu sniedzošo iestāžu kopsummu, jo vairākas iestādes piedāvā pakalpojumus vairākām mērķa grupām.

1.3.3.1. Sociālie dienesti

Saskaņā ar datiem, ko pašvaldību sociālie dienesti sniedza statistikas pārskatos par 2009.gadu, sociālajos dienestos Latgales reģionā 2009. g. tika nodarbināti 480 darbinieki. No tiem 217 jeb 45% strādāja ar klientiem sociālajā dienestā un 155 jeb 32% - strādāja ar klientiem sociālā dienesta struktūrvienībās – sociālo pakalpojumu sniedzējos. Savukārt, 319 darbinieki (66%) veica tiešos sociāla dienesta uzdevumus un pienākumus (dienesta un tā struktūrvienību vadītāji, vietnieki un sociālā darba speciālisti).

Tabulās apkopoti dati par sociālajiem darbiniekiem atsevišķās pašvaldībās.

16.tabula. Sociālo dienestu darbinieku skaits, absolūti skaitļi

Pašvaldība	Sociālā dienesta darbinieku kopskaits	Darbinieku skaits, kuru funkcijās ietilpst darbs ar klientu sociālajā dienestā	Darbinieku skaits, kuru funkcijās ietilpst darbs ar klientu sociālā dienesta struktūrvienībās - sociālo pakalpojumu sniedzējos	Darbinieki, kuri veic tiešos sociālā dienesta uzdevumus un pienākumus (dienesta un tā struktūrvienību vadītāji, vietnieki un sociālā darba speciālisti)
Aglonas novads	6	5	1	5
Baltinavas novads	1	0	0	1
Balvu novads	33	18	12	20
Ciblas novads	6	4	0	6
Dagdas novads	12	7	2	13
Daugavpils	163	27	72	111
Daugavpils novads	42	37	2	35
Ilūkstes novads	11	9	0	9
Kārsavas novads	6	6	1	6

Pašvaldība	Sociālā dienesta darbinieku kopskaits	Darbinieku skaits, kuru funkcijās ietilpst darbs ar klientu sociālajā dienestā	Darbinieku skaits, kuru funkcijās ietilpst darbs ar klientu sociālā dienesta struktūrvienībās - sociālo pakalpojumu sniedzējos	Darbinieki, kuri veic tiešos sociālā dienesta uzdevumus un pienākumus (dienesta un tā struktūrvienību vadītāji, vietnieki un sociālā darba speciālisti)
Krāslava	12	4	0	12
Līvānu novads	10	9	0	7
Ludzas novads	16	14	0	13
Preiļu novads	15	7	0	7
Rēzekne	22	11	0	12
Rēzeknes novads	29	29	0	28
Riebiņu novads	8	8	0	8
Rugāju novads	3	2	1	2
Vārkavas novads	3	2	1	3
Vijakas novads	8	8	0	8
Vijānu novads	70	7	63	9
Zilupes novads	4	3	0	4
Kopā	480	217	155	319

17.tabula. Sociālo dienestu darbinieku skaits, %

Pašvaldība	% darbinieku, kas strādā ar klientiem soc.dienestā	% darbinieku, kas strādā ar klientiem soc.dienesta struktūrvienībās - soc.pakalpojumu sniedzējos	% darbinieku, kas nestrādā ar klientu soc.dienestā vai soc.dien. struktūrvienībās	% darbinieku, kas veic tiešos sociālā dienesta uzdevumus un pienākumus
Aglonas novads	83%	17%	0%	83%
Baltinavas novads	0%	0%	100%	100%
Balvu novads	55%	36%	9%	61%
Ciblas novads	67%	0%	33%	100%
Dagdas novads-kopumā	58%	17%	25%	108%
Daugavpils	17%	44%	39%	68%
Daugavpils novads	88%	5%	7%	83%
Ilūkstes novads	82%	0%	18%	82%
Kārsavas novads	100%	17%	0%	100%
Krāslava	33%	0%	67%	100%
Līvānu novads	90%	0%	10%	70%
Ludzas novads	88%	0%	13%	81%
Preiļu novads	47%	0%	53%	47%
Rēzekne	50%	0%	50%	55%
Rēzeknes novads	100%	0%	0%	97%
Riebiņu novads	100%	0%	0%	100%
Rugāju novads	67%	33%	0%	67%
Vārkavas novads	67%	33%	0%	100%
Vijakas novads	100%	0%	0%	100%
Vijānu novads	10%	90%	0%	13%
Zilupes novads	75%	0%	25%	100%
Kopā	45%	32%	23%	66%

Sociālo darbinieku izglītība

73% no sociālajiem darbiniekiem, kas veic tiešos sociālā dienesta uzdevumus un pienākumus (dienesta un tā struktūrvienību vadītāji, vietnieki un sociālā darba speciālisti), ir ar augstāko izglītību sociālajā darbā un 27% - bez izglītības sociālajā darbā.

Pie tam akadēmiskā vai otrā līmeņa profesionālā augstākā sociālā darba izglītība ir gandrīz pusei - 44% no visiem sociālajiem darbiniekiem. Pirmā līmeņa profesionālā augstākā izglītība ir 29% sociālo darbinieku: 14% ir sociālās palīdzības organizatora izglītība, 11% - sociālā aprūpētāja izglītība un tikai 3% - sociālā rehabilitētāja izglītība. 15% sociālo darbinieku ir augstākā izglītība citā specialitātē un 13% - vidējā profesionālā izglītība citā specialitātē vai vidējā vispārējā izglītība.

Kvalifikācijas pilnveides kursus sociālajā darbā 2009.gadā izgāja 15 % no visiem sociāliem darbiniekiem. No darbiniekiem ar akadēmisko vai otrā līmeņa profesionālo augstāko sociālā darba izglītību, kvalifikācijas pilnveides kursus izgāja 20%, ar pirmā līmeņa sociālo izglītību – 9% un bez sociālās izglītības - 11%. Jāatzīmē, ka to pašvaldību sociālajos dienestos, kur darbinieki iziet kvalifikācijas pilnveides kursus, to izdara gandrīz puse un vairāk no visiem darbiniekiem ar attiecīgo izglītību.

No darbiniekiem, kuriem nav izglītības sociālajā darbā (kopā 87), astoņi iegūst pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību sociālajā darbā un 41 - iegūst akadēmisko vai otrā līmeņa profesionālo augstāko sociālā darba izglītību.

1.3.3.2. Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādes

Galvenās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestāžu mērķa grupas ir vecie ļaudis vai invalīdi, kuras objektīvo faktoru dēļ nevar paši sevi aprūpēt. Tabulā norādīts iestāžu skaits, kas piedāvā pakalpojumus konkrētai mērķa grupai.

18. tabula. Ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestāžu sadalījums pa mērķa grupām

Mērķa grupa	Iestāžu skaits, kas piedāvā aprūpi
Vecie ļaudis	22
Invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	20
Pieaugušās personas ar garīgā rakstura traucējumiem	13
Bērni-bāreņi / bez vecāku gādības palikušie bērni	10
Krīzes situācijā nonākušās personas – pieaugušie	3
Redzes invalīdi	2
Dzirdes invalīdi	2
Krīzes situācijā nonākušās personas –bērni	1
Bērni-invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	1
Bērni ar garīgā rakstura traucējumiem	1
Kopā	37*

* Kopējais ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestāžu skaits lielāks par konkrētajām mērķa grupām pakalpojumu sniedzējo iestāžu kopsummu, jo vairākas iestādes piedāvā pakalpojumus vairākām mērķa grupām

1.3.3.3. Dienas aprūpes centri

19. tabula. Dienas aprūpes centri mērķa grupām

Mērķa grupa	Iestāžu skaits, kas piedāvā aprūpi
Vecie ļaudis	7
Invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	6
Pieaugušās personas ar garīgā rakstura traucējumiem	5
Bērni-invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	5
Krīzes situācijā nonākušās personas – pieaugušie	4
Redzes invalīdi	4
Trūcīgās personas/ģimenes	2

Mērķa grupa	Iestāžu skaits, kas piedāvā aprūpi
Krīzes situācijā nonākušās personas –bērni / bērni kas cietuši no prettiesiskas darbības	2
Dzirdes invalīdi	1
Bērni ar garīgā rakstura traucējumiem	1
Bērni no sociāli neaizsargātajām / sociālā riska ģimenēm	1
Daudzbērnu ģimenes	1
Kopā	15*

* Kopējais dienas aprūpes iestāžu skaits lielāks par konkrētajām mērķa grupām pakalpojumu sniedzējo iestāžu kopsummu, jo vairākas iestādes piedāvā pakalpojumus vairākām mērķa grupām

1.3.3.4. Aprūpe mājās

No 13 aprūpes mājās iestādēm, kas ir reģistrētas sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā, pārsvarā aprūpe tiek sniegta veciem ļaudīm un invalīdiem. Tabulā apkopoti dati par to, kādām mērķa grupām tiek piedāvāti aprūpes mājās pakalpojumi.

20. tabula. Aprūpes mājās pakalpojumi mērķa grupām

Mērķa grupa	Iestāžu skaits, kas piedāvā aprūpi
Vecie ļaudis	13
Invalīdi ar fiziska rakstura traucējumiem	12
Pieaugušās personas ar garīgā rakstura traucējumiem	3
Krīzes situācijā nonākušās personas – pieaugušie	1
Redzes invalīdi	4
Dzirdes invalīdi	3
Kopā	13*

* Kopējais aprūpes mājās iestāžu skaits lielāks par konkrētajām mērķa grupām pakalpojumu sniedzējo iestāžu kopsummu, jo vairākas iestādes piedāvā pakalpojumus vairākām mērķa grupām.

1.3.3.5. Citi sociālo pakalpojumu veidi

Krīzes centri (Eglusalā Rugāju novadā, Demenes un Naujenes pagastos Daugavpils novadā un Daugavpilī) piedāvā pakalpojumus krīzes situācijās (vecāku šķiršanās, tuvinieka smaga slimība vai nāve u.c.) nonākušajiem bērniem un pieaugušām personām, no vardarbības cietušajiem bērniem un citiem ģimenes locekļiem, un vienā iestādē – bērniem, kas atstāj bērnu namus – patversmes.

Bezpajumtnieku (nakts) patversmes (Balvos, Daugavpilī un Rēzeknē) piedāvā pakalpojumus personām, kuras nonākušās krīzes situācijā, bezpajumtniekiem, personām, kas atgriezušās no ieslodzījuma vietām personām.

Sociālās mājas tiek piedāvātas Daugavpilī un Balvos – personām, kuri zaudējuši savu dzīvojamo platību.

Pusceļa māja Kalupes pagastā Daugavpils novadā piedāvā pakalpojumus cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, kuri mācās sadzīvīvē nepieciešamās iemaņas.

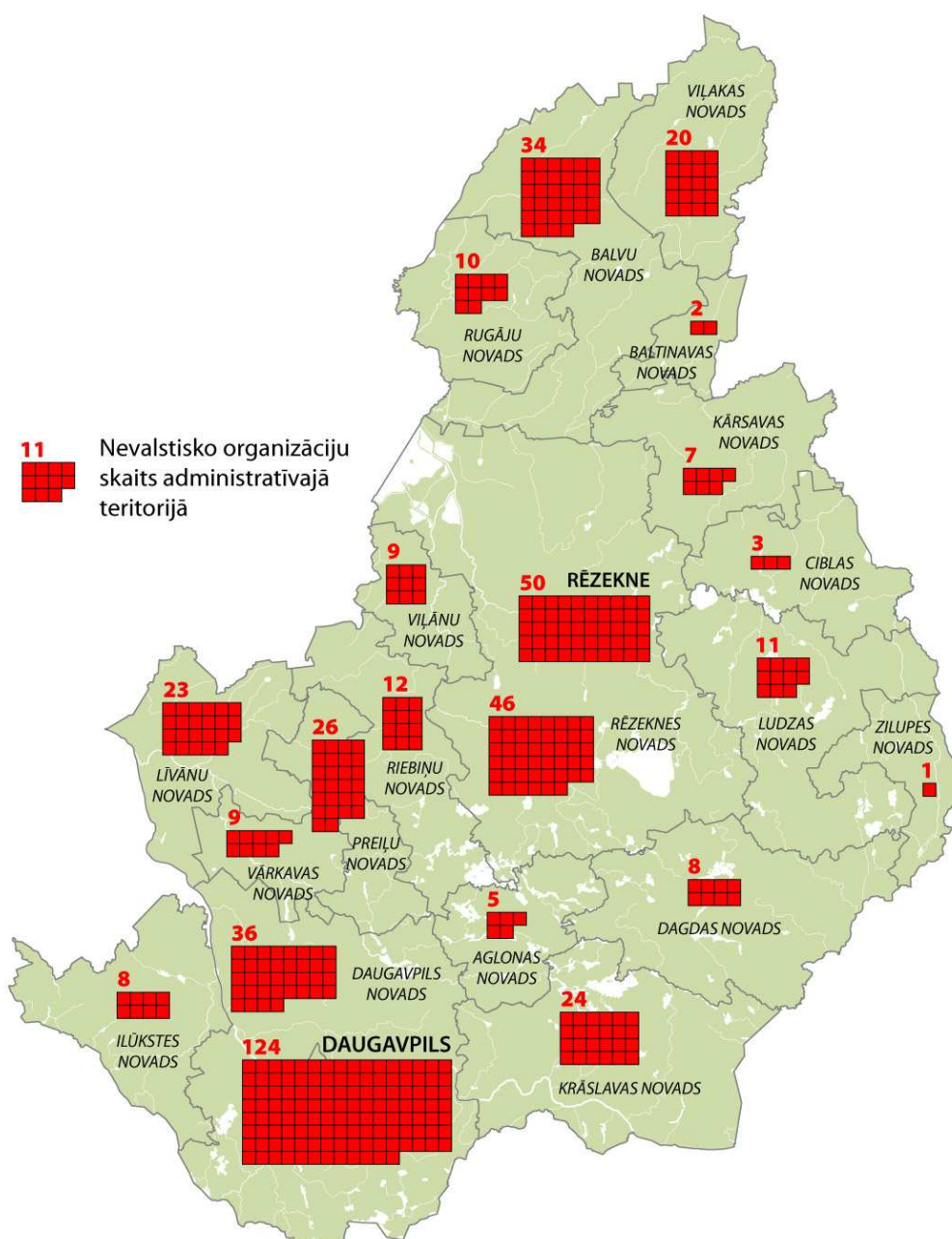
Grupu dzīvokļi (Daugavpilī un Lauderose Ludzas pagastā) tiek piedāvāti pieaugušām personām ar garīgā rakstura traucējumiem, kuras pēc sociālās rehabilitācijas pusceļā mājā uzsāk patstāvīgu dzīvi, atstājot sociālās aprūpes centru.

Īslaicīgās (līdz trīs mēnešiem) sociālās aprūpes institūcija - veselības un sociālās aprūpes centrs „Malta” piedāvā pakalpojumus veciem ļaudīm un invalīdiem ar fiziska rakstura traucējumiem.

Bezmaksas virtuve – žēlsirdības centrs Līvānos rūpējas par bērniem no sociāli neaizsargātām ģimenēm.

1.3.3.6. Nevalstiskais sektors

Pēc LURSOFT datiem uz 19.04.2010, Latgales reģiona pašvaldībās reģistrētas 1196 nevalstiskās organizācijas, no kurām darbojas 1038. lielāks skaits organizāciju ir republikas pilsētās Rēzeknē un Daugavpilī, kā arī novados, kuros ietilpst pilsētas.

35. attēls. Nevalstisko organizāciju sadalījums pēc administratīvās piederības

Pēc LURSOFT ziņām, pēdējos piecos gados reģistrēto sabiedrisko organizāciju, to apvienību, biedrību un nodibinājumu skaita pieaugums Latvijā. 2003. gadā reģistrētas 774 organizācijas, 2009. gadā reģistrētas divas reizes vairāk – 1644.

36. attēls. Nevalstisko organizāciju dibināšanas dinamika Latgales plānošanas reģionā (1992.-2009.g) (Lursoft dati, 2010.g.aprīlis)

2010.gada februārī Latvijā kopā bija reģistrētas 12 112 nevalstiskās organizācijas, Latgales plānošanas reģionā – 998.⁹ Gandrīz 40% ir tādas, kas saistītas ar sociāla jomu – sociālais atbalsts, izglītība, vietējo kopienu aktivizēšana.

NVO - sociālās iekļaušanās paraugs

Sabiedriskā labuma organizācijas atrodas tajā attīstības posmā, kad tās apvieno vienādu interešu biedrus, artikulē, aizstāv un meklē risinājumus savu biedru vajadzībām. Atsevišķi pastāv invalīdu organizācijas un atsevišķi – citas sabiedriskās organizācijas. Ir labie piemēri – Latvijas Sarkanais Krusts (paralēli organizācijas pamata kompetencēm – pirmās humanitārās palīdzības sniegšanai, organizācija definē sociālās integrācijas mērķus), Invalīdu un viņu draugu apvienība Apeirons, kas kopš savas darbības sākuma ievēro sociālās integrēšanas principu.

NVO – stiprs projektu resurss

Latgales nevalstiskajam sektoram būtu jāaudzē administratīvā kapacitāte, kas ļautu piesaistīt sabiedrisko finansējumu. Sabiedriskās organizācijas ir pierādījušas sevi, apvienojot biedrus, organizējot pasākumus, atbalstot savus biedrus. Pašvaldības novērtē sabiedriskās organizācijas kā atbalsta resursus un neaizvietojamus sadarbības partnerus.

NVO – sociālo pakalpojumu sniedzējs

Virtni sociālo pakalpojumu jau pašlaik sniedz nevalstiskās organizācijas – gan tās, kas saņem budžeta līdzekļus (Latvijas Neredzīgo biedrība, sociālās rehabilitācijas centrs „Rasas pērles”, u.c.), gan tās, kas darbojas no projektu finansējuma un sadarbojas ar pašvaldību (Vilānu bērnu invalīdu biedrība „Saulstariņi”, u.c.). Nākotnē nevalstiskais sektors uzņemsies vēl lielāku daļu pakalpojumu. Invalīdu asistenti, veco vientuļo cilvēku pavadoni, aprūpētāji, bērnu un jauniešu grupu vadītāji, kopienu organizētāji – tie ir brīvprātīgie, ar kuriem kopā pakalpojumu piedāvājums pašvaldībā var paplašināt, atvieglot pašvaldību sociālo dienestu darbu, kā arī uzlabot klientu dzīves kvalitāti, atbilstoši viņu vajadzībām.

⁹ LURSOFT ziņa 26.02.2010

1.3.4. Starpinstitucionālā sadarbība

1.3.4.1. Veselības aprūpe

Veselības aprūpē ietilpst virkne medicīnisko un sociālo pakalpojumu cilvēkiem, kuriem akūtu vai hronisku slimību, fizisku vai garīgu traucējumu dēļ vajadzīga palīdzība, lai apmierinātu elementārās ikdienas dzīves vajadzības.

Ilgstošā veselības aprūpe ir pieskaitāma gan pie veselības aprūpes, gan pie sociālās aprūpes, un to parasti sniedz personām, kam ir fiziska vai garīga invaliditāte, veciem, nespējīgiem cilvēkiem un īpašām grupām, kam vajadzīgs atbalsts savu ikdienas vajadzību apmierināšanā.

Veselības aprūpes iedalījums ir šāds:

1. neatliekamā medicīniskā palīdzība;
2. primārā veselības aprūpe;
3. sekundārā veselības aprūpe:
 - 3.1. sekundārā ambulatorā veselības aprūpe;
 - 3.2. sekundārā stacionārā veselības aprūpe;
4. terciārā veselības aprūpe:
 - 4.1. terciārā ambulatorā veselības aprūpe;
 - 4.2. terciārā stacionārā veselības aprūpe.

Primārā veselības aprūpe

Primārā veselības aprūpe ir veselības aprūpes pakalpojumu kopums, ko primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji sniedz personai ambulatorajās ārstniecības iestādēs, stacionārās ārstniecības iestādēs ambulatorajā nodaļā vai dzīvesvietā. Primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji ir:

- ģimenes ārsts;
- ārsta palīgs;
- sertificēta māsa;
- vecmāte;
- zobārsts, zobārsta asistents, zobārsta māsa un higiēnists.

21.tabula. Ģimenes ārstu prakses Latgales plānošanas reģionā¹⁰

Teritoriālā vienība	Ārstniecības iestāžu skaits	Reģistrēto pacientu skaits
Balvu rajons (Balvu, Viļakas, Rugāju, Baltinavas novadi)	19	24848
Daugavpils pilsēta	65	112251
Daugavpils rajons (Daugavpils un Ilūkstes novadi)	16	27466
Krāslavas rajons (Krāslavas un Dagdas novadi)	17	29961
Ludzas rajons (Ludzas, Ciblas, Zilupes novadi)	19	29151
Rēzeknes pilsēta	28	48042
Rēzeknes rajons (Rēzeknes, Viļānu, Kārsavas novadi)	14	24522
Preiļu rajons (Preiļu, Līvānu, Riebiņu, Vārkavas novadi)	28	36044

¹⁰ Veselības norēķinu centra dati, 01.06.2010

Sekundārā veselības aprūpe

Sekundārā veselības aprūpe ir veselības aprūpes pakalpojumu kopums, ko personai sniedz kādā slimību profilā specializējusies ārstniecības persona:

- ambulatorajā ārstniecības iestādē;
- slimnīcas ambulatorajā nodaļā;
- neatliekamās medicīniskās palīdzības iestādē, ja tajā organizēta ambulatorās palīdzības sniegšana;
- dienas stacionārā;
- slimnīcā.

Terciārā veselības aprūpe- augsti specializēti veselības aprūpes pakalpojumi, kurus specializētās ārstniecības iestādēs nodrošina vienas vai vairāku medicīnas nozaru speciālisti ar papildus kvalifikāciju.

Latgales plānošanas reģionā veselības aprūpes sistēmu veido:

- 4 iestādes, kas sniedz sekundāro un terciāro veselības aprūpi
 - o Daugavpils reģionālā slimnīca,
 - o Rēzeknes slimnīca,
 - o Preiļu slimnīca,
 - o Krāslavas slimnīca
- 11 medicīniski-sociālās aprūpes iestādes
 - o Viļakas slimnīca,
 - o Dagdas slimnīca,
 - o Kārsavas slimnīca,
 - o Viļānu slimnīca,
 - o Varakļānu veselības aprūpes centrs
 - o Latgales novada rehabilitācijas centrs "Rāzna"
 - o Līvānu slimnīca
 - o Ludzas slimnīca
 - o Balvu slimnīca
- Viens specializēts stacionārs
 - o Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca
- 2 diennakts traumpunkti (neatliekamās palīdzības punkti) ,kas sniedz medicīnas pakalpojumu pirms-slimnīcas etapā
 - o Ludzas rajona slimnīcā
 - o Līvānu slimnīcā

Neatliekamās medicīniskās palīdzības (NMP) stacijas

Latvijā pašlaik notiek NMP reorganizācija - Latvijā tiek veidoti 5 reģionālie centri: Rīgas reģions, Vidzeme, Kurzeme, Latgale un Zemgale. Reģionālie centri tiek veidoti, ņemot vērā reģiona specifiku, un katram no tiem tiek deleģētas noteiktas funkcijas un atbildība.

NMP Latgales reģionālais centrs - Daugavpilī

Ar 2009.gada septembri vienotajā valsts NMP dienestā darbu uzsākusi Daugavpils NMP stacija. Uz šīs stacijas bāzes tiek veidots valsts NMP dienesta Latgales reģionālais centrs.

NMP dienesta reģionālie centri atbildēs par neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanu sava reģiona iedzīvotājiem, izvērtēs brigāžu izvietojumu, plānos nepieciešamos resursus, materiāltehnisko nodrošinājumu u.c.

Ar 2009.gada 1. oktobri vienotajā valsts Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā darbu uzsāka Ludzas, Kārsavas, Krāslavas, Dagdas un Zilupes ātrās medicīniskās palīdzības brigādes. Šīs brigādes tiks iekļautas NMP dienesta Latgales reģionālajā centrā, kas veidots uz Daugavpils NMP stacijas bāzes.

NMP stacijas ir arī Rēzeknē, Līvānos, Preiļos, Balvos, Zilupē, Ludzas novada Rundēnos Aglonas novadā, Balvu novada Tilžā, un plānots vēl citos Latgales reģionos.

Priekšlikumi sociālās aprūpes un veselības aprūpes sadarbībai

Apvienojot abu nozaru resursus, var panākt labāku klientu stāvokļa uzlabošanu. Visciešākā sadarbība starp sociālās aprūpes un veselības speciālistiem nepieciešama šādām klientu grupām:

- jauno māmiņu un jaundzimušo aprūpi,
- bērnu, pusaudžu aprūpi,
- pacientu aprūpi pēc smagām saslimšanām,
- hronisku un atkarīgo pacientu aprūpi,
- aprūpi personām ar funkcionāliem traucējumiem,
- paliatīvo aprūpi
- pacientiem ar psihiskajām saslimšanām

No veselības aprūpes puses sadarbībai ar sociālo dienestu būtu nepieciešams iesaistīt šādus speciālistus:

- ģimenes ārsts,
- pediatrs,
- neirologs,
- psihiatrs,
- narkologs,
- fizioterapeits,
- ergoterapeits,
- paliatīvās terapijas speciālists.

Ģimenes ārstam ir tieša saskare ar plašām iedzīvotāju grupām. Sociālais darbinieks un ģimenes ārsts kopēji veic klientu un pagasta sociālās situācijas monitorēšanu un var veidot abu nozaru sadarbības pamata modeli. Ģimenes ārsts nosūta uz stacionāru, pie speciālista, nozīmē mājas aprūpi, paliatīvo aprūpi, izraksta medikamentus, utt.. Pat lai saņemtu tehnisko palīgierīci, iedzīvotājs „nonāk” pie ģimenes ārsta, jo nepieciešams nosūtījums. Sociālais dienests veic sociālo darbu ar invalīdiem un cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem.

Tiešo sadarbību starp ģimenes ārstu un sociālo dienestu var veikt ģimenes ārsta otrā medmāsa, kas ir palīgs sociālās aprūpes sniegšanā un sociālo jautājumu risināšanā un kurai ir sociālā darbinieka izglītība. Aprūpei mājās, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādēs, invalīdiem, cilvēkiem pēc saslimšanām un tamlīdzīgos gadījumos vairāk būtu nepieciešama medmāsa, jo šiem klientiem ir nepieciešama medikamentozā ārstēšana, medicīniska rehabilitācija. Dienas aprūpes centros būtu jābūt pieejamiem dažādiem speciālistiem, atkarībā no klientu grupas, kas apmeklē centru. Psihologi būtu pirmkārt nepieciešami krīzes centros, utt.

Ātra informācijas apmaiņa, konsultēšanās starp veselības un aprūpes dienestiem nepieciešama šādos gadījumos:

- Sociālā dienesta klienta izrakstīšanās no slimnīcas, ja nepieciešama tālāka veselības aprūpe vai tehniskie palīgīdzekļi;
- Potenciālā klienta uzņemšana NMP vai slimnīcā.

Kā arī nepieciešama trūcīgo personu reģistra izveide un pieejam veselības aprūpes speciālistiem, lai kārtotu ārstēšanās formalitātes, izdevumus.

1.3.4.2. Valsts Probācijas dienests

Valsts probācijas dienests (turpmāk – VPD) ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku kriminālsoda — piespiedu darbs — un audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa — sabiedriskais darbs — izpildē, kā arī probācijas klientu

uzraudzībā un sociālās uzvedības korekcijā. Dienesta darbības mērķis ir veicināt sabiedrības drošību, nodrošinot kvalitatīvu funkciju īstenošanu.

Probācijas klients:

- 1) nosacīti notiesāta persona;
- 2) nosacīti pirms termiņa no soda izciešanas atbrīvota persona;
- 3) persona, pret kuru izbeigts kriminālprocess, nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības;
- 4) ar piespiedu darbu notiesāta persona;
- 5) persona, kurai piemērots sabiedriskais darbs;
- 6) persona, kurai ar prokurora priekšrakstu par sodu noteikts piespiedu darbs;
- 7) persona, par kuru tiesa, prokurors vai brīvības atņemšanas iestādes administrācija ir pieprasījusi izvērtēšanas ziņojumu;
- 8) persona, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu un ir piekritusi iesaistīties izlīgumā.

Visas šīs grupas var būt arī pašvaldību sociālo dienestu klienti, ja vēršas pašvaldībā pēc palīdzības.

Sadarbība starp VPD un pašvaldības sociālo dienestu notiek klientu sociālo problēmu risināšanā (dzīves vieta, nodarbinātība, iesaistīšana NVA programmās (nosacījums reģistrēties NVA kā darba meklētājam, iztikas līdzekļi – tiesības uz pašvaldības sociālās palīdzības pabalstiem, u.tml.). VPD klienti nereti ir klienti pašvaldības patversmē.

Latgales plānošanas reģionā atrodas sešas VPD teritoriālās struktūrvienības: Balvos, Rēzeknē, Ludzā, Preiļos, Krāslavā un Daugavpilī.

VPD funkcijas:

- 1) sniegt izvērtēšanas ziņojumu – informāciju par probācijas klientu, kuru pēc tiesas, prokuratūras vai brīvības atņemšanas iestādes administrācijas pieprasījuma sagatavo dienesta darbinieks;
- 2) nodrošināt probācijas programmu izstrādi un licencētu programmu īstenošanu – probācijas programmas tiek īstenotas, lai panāktu probācijas klienta tiesisku uzvedību, un veicinātu viņa integrāciju sabiedrībā;
- 3) organizēt kriminālsoda – piespiedu darbs – izpildi;
- 4) organizēt audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa – sabiedriskais darbs – izpildi;
- 5) pārbaudes laikā uzraudzīt personas, pret kurām izbeigts kriminālprocess, tās nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības, uzraudzīt personas, kuras nosacīti notiesātas vai nosacīti pirms termiņa atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm;
- 6) nodrošināt iespēju cietušajam un probācijas klientam brīvprātīgi iesaistīties izlīgumā – pārrunu procesā, kurā piedalās cietušais un probācijas klients un kurā izmanto starpnieka palīdzību, lai novērstu noziedzīga nodarījuma sekas un panāktu cietušā un probācijas klienta izlīgumu.

Saskaņā ar 2009. gada 1.jūlija grozījumiem likumā „Par valsts budžetu 2009. gadam” tika likvidēta viena no VPD funkcijām - sniegt postpenitenciāro palīdzību no brīvības atņemšanas iestādēm atbrīvotajām personām – palīdzību, kuru dienests sniedz cilvēkam, kurš noslēdzis brīvprātīgu rakstveida vienošanos ar dienestu.

Postpenitenciārā palīdzība ir palīdzība personām, kuras ir atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm pēc pilna soda termiņa beigām un ir noslēgušas brīvprātīgu rakstveida vienošanos ar VPD. Postpenitenciārās palīdzības ietvaros probācijas klientiem tika sniegta palīdzība mājvietas, nodarbinātības jautājumu risināšanā, dokumentu kārtīšanā, tika piedāvāta arī iespēja piedalīties probācijas programmās un uzturēties sociālās rehabilitācijas centros. Palīdzība tika sniegta sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām, valsts un pašvaldību institūcijām. Šāda palīdzība nepieciešama, lai personas pēc soda izciešanas brīvības atņemšanas iestādēs spētu pilnvērtīgi iekļauties sabiedrībā, nejustos sociāli atstumtas un turpmāk neizdarītu jaunus likumpārkāpumus.

Postpenitenciārās palīdzības klienti lielākoties bija par smagiem noziegumiem vairākkārtēji sodītas personas pēc ilgstoša brīvības atņemšanas soda termiņa izciešanas, bez atbalsta no ģimenes, radiem un draugiem. Bieži vien VPD bija vienīgā iestāde, kas palīdzēja sodu izcietušajām personām realizēt savas tiesības valsts un pašvaldību iestādēs, jo pašām personām nebija pietiekošu zināšanu un prasmju, lai saņemtu tām pienākošos palīdzību. 2009. gada pirmajos sešos mēnešos (līdz funkcijas likvidēšanai) postpenitenciārā palīdzība tika sniegta 654 probācijas klientiem.

Lai gan postpenitenciārās palīdzības sniegšana tika likvidēta ar 2009. gada 1. jūliju, VPD darbinieki neatsaka un turpina sniegt konsultācijas personām, kuras ir atbrīvotas no brīvības atņemšanas iestādēm arī pēc pilna soda termiņa beigām.

Uzraudzība ir darbs ar likumpārkāpēju, motivējot ievērot vispārpieņemtās sociālās, morāles un tiesību normas un kontrolējot likumā noteikto, tiesas vai prokurora uzlikto pienākumu izpildi. Tās mērķis ir panākt izmaiņas likumpārkāpēja uzvedībā, tādējādi novēršot jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu. Par Uzraudzības klientu kļūst nosacīti notiesāta, nosacīti pirms termiņa no soda izciešanas atbrīvota persona un persona, pret kuru izbeigts kriminālprocess, nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības. Uzraudzības mērķis ir likt likumpārkāpējam izprast sevī veikto likumpārkāpumu cēloņus, to radītās sekas, iegūstot jaunu pieredzi, kas sniedz iespēju dzīvot pilnvērtīgu dzīvi, neizdarot jaunus likumpārkāpumus.

Uzraudzībai ir divi svarīgi virzieni: kontroles virziens – kontrole par tiesas uzlikto pienākumu izpildi un kontrole par kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā noteikto pienākumu izpildi un atbalstošais virziens – klientu konsultēšana un motivēšana risināt problēmas, kas veicina vai ir cēloņi likumpārkāpumu izdarīšanai, un dzīvot sabiedrībā neizdarot likumpārkāpumus.

Visbiežāk identificētās problēmas, kas veicina vai ir cēloņi likumpārkāpumu izdarīšanai, ir narkotiku/ alkohola atkarība, antisociāls draugu/ paziņu loks, asociāla uzvedība, paškontroles trūkums, finansiālā atbalsta nepietiekamība, nepietiekama izglītība, grūtības atrast darbu, bez noteiktas dzīvesvietas. Uzraudzības saturu veido uzraudzības vienības, kas var būt šādas: motivējošas sarunas ar probācijas klientu, kas vērstas uz identificēto vajadzību risināšanu, speciālās probācijas programmas, kas veicina izmaiņas klienta domāšanā un uzvedībā, dzīvesvietas apsekošana, utt. Uzraudzības ietvaros tiek strādāts ar probācijas klientu individuāli.

Pozitīvā pieredze Latvijā

Valsts probācijas dienestam ir izveidojusies ļoti laba sadarbība ar:

- 1) sociālās rehabilitācijas centru „Ratnieki” (NVO ”Integrācija Sabiedrībai”), atrašanās vieta – Babītes novads, Salas pagasts, Silmalas, Ratnieki, kur klienti var saņemt kompleksu palīdzību, uz laiku atrisinot dzīvesvietas jautājumu, kā arī piedalīties sociālās rehabilitācijas programmās un risināt citus jautājumus, lai veiksmīgi reintegrētos sabiedrībā. Tas ir maksas pakalpojums. VPD noteiktā kārtībā līdzfinansē probācijas klientiem paredzētos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus uzraudzības ietvaros;
- 2) biedrību „Neatkarība Balt”, atrašanās vieta - Rugāju novads, Lazdukalna pagasts, Lazdukalns, Bērzu iela 4, kur klienti var saņemt palīdzību atkarības problēmu (narkotiku, alkohola) risināšanā;
- 3) sociālās rehabilitācijas centru „Akrona 12”, atrašanās vieta – Vecmīlgrāvja 5. līnija 26, Rīga. Sociālās rehabilitācijas centrā probācijas klienti var saņemt palīdzību, kurām izveidojusies atkarība no alkohola, narkotiskajām vai psihotropajām vielām. Stacionārā ārstēšanas notiek Minesotas 12 soļu programmas ietvaros. Iedzīvotāju kategorijas, kas atbrīvotas no pacientu iemaksas: bērni līdz 18 gadiem, trūcīgās personas, kas par tādām atzītas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā ģimene vai atsevišķi dzīvojoša persona atzīta par trūcīgu, valsts sociālās aprūpes centru un pašvaldības pansionātu aprūpē esošās personas, politiski represētas personas, nacionālās pretošanās kustības dalībnieki un Černobiļas atomelektrostācijas avārijas seku likvidācijā cietušās personas.

Priekšlikumi

1. Izpētīt VPD izstrādāto normatīvo bāzi postpenitenciārās palīdzības sniegšanā un pielāgot to pašvaldību sociālo dienestu speciālistu darbam ar personām pēc atbrīvošanās no ieslodzījuma vietām.
2. Izstrādāt metodiskos ieteikumus individuālās sociālās rehabilitācijas plānu izstrādei sociāli rehabilitējamai personai - personām pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, personām, kurām izveidojusies atkarība no alkohola, narkotiskajām vai psihotropajām vielām, nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem vai personām, kuru iekļaušanās sabiedrības dzīvē ir apgrūtināta citu iemeslu dēļ.
3. Veidot starpprofesionāļu sadarbības komandas darbā ar probācijas klientu (individuāli) un sociālā riska ģimeni, kas saņem sociālos pakalpojumus vai sociālo palīdzību.
5. Attīstīt un veidot pieejamu sociālo pakalpojumu tīklu visā Latgales reģionā, pašvaldībām slēdzot savstarpējus sadarbības līgumus par pakalpojumu pieejamību.
6. Izstrādāt kopēju Latgales reģionam pieejamo resursu bāzes: valsts iestādes un aģentūras; pašvaldība un pašvaldības iestādes; sabiedriskās (nevalstiskās) organizācijas - biedrības un nodibinājumi; reliģiskās organizācijas, baznīcas, draudzes apkopojumu ar dažādu problēmu risināšanas iespējām, piem., sociālo jautājumu risināšanas iespējas, psiholoģiskās palīdzības jautājumu risināšanas iespējas, palīdzības iespējas garīgajā aprūpē, palīdzības iespējas juridisko jautājumu risināšanā, cita veida palīdzība – brīvais laiks, nevalstiskās organizācijas un citi palīdzības veidi.
7. Brīvprātīgo izlīguma starpnieku piesaiste izlīguma procesa organizēšanai pašvaldībās, administratīvo pārkāpumu lietās.
8. Nodrošināt nodarbinātības iespējas nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem, dodot iespēju izlīguma noslēgšanas gadījumā nodrošināt tā izpildi.
9. Katrā novadā izveidot Ģimenes atbalsta centrus, kuros būtu izstrādātas un pieejamas speciālas programmas ģimenēm ar bērniem, īpaši tām ģimenēm, kuru nepilngadīgie bērni nonākuši policijas redzeslokā un atrodas nepilngadīgo lietu inspekcijas uzraudzībā, vai Valsts probācijas dienesta uzraudzībā nosacītas notiesāšanas gadījumā.

1.3.4.3. Izglītība

Latgales reģionā kopā ir 132 vispārīzglītojošās dienas skolas, no kurām 1 ir sākumskola, 75 pamatskolas, 47 vidusskolas un 9 speciālās skolas, un 5 vispārīzglītojošās vakara (maiņu) skolas. Daugavpils un Rēzeknes pilsētās ir attiecīgi 22 un 10 vispārīzglītojošās dienas skolas. Kopumā Latgales reģionā 2009./2010. mācību gadā strādāja 3004 pedagogi, Daugavpilī 1040 un Rēzeknē 469.

2009./2010. mācību gadā Latgales reģiona skolās darbu uzsākuši 11 jaunie skolotāji.

Divās Latgales reģiona pilsētās – Daugavpilī un Rēzeknē ir iespēja apgūt augstāko izglītību Daugavpils Universitātē, Rēzeknes augstskolā, Rīgas Tehniskās universitātes, Latvijas Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas institūta, Sociālā darba un sociālās pedagoģijas augstskolas “Attīstība”, Transporta un sakaru institūta, u.c. augstskolu reģionālajās filiālēs.

Pašvaldību pienākums ir sekmēt izglītības iestāžu darbu. Pašvaldībām tās teritorijā dzīvojošajiem bērniem jānodrošina iespēja iegūt pirmsskolas izglītību un pamatzglītību tuvākajā izglītības iestādē. Tām jāgādā arī par jauniešu iespējām iegūt vidējo izglītību.

Pašvaldības piedalās izglītības iestāžu uzturēšanas izdevumu finansēšanā. Pašvaldību kompetencē ir arī izglītības iestāžu tīkla pārveidošana, lai nodrošinātu visiem bērniem pirmsskolas, vispārējās pamatzglītības un vidējās izglītības iegūšanu.

Tās koordinē obligātās izglītības vecumu sasniegušo bērnu uzskaiti savā teritorijā. Savā teritorijā tām jā rūpējas, lai bērniem nodrošinātu ārpusstundu pasākumus, to skaitā bērnu nometnes.

Ja pašvaldības teritorijā nav iespējams izmantot sabiedrisko transportu, pašvaldībai jā rūpējas par transportu uz skolu un atpakaļ.

1.4. Stiprās, vājās puses, iespējas un draudi (SVID)

Stiprās puses

- Labi attīstīta sociālo pakalpojumu sniedzēju struktūra lielajās pilsētās (Daugavpilī, Rēzeknē un novadu centros) un plašs pakalpojumu piedāvājums;
- Pakalpojumi tiek nodrošināti dažādām mērķa grupām;
- Laba starppašvaldību sadarbība (piemēram, bērniem, kas cietuši no vardarbības, pansionāti);
- Sociālie darbinieki izjūt augstāku misijas apziņu;
- Pozitīvie starpinstitucionālās sadarbības piemēri;
- Attīstīts potenciāls ESF un grantu finansējuma saņemšanai reģionā;
- Reģionā ir pārstāvētas sociālā darba profesionālās izglītības iestādes;
- Pēc novadu reformas ir saglabātas sociālā dienesta struktūrvienības pagastu pārvaldēs.

Vājās puses

- Atsevišķās lauku pašvaldībās netiek nodrošināti pakalpojumi speciālistu trūkuma dēļ;
- Sociālo pakalpojumu pieejamība laukos ir apgrūtināta nepietiekama transporta dēļ;
- Supervīzijas neesamība;
- Vāja starpinstitucionālā sadarbība atsevišķās nelielajās lauku pašvaldībās (jo parasti maz vietējo partneru (uzņēmēju, NVO, u.c.), ar ko sadarboties);
- Sociālo dienestu materiāli tehniskais nodrošinājums – transporta, specializētā transporta trūkums;
- Nevalstiskajam sektoram kopumā ir zema projektu sagatavošanas un ieviešanas kapacitāte;
- Valsts sociālā atbalsta programmas Latgales reģionā nerasniedz mērķi; Nacionālā līmenī definētie mehānismi attiecībā uz Latgali, kā vienā no Eiropas nabadzīgākajiem reģioniem, nereti rada negatīvus blakus rezultātus.
- Sabiedrības un lēmuma pieņēmēju vāja izpratne par sociālā darba saturu un sociālo pakalpojumu nepieciešamību;
- Neattīstīta brīvprātīgo kustība;
- Narkoloģijas pakalpojumu nepieejamība un plašā alkoholisma izplatība;
- Nabadzības apstākļos ir lielāks risks, ka bērnu ārpusģimenes pakalpojumi tiek izmantoti kā ieņēmumu avots. Nepietiekama ārpusģimenes pakalpojumu izvērtēšanas sistēma;
- Vardarbībā cietušajām personām trūkst īslaicīga atbalsta pakalpojumu,
- Ilgstošās aprūpes iestādēs telpu trūkuma dēļ vienuviet izmitina vecos cilvēkus kopā ar cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem un psihiskām saslimšanām.

Iespējas

- Labi attīstīta struktūra lielajās pilsētās (Daugavpilī, Rēzeknē un novadu centros) un plašs pakalpojumu piedāvājums var kalpot kā paraugs, lai pārnestu pozitīvo pieredzi, piedāvātu sociālā darba ekspertīzi;
- Palielinās profesionālo izglītību saņēmušo sociālo darbinieku skaits, kas ļauj uzlabot sociālo pakalpojumu piedāvājumu, kvalitāti;
- Informācijas sistēmu izveide var uzlabot sociālo pakalpojumu administrēšanu;
- Pārrobežu sadarbības iespējas (dabiskās priekšrocības: krievu valodas zināšanas, pārrobežu programmas);

- Nabadzība, sociālo vajadzību pārsvars pār pieprasījumu – tie rada sociāli ekonomisko spriedzi, kas var kļūt par papildus nosacījumu jaunu alternatīvu risinājumu un sadarbības modeļu izveidē un nodrošināt papildus priekšrocības finansējuma piesaistei no ārpuses.
- Tradicionālās vērtības (religiozitāte, latgaliešu viesmīlība, dažādu tautību sadzīvošana) ir labvēlīgi priekšnosacījumi brīvprātīgā darba attīstīšanai;
- Mazo slimnīcu, skolu izmantošanas plānošana sociālajiem mērķiem, sociālajiem dzīvokļiem un īslaicīgai izmitināšanai krīzes situācijās (pansijās, sociālajām viesnīcām).

Draudi

- Sociālo darbinieku lielā slodze ir drauds pakalpojumu kvalitātes pazemināšanai un sociālā darba speciālistu izdegšanai;
- Rets apdzīvojums, negatīvās izmaiņas vecumstruktūrā ir drauds, ka laukos sociālās rehabilitācijas pakalpojumu ieviešanai nebūs gaidītās efektivitātes;
- Projektu vadības un finansu piesaistes nepietiekamas prasmes un kapacitāte apdraud iespējas piesaistīt pieejamo sabiedrisko finansējumu;
- Nabadzības līmenis un augsts GMI un pārējo pabalstu pieprasījums „iztērēs” pašvaldību sociālos budžetus, ierobežojot jaunu sociālo pakalpojumu attīstību;
- Sociālo darbinieku zināšanu un prasmju trūkums, kā strādāt ar atsevišķām klientu grupām (vardarbībā cietušām personām, atkarīgām personām, no ieslodzījuma atbrīvotās personām), kā arī salīdzinoši lielais šo klientu skaits (pret sociālā darba speciālistu skaitu) ir viens no apstākļiem, kas nosaka, ka sociālā riska grupā skaits nesamazināsies, bet var palielināties.

2. PROGRAMMA

2.1. Programmas izstrādes mērķis

Programmas izstrādes mērķi

Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programmas 2010. – 2017. gadam **izstrādes mērķis** ir noteikt rīcības virzienus, galvenos uzdevumus un sasniedzamos rezultātus institūcijām alternatīvo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstībā, ņemot vērā:

- Latgales plānošanas reģiona apdzīvoto vietu iedzīvotāju iespējas sasniegt sociālo pakalpojumu sniedzējus ar infrastruktūru saistītās un ar sabiedrisko transportu sasniedzamās teritorijās;
- sociālās aprūpes institūciju un alternatīvo sociālās aprūpes pakalpojumu piedāvājumu reģionā, sociālo pakalpojumu sniedzēju skaitu un teritoriālo izvietojumu, atbilstošu speciālistu pieejamību, klientu vietu skaitu, pašreizējo situāciju un nākotnes attīstības plānus, pamatojoties uz mērķa grupu vajadzībām un specifiku Latgales plānošanas reģiona apdzīvotajās vietās, kā arī esošo un prognozēto pieprasījumu pēc sociālās aprūpes pakalpojumiem;
- sociālās rehabilitācijas pakalpojumu piedāvājumu Latgales plānošanas reģionā, pakalpojumu sniedzēju skaitu un teritoriālo izvietojumu, atbilstošu speciālistu pieejamību, klientu vietu skaitu, pašreizējo situāciju un nākotnes attīstības plānus, pamatojoties uz mērķa grupu vajadzībām un specifiku Latgales plānošanas reģiona apdzīvotajās vietās un esošo un prognozēto pieprasījumu pēc sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem;
- integrētas veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanas iespējas klientiem pēc ilgstošas vai smagas saslimšanas, ar hroniskām slimībām vai funkcionāliem traucējumiem, kas ierobežo personas spējas sevi aprūpēt.

Programmas mērķa grupas

Programmas **mērķa grupas** Latgales plānošanas reģionā ir:

- cilvēki ar invaliditāti,
- ģimenes ar bērniem,
- veci cilvēki,
- cilvēki ar atkarību problēmām,
- bērni un jaunieši,
- bezdarbnieki,
- citas sociālās atstumtības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas (personas, kas atgriezušās no ieslodzījuma vietām, personas bez noteiktas dzīvesvietas, u.c.).

Programmas izstrādes pamatprincipi

Pamatprincipi, kas ņemti vērā izstrādājot Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programmu, ir sekojoši:

- Sociālo pakalpojumu sistēma stratēģiski ir saistīta ar Latvijas valsts politiskajiem un Latgales plānošanas reģiona un tā pilsētu stratēģiskajiem mērķiem;
- Sociālo pakalpojumu sistēmas programmas pamatā ir noteikti darbības rezultāti, kas liecina par to, ka Latgales plānošanas reģions ir orientēts uz kvalitatīvu rezultātu un sistēmas sakārtošanu;
- Sociālo pakalpojumu sistēmas darbība vērsta uz klienta vēlmēm un vajadzībām, vienlaikus veicinot katra indivīda līdzdarbības pasākumus;
- Veids, kā sociālais pakalpojums un sociālā palīdzība tiek piedāvāta un realizēta Latgales plānošanas reģiona iedzīvotājiem, ir saskaņota sistēmas darbība laikā un telpā. Lai

nodrošinātu sociālās rehabilitācijas un alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumu kvalitātes un efektivitātes uzlabošanu, kā arī katra indivīda līdzdalību atbilstoši viņa spējām, Latgales plānošanas reģions par vienu no tālākās attīstības mērķiem ir definējis optimālas sociālo pakalpojumu sistēmas izveidi, kas ietver klientu vajadzību efektīvu apmierināšanu, institucionālās un profesionālās vides sakārtošanu un pilnveidošanu un resursu nodrošināšanu.

Sociālo pakalpojumu kvalitātes kritēriji

Sociālo pakalpojumu klientiem:

- Ir iespēja saņemt viņiem nepieciešamo informāciju par savām tiesībām, pienākumiem un to realizēšanas iespējām;
- Ir iespēja saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību ātri, ērti un vienkārši;
- Ir iespēja saņemt tikai profesionāli sniegtus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.
- Ir iespēja saņemt tikai kvalitatīvus pakalpojumus un sociālo palīdzību;
- Ir iespēja līdzdarboties pakalpojumu saņemšanas procesā un novērtēt savas nākotnes iespējas, pieņemot sev vēlamāko lēmumu.

Sociālo pakalpojumu sniedzējiem:

- Pārņem un dalās pieredzē ar citām pakalpojumu sniedzēju institūcijām;
- Nodrošina optimālākās un efektīvākās sociālo pakalpojumu administrēšanas izmaksas;
- Nodrošina informācijas sistēmas un personas datu aizsardzību, ievēro konfidencialitāti savā profesionālajā darbībā;
- Nodrošina profesionāļu kompetences attīstību un profesionālo pilnveidi;
- Sociālā darba speciālisti strādā, ievērojot profesionālās ētikas principus un normas.

Pamatvērtības

Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu sistēmas darbības pamatvērtības ir:

- **Klients.** Klients ir vērtība, pret sociālo pakalpojumu sniedzēji izturas godīgi un atbalstoši, un savu profesionālo darbību vērš uz klienta vajadzību apmierināšanu;
- **Profesionalitāte.** Sociālo pakalpojumu sistēma balstās uz profesionāliem un kvalitatīviem pakalpojumiem;
- **Kvalitāte.** Sociālo pakalpojumu sniedzēju darbības pamatā ir sistemātiski kontrolēta pakalpojumu kvalitāte);
- **Efektivitāte.** Finansēs un citi resursi tiek izmantoti mērķtiecīgi un godprātīgi.

Sociālo pakalpojumu sistēmas pamata elementi

Programmas ieviešana balstās uz šādiem sociālo pakalpojumu sistēmas elementiem:

- Klienti
- Pakalpojumu sniegšanas process
- Institūcijas (sociālo pakalpojumu sniedzēji)
- Profesionālā pilnveide.

2.2. Vīzija

Vīzija nosaka sociālo pakalpojumu attīstības prioritātes un to telpisko izvietojumu Latgales plānošanas reģiona teritorijā ilgtermiņā 20 gadiem.

Latgales plānošanas reģiona sociālie pakalpojumi 2030

SOCIĀLĀ IEKĻAUŠANĀS, starpinstitucionālā sadarbība un SKATĪJUMA PAPLAŠINĀŠANA	Ir būtiski paaugstinājies sociālā darba prestižs un sabiedrības tolerance pret sociālā riska ģimenēm un personām ar funkcionāliem traucējumiem. Sociālā politika ir virzīta uz sabiedrības izglītošanu, prasmju radīšanu pedagogiem, uzņēmējiem, vides, kultūras un citu nozaru pārstāvjiem, lai neveidotu atsevišķas mērķa grupu institūcijas, pieņemtu dažādību un veicinātu personu ar funkcionālajiem traucējumiem mazaizsargāto personu un sociālā riska personu sociālo iekļaušanos.
DROŠĪBAS SAJŪTA par pamata vajadzību apmierināšanu un atbalstu krīzes situācijā	Latgales reģiona iedzīvotāji ir (<i>sociāli</i>) droši, ka viņu pamatvajadzības (ēdiens, apģērbs, mājoklis, obligātā izglītība un veselības aprūpe) tiks apmierinātas un ka, nonākot krīzes situācijā, viņi saņems profesionālus, savlaicīgus un efektīvus sociālos pakalpojumus. Publiskajā telpā informācija par sociālā atbalsta saņemšanas iespējām ir tikpat dabiska kā informācija, kur griezties ārkārtas situācijā (piem., kā pie ātrās palīdzības, ugunsdzēsēju vai kā pie policijas dienestiem). Mērķa grupām informāciju nodrošina, izmantojot daudzveidīgus, tostarp modernākos informēšanas veidus.
Latgales reģiona specifiskā situācija: lieli fiziskie attālumi, liels krievu valodā runājošo cilvēku īpatsvars, ekonomiskā atpalicība PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA ATBILSTOŠI LATGALES SITUĀCIJAI	Latgales specifika nozīmē, ka sociālais darbs jāveic reti apdzīvotās lauku teritorijās, domājot par pakalpojumu vai klientu transportēšanu, un reģionā, kurā ir vieni no vizuālākajiem ienākumiem Latvijā, Eiropā, kas esot pierobežā rada papildus fonu nelegālām darbībām, ienākumiem, un kur lielākā daļa ir krievu valodā runājoši iedzīvotāji, kas sašaurina viņu iespējas darba tirgū. Latgales specifiskā situācija liek atbilstoši interpretēt LR normatīvos aktus, veidot no citiem reģioniem atšķirīgu sociālo dienestu struktūru, plānot transportu specializētu pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai. Latgales fiziskie attālumi laukos nav šķērslis pakalpojumu pieejamībai. Mērķa grupu vajadzībām tiek organizēta atbilstoša pakalpojumu loģistika – mobilās speciālistu brigādes, speciālais transports vai sabiedriskā transporta apmaksa, starpinstitucionālo sadarbību, kā arī izmantojot informāciju tehnoloģijas. Neatkarīgi no tā, vai klients runā latviešu vai krievu valodās, viņš saņem aprūpi sev piemērotā valodā.

Sociālo pakalpojumu nodrošināšana notiek divos virzienos: 1) PAMATA PAKALPOJUMI lielākajai klientu daļai; 2) SPECIALIZĒTIE PAKALPOJUMI ar augsti profesionāliem speciālistiem un starpprofesionāļu komandām	1) sociālās palīdzības un nepieciešamāko (pamata) sociālo pakalpojumu nodrošināšana katrā pašvaldībā, kur: ▪ darbojas sociālais dienests un sociālie darbinieki pagasta pārvaldēs; ▪ tiek organizēta sociālā aprūpe mājās, ▪ iekārtoti sociālie dzīvokļi vai sociālās mājas, ▪ izveidots daudzfunkcionāls sadzīves pakalpojumu (servisa) centrs, kurā ir higiēnas, veļas mazgāšanas, medicīniskās apskates un nepieciešamākie sadzīves pakalpojumi (frizieris, apģērbs) un pilsētās ir apvienots ar patversmes pakalpojumiem (zupas virtuvi). ▪ Katrā pašvaldībā tiek sniegti minimālie ģimeņu atbalsta pakalpojumi – psihosociāla palīdzība, konsultācijas. 2) Specializēto sociālo pakalpojumu attīstība notiek, izmantojot jau izveidotās iestādes un pašvaldībām savstarpēji sadarbojoties klientu apkalpošanā (pārējās pašvaldības neattīsta šos). Ilūkstē, Līvānos, Aglonā, ņemot vērā to attālo novietojumu un mērķa grupu vajadzības, izveidoti ģimenes atbalsta centri, Aglonā – veco cilvēku aktivitāšu (dienas) centrs. Lai apkalpotu mērķa grupu specifiskās vajadzības, Latgales reģionā pieejami plaša spektra un augstas kvalifikācijas sociālie darbinieki un speciālisti – psihoterapeits, psihologs, policijas, probācijas, atkarīgo vielu profilakses speciālisti, medicīnas speciālisti (saistība ar Daugavpils un Rēzeknes reģionālajām slimnīcām), sociālie aprūpētāji un sociālie rehabilitētāji, kas strādā ar dažādām mērķa grupām un pielieto dažāda veida terapijas u.c. Sociālo pakalpojumu pieejamību nodrošina novados un pilsētās izveidotās iestādes, koordinēta speciālistu izbraukšana uz pašvaldībām (mobilās brigādes), kā arī sociālo dienestu sadarbība ar nevalstisko un privāto sektoru.
SOCIĀLO DARBINIEKU profesionalitāte un AIZSARDZĪBA	Sociālo darbinieku aizsardzību un izaugsmi veicina reģiona metodiskais un supervīzijas centrs, Latgales reģiona sociālo darbinieku nevalstiska organizācija un iesaistīšanās projektu un sadarbības tīklojumos Latvijā un ārzemēs. Vienots, koordinēts informatīvais, juridiskais un profesionālais metodiskais atbalsts reģionā un darbinieku apmācības nodrošina Latgales specifiskajai situācijai atbilstošu sociālā darba veikšanu. Sociālo darbinieku profesionālā darbība ir apdrošināta. Sociālo darbinieku, kas strādā ar sociālā riska grupām, darbības apstākļu bīstamības faktorus ņem vērā, nodrošinot atbilstošus sociālās apdrošināšanas pasākumus nacionālā līmenī.
Sabiedrības līdzdalība, sadarbība	Sociālie darbinieki ir galvenie eksperti negatīvo sociālo parādību ierobežošanā. Sadarbojoties valsts, pašvaldības, nevalstiskajām un reliģiskajām organizācijām, tiek veikts profilaktiskais darbs, sociālās kampaņas un ietekmēta politika par labu sociāli mazaizsargātajām sabiedrības grupām.

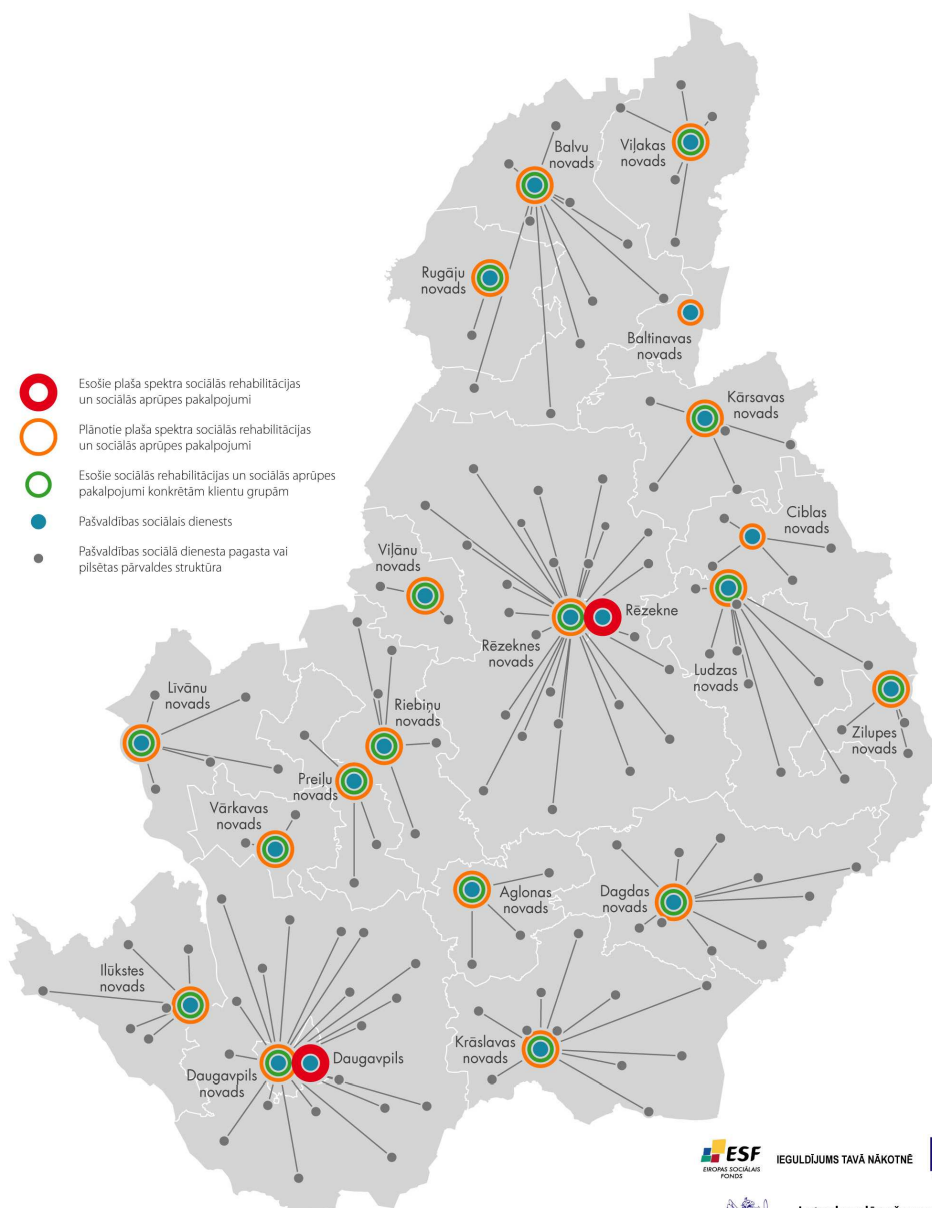
Institūcijām alternatīvie sociālie PAKALPOJUMI, MAKSIMĀLI PIETUVINĀTI DABISKIEM APSTĀKĻIEM, MĀJĀM	Uzlabojusies pakalpojumu kvalitāte un izmaksu efektivitāte. Aizvien vairāk klientu saņem atbalstu vidē, kas maksimāli pietuvinātai dabiskiem dzīves apstākļiem vai mājās (institūcijām alternatīvus sociālos pakalpojumus). Pakalpojumu sniegšanas institūcijas ir paplašinājušas pakalpojumu un apkalpoto mērķa grupu loku. Tiek izmantotas modernas metodes, terapijas un apmācības.
Mazāk birokrātijas, vairāk profesionālas palīdzības	Sociālo pakalpojumu administrēšanu atvieglo e-pārvalde, mazinājies dokumentu aprites laiks, palielinājies vienam klientam veltīto konsultāciju laiks un uzlabojušies apstākļi darbam ar klientu. Sociālie darbinieki pašvaldībās izmanto valsts informāciju sistēmu priekšrocības. Reģiona mērogā darbojas informatīvais resurss, koordinējot sociālo pakalpojumu un speciālistu pieejamību.

2.3. IESPĒJAMIE RISINĀJUMI UN ALTERNATĪVU ANALĪZE

2.3.1. Alternatīva A

.Alternatīvā A tiek pieņemts, ka **sociālie pakalpojumi Latgales plānošanas reģionā attīstās kā līdz šim.**

Pašvaldību sociālie dienesti attīsta sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmu novadā un pilsētā pašvaldības sociālā budžeta ietvaros. Pakalpojumu saņemšana otrā pašvaldībā, saskaņā ar normatīvajiem aktiem, notiek uz savstarpējo norēķinu pamata.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmas attīstības
institucionālais ietvars Latgales plānošanas reģionā.
Alternatīva A

37. attēls. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmas attīstības institucionālais ietvars Latgales plānošanas reģionā. Alternatīva A

Priekšrocības:

- Lielākajā daļā pakalpojumu scenārijs sasaucas ar principu „pēc iespējas tuvāk dzīves vietai”.
- Pašvaldības rada un nodrošina sociālos pakalpojumus uz vietas pašvaldībā. Šāds scenārijs rada pieprasījumu pēc lielāka finansējuma daudzveidīgiem sociālajiem pakalpojumiem, lai apmierinātu dažādo klientu grupu vajadzības, un pamato nepieciešamību sociālā budžeta palielināšanai (nozares intereses).

Trūkumi:

- Šāds scenārijs nostiprina pašvaldību „konkurenci” par finansu līdzekļiem, speciālistiem.
- Augstas izmaksas uz vienu pakalpojuma saņēmēju.
- Resursi netiek izmantoti efektīvi. It īpaši mazākos novados, kur ir zemāka pašvaldības sociāli ekonomiskā spēja un sociālā dienesta kapacitāte, nebūs līdzekļu pakalpojumu izveidei un attīstībai.

Alternatīva A ir noraidīta.

2.3.2. Alternatīva B

Alternatīvā B tiek pieņemts, ka sociālie pakalpojumi, kas prasa augsti kvalificētu speciālistu iesaistīšanos, tiek koordinēti plānošanas reģionā, ierobežoto finansu resursu dēļ veidojot dažus, bet spēcīgus centrus Daugavpils un Rēzeknes pilsētās un mazāku centru Balvos, izmantojot spēcīgāko pašvaldību administratīvo spēju, esošo pakalpojumu bāzi un iespējas uzlabot sociālo pakalpojumu kvalitāti. Skat. 38.attēlu.

Pašvaldības nodrošina nepieciešamākos sociālos pakalpojumus novadā un pilsētā pašvaldības sociālā budžeta ietvaros, tomēr aizvien lielāki līdzekļi tiek tērēti pašvaldību savstarpējiem norēķiniem par labu spēcīgajiem centriem.

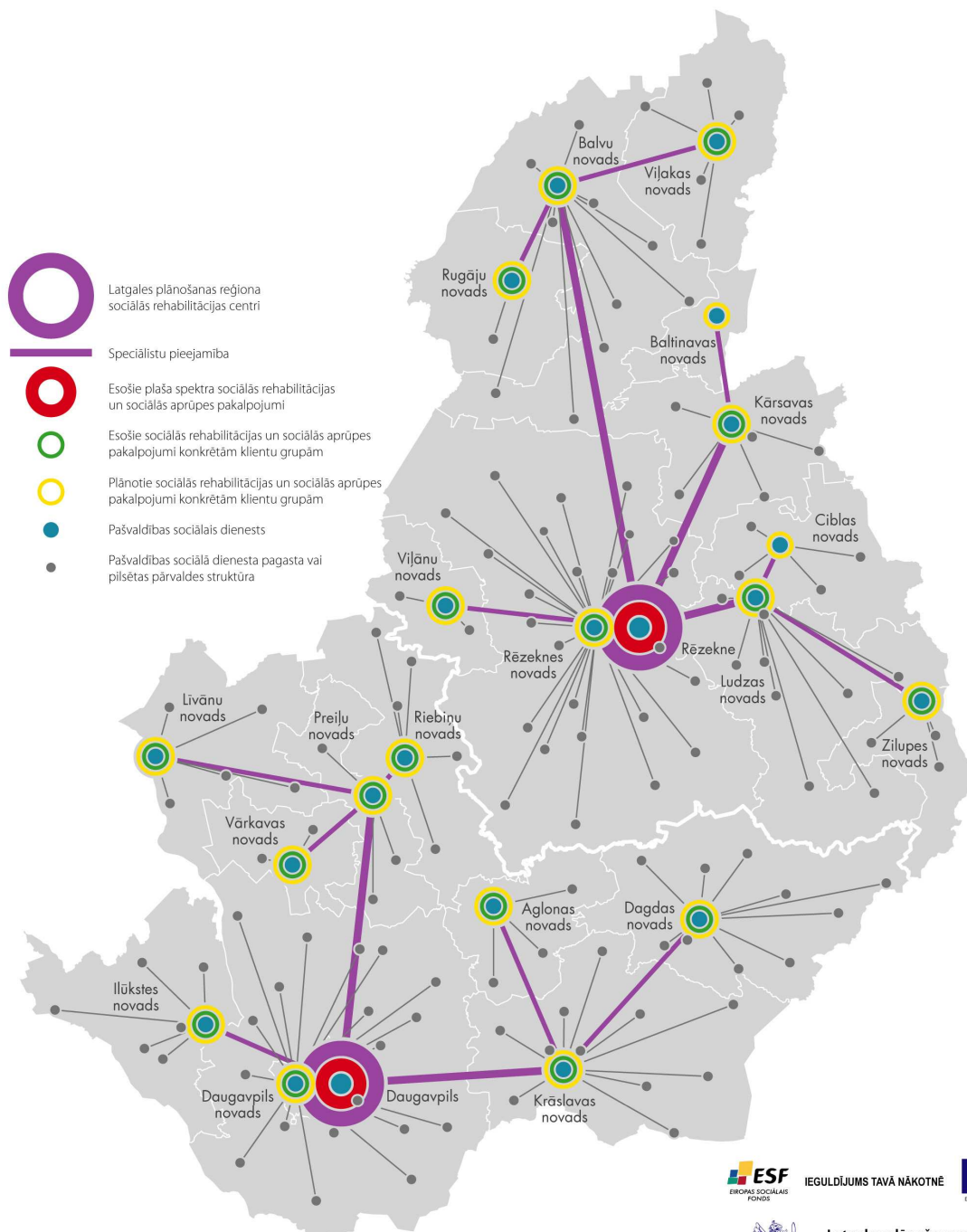
Priekšrocības:

- Vietējo sociālo darbinieku pienākumi kļūst vienkāršāki, tā kā stingri nodalās speciālistu kompetence starp centriem un pašvaldības sociālo dienestu.
- Pieaug centru konkurētspēja Latgalē, Latvijā. Spēcīgs sociālo pakalpojumu piedāvājums rada pamatu reģiona pozicionēšanai, konkurējot finansējumu starptautiskā līmenī.

Trūkumi:

- Augstas izmaksas uz vienu sociālo pakalpojuma saņēmēju, kam nepieciešams pakalpojums centrā.
- Lielākas klientu transportēšanas izmaksas.
- Drauds, ka pakalpojuma saņemšanā veidojas rindas.
- Scenārijs nostiprina iedzīvotāju migrācijas tendenci no laukiem uz pilsētām un neveicina lauku apdzīvojuma saglabāšanos.
- Sociālo darbinieku profesionālās prasmes strādāt ar dažādām klientu grupām ar laiku degradējas, tā kā problēmu risināšanu var pārlīkt uz speciālo pakalpojumu centrā.
- Alternatīva neveicina jau izveidoto pakalpojumu iestāžu stiprināšanu, jo centros pieejamie speciālisti „konkurē” ar augstākām profesionālām spējām un labāku tehnisko nodrošinājumu.

Alternatīva B ir noraidīta.

*Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmas attīstības
institucionālais ietvars Latgales plānošanas reģionā.*

Alternatīva B

**38. attēls. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmas attīstības institucionālais ietvars
Latgales plānošanas reģionā. Alternatīva B**

2.3.3. Alternatīva C

Alternatīvā C tiek pieņemts, ka sociālie pakalpojumi reģionā tiek attīstīti maksimāli izmantojot esošās pašvaldību iestādes un to koordinēšanu reģionā. Skat. 39.attēlu.

Pilsētās, pateicoties koncentrētiem resursiem tajās un dažādo klientu grupu vajadzības, veidojas daudzveidīgs augsti profesionāls sociālo pakalpojumu piedāvājums.

Pašvaldības padziļina vienu vai vairākus specialos pakalpojumus uz jau izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju bāzes un attīsta pakalpojumus konkrētām klientu grupām (atkarīgajiem, personām ar garīga rakstura traucējumiem, sociālā riska ģimenēm, u.c.).

Alternatīvā C tiek definēts minimālais pašvaldībā pieejamais sociālo pakalpojumu apjoms, kas sevī ietver:

- sociālā dienesta konsultācijas,
- sociālo aprūpi institūcijā vai mājās,
- daudzfunkcionālu pakalpojumu centru, kas pielāgots konkrētās pašvaldības vai vietas vajadzībām (pirts, zupas virtuve, u.c.)
- telpas, kas tiek izmantotas klientu izmitināšanai krīzes situācijās – „krīzes istabas” līdz speciālā pakalpojuma saņemšanas iespējai.

Uz konkrētām klientu grupām vērsto pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai reģionā tiek koordinēts specializētais transports.

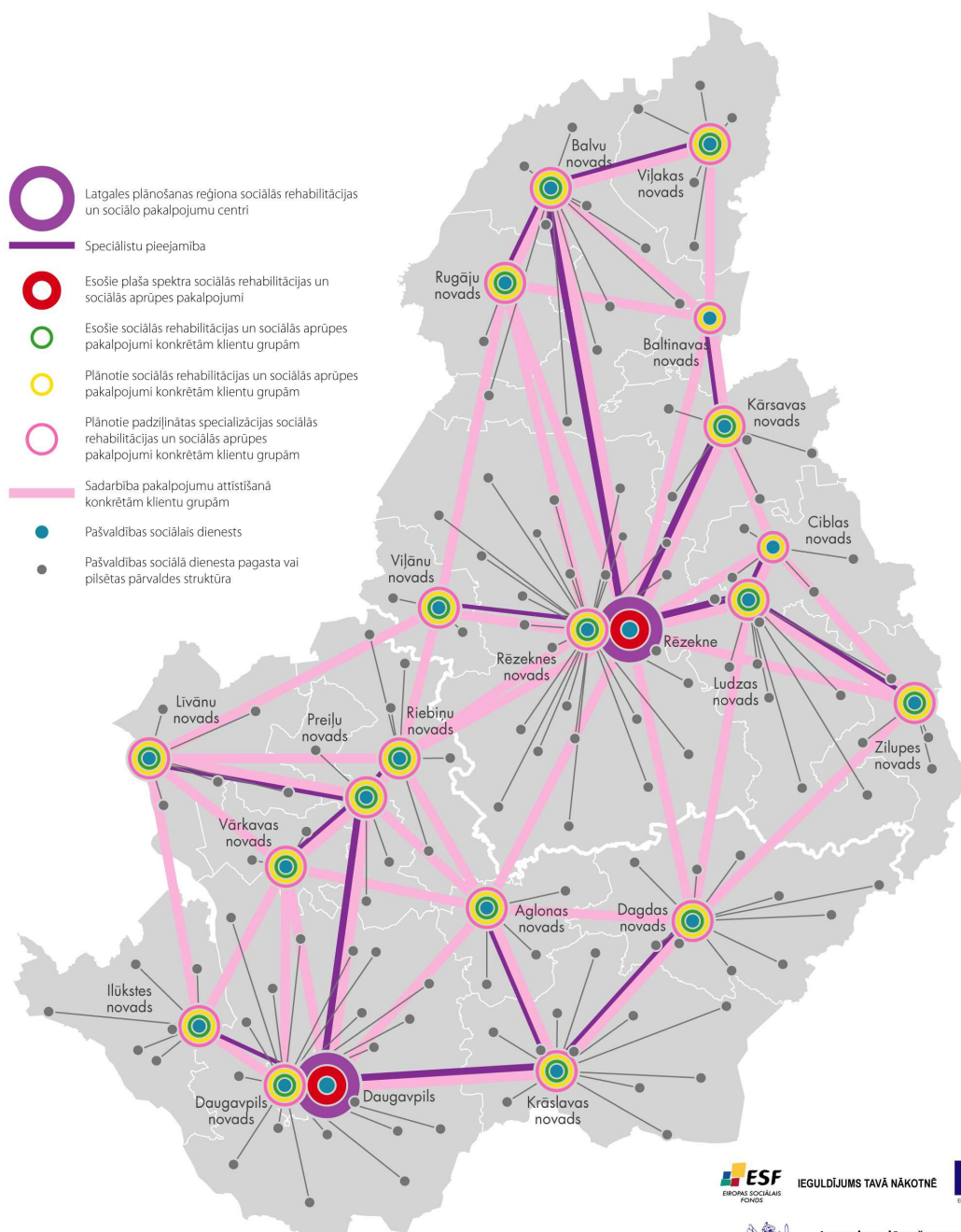
Alternatīvā C tiek uzsvērta plānošanas reģiona būtiskā loma sociālo pakalpojumu attīstības koordinēšanā un sociālā darba speciālistu zināšanu konsolidēšanā.

Priekšrocības:

- Pateicoties specializācijai, pašvaldībās tiek attīstīts darbam ar noteiktu klientu grupu materiāli tehniskais nodrošinājums, tiek piesaistīts profesionāls personāls. Plānošanas reģiona pienesums ir iespēja nodrošināt pieredzes apmaiņu šo speciālistu vidū (tīklojumā), mācīšanos. Paaugstinās sociālā darba speciālistu kvalifikācija. Stiprinās sociālā darba prestižs.
- Pilsētas saglabā un uzņemas vadošo lomu, lai attīstītu sociālo darbu ar konkrētām klientu grupām. Sadarbībā ar plānošanas reģionu veidojas spēcīgāks projekts, starptautiskās sadarbības potenciāls, iespējas piesaistīt finansējumu un pozicionēt reģionu.
- Pamata pakalpojumi ļauj ievērot principu pakalpojumu pieejamībā „pēc iespējas tuvāk klientam”, kas kompleksā ar kvalitatīviem speciāliem pakalpojumiem nodrošina efektīvu atbalstu klienta problēmu risināšanā.
- Tiek efektīvi izmantoti pašvaldību budžeta līdzekļi, koncentrējot tos savu jau izveidoto pakalpojumu uzlabošanā.
- Palielinās pašvaldību sadarbība, līdzekļu savstarpējā aprīte; norēķināšanās par pakalpojumiem ir savstarpēji izdevīga, jo katrā pašvaldībā ir attīstīts savs piedāvājums. Tādējādi mazinās neieinteresētība nosūtīt klientu uz citu pašvaldību pēc pakalpojuma, un klientam ir pieejama plašāka izvēle, pat jauni pakalpojumu veidi.

Trūkums:

- Mazās pašvaldības iespējas attīstīt pakalpojumus saglabājas zemas. Tomēr šādā tīklojumā iespējams definēt kaut nelielus, savām profesionālām spējām vai infrastruktūrai atbilstošas priekšrocības.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmas attīstības institucionālais ietvars Latgales plānošanas reģionā.

Alternatīva C

39. attēls. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmas attīstības institucionālais ietvars Latgales plānošanas reģionā. Alternatīva C

Alternatīva C ir izvēlēta alternatīva, uz kuras balstīta izstrādātā Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programma 2010-2017.gadam.

Alternatīvas C īstenošanai nepieciešams reģiona koordinējošo funkciju no centrālā līmeņa kopā ar finansējumu nodot uz plānošanas reģionu līmeni.

2.4. Virsmērķis

Virsmērķis - uzlabota sociālās **drošības sajūta** un **dzīves kvalitāte**

Virsmērķi veido:

1. **SOCIĀLĀ IEKĻAUŠANĀS** – rīcības, kas sekmē personu ar funkcionāliem traucējumiem, sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju un viņu ģimenes locekļu sociālo iekļaušanos (integrētību) atbilstoši viņu iespējām
2. **AKTĪVA DZĪVES POZĪCIJA** - rīcības, kas sekmē personām ar funkcionāliem traucējumiem, sociālās atstumtības riskam pakļautiem iedzīvotājiem un viņu ģimenes locekļiem ieņemt aktīvu dzīves pozīciju atbilstoši viņu iespējām.
3. **Labāka DZĪVES KVALITĀTE** - aprūpe, kas uzlabo personu ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitāti.

Rezultāti (ietekme):

1. sociālā iekļaušana:
 - a. Nodarbinātība atbilstoši spējām;
 - b. Izglītība atbilstoši spējām;
 - c. Informētība, e-iekļaušanās atbilstoši spējām;
 - d. Pārvietošanās pilsētas vidē, pārvietošanās laukos.
2. aktīvai dzīves pozīcijai:
 - a. Iesaistīšanās sabiedriskajā, politiskajā dzīvē, sportā, kultūras aktivitātēs atbilstoši spējām;
 - b. Izklaide un atpūta atbilstoši spējām;
 - c. Ceļošana.
3. labāka dzīves kvalitāte:
 - a. aprūpes mājās paplašināšana,
 - b. speciālistu, transporta u.c. resursu koordinēšana aprūpes pakalpojumos.

2.5. Stratēģiskie mērķi

2.5.1. „Pakalpojumu pieejamība”

Stratēģiskais mērķis – Nodrošināt sociālo pakalpojumu pieejamību, pārvarēt attālumus, par spīti klientu funkcionāliem ierobežojumiem, kultūras, un sociālajām atšķirībām, pašvaldību ierobežotiem resursiem.

Specifiskie mērķi:

1. Fiziskā pieejamība - attāluma pārvarēšana (invalīdu transports un transports personu ar īpašām vajadzībām pārvadāšanai)

2. Virtuālā pieejamība -

Klientu informētība par pakalpojumiem un sabiedrības drošības sajūta par palīdzības saņemšanas iespējām un veidiem, daudzveidīgi informācijas kanāli.

3. Speciālistu pieejamība

Sociālo pakalpojumu sniedzēju institucionālais ietvars Latgales reģionā – sniedzēji, kas nodrošina minimālo sociālo pakalpojumu apjomu katrā pašvaldībā, mobilās brigādes, specializētie pakalpojumi.

Sadarbības partneri – starpinstitucionālā, starpprofesionālā un starppašvaldību sadarbība

4. Sabiedrības resursu pieejamība

NVO, neformālie, brīvprātīgie palīgi, vietējo uzņēmēju un brīvprātīgo iedzīvotāju jaunu pašpalīdzības formu veidošanās atbalsts.

Paskaidrojumi

Mērķis norāda sociālo pakalpojumu vēlamo situāciju un virzību un stratēģisko mērķu sasniegšanu.

Uzdevumi norāda pasākumu kopumu - gan liela mēroga darbības virzienus, gan konkrētas atsevišķas rīcības, kas nepieciešams izvirzītā mērķa sasniegšanai.

Loģistika norāda teritoriālo sociālo pakalpojumu izvietojumu vai uzdevumu veikšanas vietas.

Kapacitāte norāda, kādi administratīvie pasākumi un rīcības jāveic uzdevuma ietvaros.

Atbildīgās pašvaldības ir pašvaldības, kuras organizē pakalpojuma sniegšanu vai uzdevuma izpildi.

22.tabula. Uzdevumi stratēģiskā mērķa „Pakalpojumu pieejamība” sasniegšanai

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
1. Transports un pakalpojumu fiziska pieejamība					
1.1	Sociālo pakalpojumu sniedzēji ir nodrošināti ar transportu (uzlabota sociālo pakalpojumu sniedzēju mobilitāte)	1.1.1. Nodrošināt pašvaldību sociālos dienestus ar transportu apsekojumiem u.c. sociālo dienestu funkciju veikšanai	- Katram pašvaldības sociālajam dienestam ir vismaz viena transporta vienība - Lielākajos novados – vairākas atkarībā no dienesta darbinieku skaita un novada teritorijas	Transporta līdzekļu iegāde	Visas Latgales plānošanas reģiona pašvaldības
		1.1.2. Nodrošināt pašvaldību sociālos dienestus ar transportu invalīdu pārvadāšanai	Invalīdu transports ir iegādāts pašvaldībās, kas specializējas sociālo pakalpojumu sniegšanā cilvēkiem ar kustību traucējumiem	- Transporta līdzekļu iegāde - Transporta līdzekļa īre - Transporta pakalpojumu pirkšana no invalīdu nevalstiskajām organizācijām, privātajiem uzņēmumiem - Autovadītāju apmācība	Rēzeknes pilsēta; Balvu novads Dagdas novads Daugavpils novads Ilūkstes novads Kārsavas novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Preiļu novads Rēzeknes novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads Zilupes novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
			Invalidu transporta pakalpojumus saņem pašvaldību sociālie dienesti, kas nodrošina pakalpojumu saņemšanu sadarbībā ar NVO, citu pašvaldību, pašvaldības iestādi vai privāto pakalpojumu sniedzēju	Transporta pakalpojumu pirkšana no invalīdu nevalstiskajām organizācijām, privātajiem uzņēmumiem, blakus pašvaldības (ja kopā ar pakalpojumu)	Baltnavas novads Aglonas novads Ciblas novads Riebiņu novads Rugāju novads
		1.1.3. Nodrošināt specializētā transporta pieejamību smagi slimiem, guļošiem klientiem	Transporta līdzeklis tiek nodrošināts sadarbībā ar reģionālajām slimnīcām	Vienošanās par transporta pieejamību, izmantošanu	Daugavpils pilsēta, Rēzeknes pilsēta, Balvu pilsēta, Līvānu novads Ludzas novads Krāslavas novads
		1.1.4. Nodrošināt specializēto transportu , kas nodrošina sociālo darbinieku drošību, veselības aizsardzību, sociālā riska personu pārvadāšanai	Transporta līdzeklis tiek nodrošināts sadarbībā ar valsts un pašvaldību policiju	Vienošanās par transporta pieejamību, izmantošanu	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Preiļu novads Balvu pilsēta Līvānu novads Ludzas novads Krāslavas novads
		1.1.5. Koordinēt specializētā transporta pieejamību sociālo pakalpojumu sniedzējiem reģionā	Koordinatora štata vieta LPR. Informācijas apmaiņa un saskaņošana par plānotajām pārvešanām notiek, izmantojot reģionālo informatīvo resursu, kurā sociālie dienesti piesaka transporta nepieciešamību	informatīvā rīka izstrāde	Pašvaldības, kas piedāvā specializēto transportu, ar LPR informatīvo atbalstu
1.2.	Ir uzlabota klientu (sociālo pakalpojumu saņēmēju) mobilitāte	1.2.1. Koordinēt reģiona vietējo pārvadātu sabiedriskā transporta maršrutus	Skolēnu un pasažieru pārvadājumu maršrutu harmonizēšana	- LPR sociālo pakalpojumu reģionālā koordinatora un sabiedriskā transporta nodaļas sadarbība - Pašvaldību priekšlikumi	LPR

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
				sabiedriskā transporta un skolēnu pārvadājumu organizēšanai	
		1.2.2. Izstrādāt jaunus, alternatīvus pārvadājumu veidus	Speciālistu, aprūpētāju vai klientu pārvadājumi sadarbībā ar citu iestāžu un uzņēmumiem, vietējiem uzņēmējiem	- Sadarbības attīstīšana ar lielajiem uzņēmumiem, risinājumu modelēšana vienas pieturas aģentūras pilotprojektos - Transportlīdzekļu GPS risinājumi un pieteikšanās dienests (kā ideja turpmākai attīstīšanai)	LPR, reģionālie sociālās palīdzības un pakalpojumi centri Daugavpilī, Rēzeknē
		1.2.3. Pirkt nevalstisko organizāciju un privāto pārvadātāju transporta pakalpojumus sociālo dienestu vajadzībām	Katrā pašvaldībā, kur pieejams privātā / nevalstiskā sektora transporta pakalpojumu piedāvājums, izvērtē pakalpojumu pirkšanas iespējas	Iepirkuma procedūra	Visas pašvaldības
		1.2.4. Iekļaut transporta pakalpojuma izmaksas sociālo pakalpojumu izmaksās (klientiem, kas apmeklē dienas centrs – „ transporta pabalstā ”)	Katrā pašvaldībā, kas izvēlas pabalstu līdzekļus izmantot vienlaikus arī kā motivēšanas instrumentu pakalpojuma saņemšanai	Jaunu pašvaldības saistošo noteikumu pieņemšana (vai grozījumi) par transporta pabalsta piešķiršanu pakalpojuma saņēmējam	Visas pašvaldības
1.3.	Ir uzlabota <u>vides pieejamība</u>. Personām ar kustību traucējumiem, sensoro	1.3.1. Pielāgot sociālo pakalpojumu sniedzēju telpas un piegulošo teritoriju atbilstoši vides pieejamības prasībām	Katrā pašvaldībā	Sadarbība ar invalīdu biedrībām vides pieejamības pārbaudēm	Visas pašvaldības
		1.3.2. Piemērot universālā dizaina principus ¹¹ pilsētvidē	Pilsētās, ciemos, sabiedriskā transportā.	Iekļaut universālā dizaina principus pašvaldību	Visas pašvaldības

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	invaliditāti un īpašām vajadzībām ir uzlabotas iespējas pārvietoties mājokļi, sabiedriskajās vietās un pilsētvidē.	(ielu rekonstrukcija, parku labiekārtošana)		izsniegtajos plānošanas un arhitektūras uzdevumos	
		1.3.3.Pielāgot sabiedriskās ēkas un piegulošās teritorijas atbilstoši vides pieejamības prasībām	▪ Pilsētās, ciemos, sabiedriskā transportā	▪ Iekļaut vides pieejamības pašvaldību izsniegtajos plānošanas un arhitektūras uzdevumos	Visas pašvaldības
		1.3.4.Pielāgot cilvēku ar invaliditāti mājokļus un personīgos transportlīdzekļus	▪ Katrā pašvaldībā pakalpojums tiek nodrošināts, izmantojot pašvaldībā esošos resursus un sociālos pabalstus automašīnas pielāgošanai cilvēka ar invaliditāti vajadzībām	▪ Sniegt konsultācijas par valsts atbalsta iespējām finansējuma piesaistē mājokļu un transporta līdzekļu piemērošanai	Visas pašvaldības sadarbībā ar invalīdu NVO
2.Informēšana un pakalpojumu virtuālā pieejamība					
2.1.	Klients saņem informāciju par sociālajiem pakalpojumiem ērtākajā veidā	2.1.1.Nodrošināt daudzveidīgu informēšanas veidu un kanālu izmantošanu: ▪ Drukātie materiāli (pašvaldību Informatīvie izdevumi, pakalpojumu biļeteni, vizītkartes, utt.)	▪ Visās pašvaldībās	▪ Sadarbībā ar pašvaldību sabiedrisko attiecību speciālistiem	Visas pašvaldības
		▪ Sociālo pakalpojumu sniedzēju mutiska	▪ sociālie dienesti, u.c. sociālo pakalpojumu sniedzēji ikdienas	▪ sociālie dienesti ikdienas darbā	Visas pašvaldības

¹¹ Universālais dizains – ēku un citu būvju projektēšana, mēbeļu, vides labiekārtojuma elementu, darbarīku un citu funkcionālu priekšmetu un iekārtu izgatavošana, ņemot vērā visu iespējamo lietotāju vajadzības, lai šos izstrādājumus un būves nevajadzētu īpaši pielāgot.

Universālā dizaina pamatprincipi:

- pielietojuma taisnīgums - nenoniecina un nepazemo nevienu no lietotājiem;
- pielietojuma daudzveidība - pilnvērtīgs un daudzfunkcionāls pielietojums atkarībā no individuālajām personas spējām;
- vienkāršība un funkcionalitāte;
- uztverams un nepārprotams - pielietojums ir viegli saprotams, neatkarīgi no lietotāja pieredzes, zināšanām, mobilitātes, maņu spējām un valodas prasmes vai koncentrēšanās spējām;
- iecietība pret kļūdām lietojot – ir drošs, samazina briesmas un nevēlamas sekas nejaušu vai negaidītu darbību gadījumā;
- pieļaujama neliela psihiskā un garīgā piepūle - ar minimālu piepūli izmantošana ir produktīva un ērta;
- izmantots nepieciešamais izmērs un telpa - piemērotas telpas un izmēra nodrošināšana vienkāršai piekļuvei un izmantošanai, neskatoties uz lietotāja pārvietošanās spējām.

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		konsultēšana par pakalpojumiem	darbā		
		mājas lapa (interneta vietnes)	pašvaldību mājas lapas	Sadarbībā ar pašvaldību sabiedrisko attiecību speciālistiem	Visas pašvaldības
			www.latgale.lv sociālo pakalpojumu sadaļa	Sociālo pakalpojumu datu bāzes uzturēšana sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem	LPR sadarbībā ar sociālajiem dienestiem
			Pakalpojumu blogvietnes ar saitēm no www.latgale.lv	Sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām	LPR, visas pašvaldības, NVO
		E-pasti	sociālie dienesti, u.c. sociālo pakalpojumu sniedzēji ikdienas darbā, saziņai ar klientu	- klientu datu bāzes izmantošana elektronisko e-pastu izsūtīšanai - jaunumu, atgādinājumu izsūtīšana	Visas pašvaldības
		Īsziņas klientiem	sociālie dienesti, u.c. sociālo pakalpojumu sniedzēji ikdienas darbā, saziņai ar klientu, lai vienlaikus izsūtītu atgādinājumus klientu grupai vienotā tīklā, vai individuālas īsziņas (būtiski noteiktām klientu grupām)	- mobilo telefonu sagāde – akcija sadarbībā ar sakaru operatoriem klientiem un sociālo pakalpojumu sniedzējiem - klientu datu bāzes izveide un uzturēšana sadarbībā ar sakaru operatoriem - papildus pakalpojumu izveide	Visas pašvaldības, LPR sadarbībā ar sakaru operatoriem (SM, LM, RAPLM iesaistīšana)
		2.1.2. Iesaistīt klientu nevalstiskās organizācijas informācijas izplatīšanā par sociālajiem pakalpojumiem (lai iepazītu pakalpojumu, motivētu un atbalstītu lēmumu uzsākt to izmantot)	- caur LPR informatīvo rīku, www.latgale.lv, pašvaldību mājas lapām - pieaicinot NVO sociālo darbinieku sanāksmēs	- NVO, kas iesaistīti sociālo pakalpojumu sniegšanā, datu bāzes izveide un uzturēšana; - Jaunumu izsūtīšana uz e-pastiem - Pašvaldības rīkoti pasākumi NVO informēšanai, atbalstam,	Sociālie dienesti sadarbībā ar NVO un ar LPR tehnisko atbalstu
					Visas pašvaldības, NVO apvienības, LNB,

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
			caur NVO konsultatīvajām padomēm	atzinībai.	LNS
		2.1.3. Nodrošināt informācijas izplatīšanu sociālo pakalpojumu sniedzēju tīklā informētībai par citās pašvaldībās pieejamiem valsts, pašvaldības, nevalstiskā un privātā sektora piedāvātajiem sociālajiem pakalpojumiem.	caur LPR informatīvo rīku, www.latgale.lv,	Izveidot un regulāri atjaunot Latgales plānošanas reģiona SPS datu bāzi	LPR sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem
			Sociālo darbinieku informatīvas tikšanās (t.sk. programmas ieviešanas un sociālo pakalpojumu novērtēšanas uzraudzībai, sociālo darbinieku informēšanai par projektu finansēšanas iespējām, kontaktu uzturēšanai starp reģiona sociālā darba speciālistiem)	- Nodrošināt stabilu interneta pieslēgumus pašvaldību sociālajiem dienestiem - Iedibināt kārtību (LPR / pašvaldību tehniskais atbalsts, tikšanās atspoguļošana mājas lapā, sadarbības partneru pieaicināšana, u.c.)	Visas pašvaldības LPR sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem
2.2.	Publiskajā informatīvajā telpā informācija par rīcībām, kas jādara krīzes situācijā, ir vispārzināma, viegli atrodama un pielietojama	2.2.1. Nodrošināt krīzes (uzticības, SOS) tālruņu numuru iekļaušanu visos publiskajā telpā esošajos masu informācijas līdzekļos un informatīvajos kanālos – masu mēdijos, internetā, vides reklāmās (īsa, neuzkrītoša, bet visur esoša informācija, lai uz tiem paļautos līdzīgi kā uz „112”	- Pašvaldību veidotie uzticības tālruņi noteiktām mērķa grupām – caur pašvaldībā lietotajiem informācijas kanāliem; www.latgale.lv; - Reklāma vidē dzīvojamajos rajonos, stacijās, veikalos, sabiedriskajās iestādēs, sabiedriskajās tualetēs, u.tml.	- Sociālo pakalpojumu sniedzēju sadarbības veidošana ar VUGD dienestu.; - Krīzes (uzticības) tālruņa darbinieku apmācība; - Vienošanās ar masu mēdijiem, pašvaldību būvvaldēm (reklāmas izvietojumam); - Akcija (projekts) sadarbībā ar reģionālajiem masu informācijas līdzekļu pārstāvjiem	LPR sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem, NVO, reģionālajiem masu informācijas līdzekļu pārstāvjiem
		2.2.2. Sociālās kampaņas, akcijas, konkursi	Reģionālie sociālā atbalsta pasākumi, reģionālās labdarības	Kampaņu (akciju) atspoguļošana informatīvajā	pašvaldību sociālie dienesti, NVO,

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
			akcijas konkrētām mērķa grupām Sociālo pakalpojumu mārketinga (vērst uz klientu grupām, viņu ģimenes locekļiem, draugiem)	telpā; - Kopēji projekti ar nevalstisko sektoru, privātiem ziedotājiem, entuziastiem - Lielo uzņēmumu, iestāžu) iesaistīšana	reģionālo masu informācijas līdzekļu pārstāvji ar LPR tehnisko atbalstu
		2.2.3. Sociālo partneru - lielo uzņēmumu un valsts iestāžu – iesaistīšana sociālo pakalpojumu uzlabošanā un jaunu Latgales reģiona vajadzībām atbilstošu risinājumu izstrādē (pakalpojumu pieejamībā, sociālajā nodarbinātībā, izglītošanā, utt.).	Centralizēti, pārstāvēt Latgales reģiona intereses	- LPR uzturēta diskusija - Pašvaldību un sociālo dienestu līdzdalība priekšlikumu izstrādē - Nelielie risinājumi, piemēram, uzņēmumu līdzdalība informācijas izplatīšanā par pakalpojumiem, līdz atsevišķu valsts mērķprogrammu sagatavošanai vai sadarbībai ar uzņēmumiem - Priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem	LPR sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem, lielajiem uzņēmumiem (Latvijas Pasts, Lattelecom, TV, Latvennergo, LD, LDz, sakaru operatori, u.c.) un valsts iestādēm (NVA, ZM, VMD, VBTAI, VSAA, VNC, VI, u.c.)
3. Speciālistu pieejamība					
3.1.	Ir izveidota optimāla sociālo pakalpojumu sniedzēju un to darbību koordinējoša sistēma	3.1.1. Nodrošināt minimālo sociālo pakalpojumu apjomu katrā pašvaldībā: - <u>sociālais dienests</u>; - <u>aprūpe mājās</u> veciem cilvēkiem, invalīdiem (vai SAC), - <u>krīzes telpas ģimenēm</u> ar bērniem, - daudzveidīgs (<u>multifunkcionāls</u>) sociālo pakalpojumu centrs (atbilstoši	Minimālais sociālo pakalpojumu apjoms tiek nodrošināts katrā pašvaldībā, lielākajos novados – vairāki, lielākajos ciemos	Sociālo pakalpojumu iestrādāšana pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos, saistošajos noteikumos un mērķtiecīga darbība (sociālais budžets, projekti) minimālo pakalpojumu izveidei un uzturēšanai	Visas pašvaldības

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		aktuālākajām vajadzībām – zupas virtuve, veļas mazgāšana, utt. un pakalpojumu saņemšanas vieta konkrētai klientu grupai)			
		3.1.2. Attīstīt specializētos sociālos pakalpojumus pilsētās un novadu centros un nodrošināt pakalpojumu pieejamību dažādām klientu grupām, t.sk. laukos, organizējot speciālistu iesaistīšanu mobilajās brigādēs .	- Pilsētās un novadu centros ir pieejami specializētie sociālie pakalpojumi plašam klientu lokam - Katrā pašvaldībā ir pieejami specializētie sociālie pakalpojumi vienai vai vairākām klientu grupām - Sociālais dienests organizē mobilās brigādes un iekļauj speciālistus aprūpes mājās pakalpojuma uzlabošanai - Pašvaldības, savstarpēji vienojoties, var nodrošināt augsti kvalitatīvus pakalpojumus dažādām klientu grupām, kā arī piedāvāt citām pašvaldībām „savas specializācijas” sociālos pakalpojumus.	- Specializēto sociālo pakalpojumu datu bāze - Koordinēšana reģionā – pieprasījuma un speciālista / pakalpojumu sniegšanas laiku un transporta saskaņošana, - Savstarpējo norēķinu sistēmas modelis (reģiona sociālā darba rokasgrāmatas ietvaros)	sociālo pakalpojumu sniedzēji ar LPR tehnisko atbalstu
		3.1.3. Izveidot reģiona sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu „centrus” Daugavpilī, Rēzeknē un nodrošināt speciālistu pieejamību pilsētās un novadu centros	Uz lielo pilsētu un tajā esošo sadarbības iestāžu bāzes attīstās sociālie pakalpojumi un pieejami sociālā darba speciālisti un sadarbības nozaru speciālisti (narkologi, juristi, psihoterapeiti, tehnisko palīgīdzekļu konsultanti, mediķi, psihologi, mākslas terapeiti,	- Reģionālo centru izveide (juridiskas forma – pašvaldības struktūrvienība, pašvaldības aģentūra, nodibinājums) - Vienošanās ar reģionālo daudzprofilu slimnīcām, u.c. valsts iestādēm un valsts sociālo pakalpojumu sniedzējiem	Daugavpils pilsēta, Rēzeknes pilsēta

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
			reiterapijas speciālisti u.tml.) - Speciālisti pieejami pilsētā - Atsevišķās reizēs speciālisti dodas izbraukumus uz novada centriem, līdz kuriem klientu atvešanu no novada pašvaldības organizē vietējā pašvaldība - Speciālisti sniedz konsultācijas sociālā darba speciālistiem, kas strādā ar klientu, vada supervīzijas seminārus un konsultē reģiona sociālo darbinieku informatīvajā tīklā).	Izbraukumu organizēšana uz novadiem	
		3.1.4. Sadarboties ar valsts sociālo pakalpojumu sniedzējiem	- Valsts sociālie pakalpojumi pieejami atbilstoši nacionālā līmenī plānotajam izvietojumam reģiona teritorijā - Sociālās rehabilitācijas centra „Rāzna” saglabāšana - Jaunu reģionālo valsts sociālās rehabilitācijas centru izveide nākotnē	- Iekļaut valsts sociālo pakalpojumu sniedzējus reģiona SPS datu bāzē - Pašvaldību līdzdalība centra darbības nodrošināšanā	Valsts sociālo pakalpojumu sniedzēji sadarbībā ar LPR Rēzeknes pilsēta, Rēzeknes novads, Daugavpils novads, Ilūkstes novads, Viļānu novads, Baltinavas novads, Vārkavas novads, Rugāju novads
		3.1.5. Veidot partnerības ar privātiem komersantiem un NVO - deleģēt sociālā dienesta uzdevumus, - pirkt sociālos pakalpojumus,	- Atsevišķas partnerības ar vietējām NVO un vietējiem uzņēmumiem veido katrā pašvaldībā - Vairākās pašvaldībās - apvienotas partnerības.	- Publiskās privātās partnerības pieredzes apguve, apmācības - Atbalsts NVO, privātajiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem reģistrēšanai SPS	Pašvaldības ar LPR tehnisko atbalstu

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		- pirkt pakalpojumus sociālā dienesta pakalpojumu organizēšanai – transports, projektu vadība, u.c.	Reģiona līmeņa partnerības (piemēram, ar lielajiem uzņēmumiem, iestādēm, reģiona informācijas līdzekļiem,	reģistrā	LPR
		3.1.6. Nodrošināt tehnisko atbalstu sociālo pakalpojumu koordinēšanā Latgales plānošanas reģionā (izveidota sociālo pakalpojumu koordinatora štata vieta LPR)	Reģionālais koordinators strādā LPR administrācijā (Daugavpilī vai Rēzeknē)	apstiprināt koordinatora darba pienākumus (skat.3.2. nodalu)	LPR
3.2.	Ir izveidota starpinstitucionālās sadarbības sistēma (integrēti nozaru risinājumi klienta labā) (skat. arī 3.3.)	3.2.1. Iesaistīt sociālos partnerus - lielos uzņēmumus un valsts iestādes – sociālo pakalpojumu uzlabošanā un jaunu Latgales reģiona vajadzībām atbilstošu risinājumu izstrādē (pakalpojumu pieejamībā, sociālajā nodarbinātībā, izglītošanā, utt.).	Reģionā centralizēti. Pārstāvēt Latgales reģiona intereses un uzturot reģionāla līmeņa diskusiju ar sociālajiem partneriem un lielajiem uzņēmumiem	- LPR uzturēta diskusija - Pašvaldību un sociālo dienestu līdzdalība priekšlikumu izstrādē - Nelielie risinājumi, piemēram, uzņēmumu un iestāžu līdzdalība informācijas izplatīšanā par pakalpojumiem, kopēji projekti, akcijas, līdz atsevišķu valsts mērķprogrammu sagatavošanai vai sadarbībai ar uzņēmumiem - Priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem	LPR sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem, lielajiem uzņēmumiem (Latvijas Pasts, Lattelecom, TV, Latvenergo, LD, LDz, sakaru operatori, u.c.) un valsts iestādēm (NVA, ZM, VMD, VBTAI, VSAA, VPD, VP, VNC, VI, neatliekamās medicīniskās palīdzības centri, u.c.)
		3.2.2. Attīstīt pašvaldības līmeņa sadarbību pakalpojumu sniegšanā, kas vērsti uz konkrētām klientu grupām pašvaldībās (pilsētās un novadu centros)	Pašvaldībās – sociālo dienestu un citu SPS regulāri tiek ar izglītības pārvalžu un skolu, veselības aprūpes iestāžu speciālistiem, ģimenes ārstiem, pašvaldības policiju, u.c.	Valsts iestāžu vadības konceptuāls atbalsts struktūrvienību iesaistei vietējā līmenī	Visas pašvaldības sadarbībā ar LPR
			Pašvaldībās citu nozaru	Pašvaldības tehniskais	Visas pašvaldības

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
			speciālist tiek iesaistīti kopējos apsekojumos, izbraukumos, mobilajās brigādēs	atbalsts (tikšanās organizēšana, sociālo projektu kapacitātes pasākumi)	
			- Pašvaldību līmeņa sociālo projektu sagatavošana - Starpinstitucionālās sadarbības partneru informācija pieejama www.latgale.lv	- Sadarbības iestāžu un starpinstitucionālajā sadarbībā iesaistīto speciālistu datu bāzes izveide un uzturēšana - Valsts iestāžu pieejas reģiona informatīvajam resursam	valsts iestādes, uzņēmumi – starpinstitucionālās sadarbības partneri sadarbībā ar LPR
		3.2.3. Piesaistīt valsts iestāžu speciālistus reģiona sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu „centriem” Daugavpilī, Rēzeknē specifiskām klientu grupām	Skat. 3.1.3.uzdevumā	- Valsts iestāžu vadības konceptuāls atbalsts struktūrvienību iesaistei vietējā līmenī; - Analizēt klientu grupas un „kopējos” pakalpojumus; - Normatīvo aktu papildināšana starpinstitucionālās sadarbības stiprināšanai	LPR sadarbībā ar valsts iestādēm, uzņēmumiem un Daugavpils un Rēzeknes pašvaldībām
3.3.	Pakalpojumu sniegšanā ir iesaistīti veselības aprūpes speciālisti	3.3.1. Nodrošināt veselības aprūpes speciālistu līdzdalību sociālo pakalpojumu sniegšanā (t.sk. starpprofesionāļu komandā): - ģimenes ārsts, - pediatrs, - neirologs, - psihiatrs, - narkologs, - fizioterapeits,	- Visās pašvaldībās - ģimenes ārsti (ģimenes ārstu otrie palīgi) un sociālie dienesti apmainās ar informāciju par klientu veselības aprūpes vajadzībām, kā arī informē par potenciālajiem klientiem - Pašvaldības papildus piesaista tos veselības aprūpes speciālistus, kas nepieciešami izvēlēto klienta grupu	- Informācijas apmaiņas risinājumi - Skat. šī mērķa 3.2.mērķi - Starpdisciplināru profesiju (piem., ģimenes ārsta otrais palīgs ar sociālā darbinieka izglītību) izveide un iekļaušana profesiju klasifikatorā	Sociālie dienesti sadarbībā ar veselības aprūpes iestādēm, VM, pašvaldībām un LPR atbalstu

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
				informatīvo resursu – sociālo pakalpojumu sniedzēju, sadarbības iestāžu, NVO un neformālo sadarbības partneru tīklu	
		3.4.2. Brīvprātīgo izlīguma starpnieku piesaiste izlīguma procesa organizēšanai pašvaldībās, administratīvo pārkāpumu lietās	Novadu pašvaldībās, kas attīsta darbu ar probācijas klientiem	Izstrādāt starpprofesionālās sadarbības vienošanās (līgumu) paraugus un saskaņot ar VPD, pašvaldībām	VPD, LPR, konsultējoties ar TM
		3.4.3. Nodrošināt nodarbinātības iespējas nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem , dodot iespēju izlīguma noslēgšanas gadījumā nodrošināt tā izpildi	Novadu pašvaldībās, kas attīsta darbu ar probācijas klientiem	Skat. šī mērķa 3.2.1. un 3.2.2. uzdevumus	Skat. šī mērķa 3.2.1. un 3.2.2. uzdevumus
4. Sabiedrības resursu pieejamība					
4.1.	Tiek efektīgi izmantoti sabiedrības resursi klientu vajadzībām un sociālo pakalpojumu sniedzēju atbalstam	4.1.1. Stiprināt klientus pārstāvošās nevalstiskās organizācijas	- Visās pašvaldībās caur pašvaldības teritorijā esošajām nevalstiskajām organizācijām - Caur Rēzeknes, Daugavpils pilsētām un LNS, LNB	- Pašvaldības veicina NVO apmācību projektu vadībā - Pašvaldības izvērtē un līdzfinansē NVO sagatavotos projektus - Pašvaldības projektu sagatavošanā nodrošina starppašvaldību vienošanos; - LPR sniedz tehnisko atbalstu projektu koordinēšanā, sadarbības partneru meklēšanā	Visas pašvaldības, īpaši Rēzeknes pilsēta, Daugavpils pilsēta; LPR
		4.1.2. Attīstīt neformālo sadarbības partneru tīklu ar mērķi:	Visās pašvaldībās	Ģimenes locekļu, brīvprātīgo apmācība, lai viņi varētu līdzdarboties sociālajā	Visas pašvaldības sadarbībā ar klientu pārstāvošajām NVO,

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		1) attīstīt brīvprātīgo kustību; 2) veidot lokālu, uz palīdzību vērstu uzvedību apkaimēs iedzīvotājos		aprūpē, asistenta, u.c. pakalpojumu sniegšanā	vietējām skolām, u.c. sadarbības iestādēm
			Attīstot neformālās pašorganizēšanās formas (vietējos sabiedriskos centrus, vietējās partnerības ar zemnieku saimniecībām, vietējiem tūrisma uzņēmumiem)	- Pašvaldības sniedz atbalstu sabiedrisko centru telpu nodrošināšanā un aprīkošanā; - Vietējo uzņēmēju motivēšana.	Visas pašvaldības

2.5.2. „Pamata vajadzības”

Stratēģiskais mērķis - atjaunot vai saglabāt klientu spējas apmierināt pamata vajadzības atbilstoši viņu individuālo spēju līmenim un apkārtējās vides piedāvātajām iespējām Latgales reģionā.

Specifiskie mērķi:

1. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi

Nodrošināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus cilvēkiem ar invaliditāti, ģimenēm ar bērniem, veciem cilvēkiem, cilvēkiem ar atkarību problēmām, bērniem un jauniešiem, bezdarbniekiem un citām sociālās atstumtības riskam pakļautām iedzīvotāju grupām.

2. Alternatīvie sociālās aprūpes pakalpojumi

Nodrošināt alternatīvos sociālās aprūpes pakalpojumus cilvēkiem ar invaliditāti, ģimenēm ar bērniem, veciem cilvēkiem un bērniem un jauniešiem.

2.5.2.1. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi

1. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti

1. Pilngadīgām personām ar invaliditāti nodrošināti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijās.
2. Pilngadīgām personām ar invaliditāti nodrošināti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dzīvesvietā.
3. Pilngadīgām personām ar invaliditāti nodrošināts psihosociāls atbalsts.
4. Pilngadīgām personām ar invaliditāti nodrošināti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi integrācijai darba tirgū.
5. Bērniem ar invaliditāti nodrošināti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijās.
6. Bērniem ar invaliditāti nodrošināti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi dzīvesvietā.
7. Personām ar invaliditāti nodrošināti specializētā transporta pakalpojumi.
8. Pilnveidoti esošie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personām ar invaliditāti.

2. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi ģimenēm ar bērniem

1. Bērniem nodrošināti īslaicīgi krīzes sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.
2. Nodrošināts psihosociālais atbalsts krīzes situācijā nonākušām personām.
3. Nodrošināts psihosociālais atbalsts jaunajām ģimenēm
4. Izveidota sadarbība ar skolām un sociālajiem pedagogiem.
5. Nodrošināti alternatīvi sociālās rehabilitācijas pakalpojumi ģimenēm ar bērniem.
6. Pilnveidoti esošie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi ģimenēm ar bērniem.

3. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi veciem cilvēkiem

1. Veciem cilvēkiem ir nodrošināti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijās.
2. Veciem cilvēkiem ir iespēja izmantot sociālās rehabilitācijas pakalpojumus dzīvesvietā.
3. Pirmspensijas vecuma cilvēkiem ir nodrošināti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi integrācijai darba tirgū.
4. Pilnveidoti esošie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi veciem cilvēkiem.

4. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi cilvēkiem ar atkarību problēmām

1. Cilvēkiem ar atkarību problēmām tiek sniegti sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijās.

2. Cilvēkiem ar atkarību problēmām un viņu ģimeņu locekļiem ir nodrošināts psihosociālais atbalsts.
3. Tiek veikts preventīvais darbs atkarību veidošanās novēršanai.

5. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bērniem un jauniešiem

1. Bērniem un jauniešiem, kam radušās sarežģītas sociālās problēmas, ir nodrošinātas iespējas saņemt neatliekamām vajadzībām atbilstošus nepieciešamos sociālos pakalpojumus specializētās bērnu un jauniešu sociālās rehabilitācijas institūcijās.
2. Pusaudžiem un jauniešiem, kas dzīvo vai uzturējušies ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās (bērnu namos) radītas optimālas iespējas apgūt nepieciešamās dzīves prasmes pilnvērtīgai sagatavotībai patstāvīgai dzīvei.
3. Bērniem un jauniešiem radītas optimālas iespējas apgūt nepieciešamās dzīves prasmes pilnvērtīgai integrācijai sabiedrībā.
4. Jauniešiem ir nodrošināti pasākumi darba prasmju un iemaņu attīstīšanai.
5. Bērni un jaunieši saņem psihosociālo atbalstu.
6. Pilnveidoti esošie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bērniem un jauniešiem.

6. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bezdarbniekiem

1. Bezdarbnieki saņem darba prasmju apmācības pakalpojumus.
2. Bezdarbnieki saņem profesionālās pārkvalifikācijas pakalpojumus.
3. Ilgstošie bezdarbnieki saņem motivēšanas pakalpojumus.
4. Bezdarbnieki saņem psihosociālo atbalstu

7. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi citām sociālās atstumtības riskam pakļautām iedzīvotāju grupām

1. No ieslodzījuma atbrīvotās personas saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus dzīvesvietā.
2. No ieslodzījuma atbrīvotās personas saņem pakalpojumu sociālās rehabilitācijas institūcijās.
3. Personas bez noteiktas dzīvesvietas saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus institūcijās.

2.5.2.2. Alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi

1. Alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti

1. Pilngadīgām personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošināti pakalpojumi Dienas centros personām ar garīgās attīstības traucējumiem.
2. Pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem uzturas Grupu dzīvokļos.
3. Pieaugušas personas ar invaliditāti saņem pakalpojumu – aprūpe mājās.
4. Bērni ar invaliditāti saņem pakalpojumu - aprūpe mājās.
5. Personas ar kustību traucējumiem un sensoro invaliditāti saņem asistenta pakalpojumu.
6. Personām ar invaliditāti nodrošināts Drošības pogas pakalpojums.
7. Pilnveidoti esošie alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi personām ar invaliditāti

2. Alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi ģimenēm ar bērniem

1. Ģimenēm ar bērniem krīzes situācijās ir nodrošināti īslaicīgas aprūpes pakalpojumi.
2. Ģimenes, kurās ir bērni ar invaliditāti saņem īslaicīgas aprūpes pakalpojumus
3. Ģimenēm ar bērniem ir nodrošināti īslaicīgi sociālās aprūpes pakalpojumi.
4. Ģimenes, kurās ir nedziedināmi slimi bērni saņem paliatīvās aprūpes pakalpojumus
5. Jaunām ģimenēm un ģimenēm, kurās bērni nesaņem pietiekamu aprūpi ir nodrošināta bērnu aprūpes apmācība
6. Pilnveidoti esošie alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi ģimenēm ar bērniem

3. Alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi veciem cilvēkiem

1. Vientuļi veci cilvēki un pensijas vecuma personas, kuras nespēj sevi aprūpēt, saņem aprūpes mājās pakalpojumu.
2. Pensijas vecuma personām nodrošināti aprūpes pakalpojumi īslaicīgās sociālās aprūpes institūcijās.
3. Veciem cilvēkiem nodrošināts „Drošības pogas” pakalpojums.
4. Pilnveidoti esošie alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi veciem cilvēkiem

4. Alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi bērniem un jauniešiem

1. Pamesti un bez vecāku gādības palikuši bērni saņem ārpusģimenes aprūpes pakalpojumus.
2. Bērniem un jauniešiem pieejami īslaicīgi sociālās aprūpes pakalpojumi krīzes situācijās.
3. Pilnveidoti esošie alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi bērniem un jauniešiem.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi

23.tabula. Plānotie sociālās rehabilitācijas pakalpojumi un uzdevumi stratēģiskā mērķa „Pamata vajadzības” sasniegšanai

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
1.SRP cilvēkiem ar invaliditāti (skat. 40.attēlu)					
1.1	Pilngadīgām personām ar invaliditāti nodrošināti SR pakalpojumi institūcijās.	1.1.1.Nodrošināt personām ar kustību traucējumiem ergoterapeita un fizioterapeita pakalpojumus	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas	Jāveic esošo telpu pielāgošana	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Rugāju novads Vārkavas novads
			Pakalpojumu sniedz mobilā brigāde	Jāizveido mobilā brigāde, kuras sastāvā jāiekļauj sociālais rehabilitētājs un / vai ergo-fizioterapeits	Daugavpils novads Balvu novads Ciblas novads Dagdas novads Līvānu novads Ludzas novads Vārkavas novads Viļānu novads
		1.1.2.Nodrošināt personām ar invaliditāti SR pakalpojumus Dienas centros	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, nepieciešamības gadījumā pielāgojot brīvās telpas	- Jāveic esošo telpu pielāgošana - Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Ludzas novads Rēzeknes novads Vārkavas novads Zilupes novads
		1.1.3.Nodrošināt personām ar invaliditāti SR pakalpojumus valsts reģionālajos SR centros	Pakalpojums tiek sniegts valsts SR centru reģionālajās filiālēs	Valsts un pašvaldību partnerībā jāveido valsts SR centru reģionālās filiāles	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļānu novads
		1.1.4.Nodrošināt personas ar garīga rakstura traucējumiem ar grupu dzīvokļa pakalpojumu	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, izmantojot pašvaldības dzīvojamo fondu	- Jāveic dzīvojamo telpu pielāgošana grupu dzīvokļa vajadzībām. - Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Līvānu novads Rēzeknes novads Vārkavas novads Viļakas novads
		1.1.5.Nodrošināt personas ar garīga rakstura traucējumiem ar pusceļa mājas pakalpojumu	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, izmantojot pašvaldības dzīvojamo fondu vai pielāgojot brīvās telpas	- Jāveic dzīvojamo un / vai brīvo telpu pielāgošana pusceļa mājas vajadzībām. - Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Rēzeknes novads Vārkavas novads
1.2.	Pilngadīgām	1.2.1.Nodrošināt personas ar	Pakalpojums tiek sniegts uz	Jānodrošina valsts,	Daugavpils pilsēta

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	personām ar invaliditāti nodrošināti SR pakalpojumi dzīvesvietā.	kustību traucējumiem un sensoro invaliditāti ar tehniskajiem palīgīdzekļiem	vietas pašvaldībā sadarbībā ar VA „Tehnisko palīgīdzekļu centrs”, sabiedriskajām, nevalstiskajām un privātajām organizācijām	pašvaldību, sabiedrisko, nevalstisko un privāto organizāciju partnerība	Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Ciblas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļakas novads
		1.2.2.Nodrošināt personas ar invaliditāti ar asistenta pakalpojumu	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā	Jāveic asistentu apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Preiļu novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads
1.3.	<u>Pilngadīgām personām ar invaliditāti nodrošināts psihosociāls atbalsts</u>	1.3.1.Nodrošināt psihologa konsultācijas personām ar invaliditāti	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālajā dienestā	Jāizveido psihologa štata vieta pašvaldībā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Līvānu novads Ludzas novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads
			Pakalpojumu sniedz psihologs izbraukuma sesijās	Jāizveido psihologa štata vieta pašvaldībā	Daugavpils novads Krāslavas novads Līvānu novads Vārkavas novads Viļakas novads
			Pakalpojumu sniedz mobilā brigāde	Jāizveido mobilā brigāde, kuras sastāva ir psihologs	Daugavpils novads Līvānu novads Vārkavas novads Viļānu novads
		1.3.2. Izveidot atbalsta grupas personām ar invaliditāti	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldības sociālajā dienestā	Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads
1.4.	Pilngadīgām personām ar invaliditāti nodrošināti SR	1.4.1. Nodrošināt darba prasmju atjaunošanas un apmācības programmu realizāciju	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālā dienesta partnerībā ar NVA	Jānodrošina valsts un pašvaldību institūciju partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	pakalpojumi integrācijai darba tirgū.				Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Vārkavas novads
		1.4.2. Izveidot radošās darbnīcas personām ar invaliditāti	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālā dienesta partnerībā ar NVO un privātajām organizācijām	Jānodrošina pašvaldību, NVO un privāto organizāciju partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Preiļu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļānu novads
1.5.	Bērniem ar invaliditāti nodrošināti SR pakalpojumi institūcijās.	1.5.1. Nodrošināt bērniem ar invaliditāti SR pakalpojumus SR centros	Pakalpojums tiek sniegts reģionālajos SR centros	Jāizveido reģionālie SR centri bērniem ar invaliditāti	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Vārkavas novads
		1.5.2. Nodrošināt bērniem ar kustību traucējumiem ergoterapeita un fizioterapeita	- Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības Dienas centros - Pakalpojumu sniedz ergo-	Jāizveido ergo-fizioterapeita štata vieta pašvaldībā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		pakalpojumus (dienas centros)	fizioterapeits izbraukuma sesijās	Jāizveido ergo-fizioterapeita štata vieta novadā	Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Vārkavas novads Viļakas novads
		1.5.3.Organizēt vasaras nometnes bērniem ar vecākiem.	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālā dienesta partnerībā ar NVO	Jānodrošina pašvaldības un NVO partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Preiļu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļakas novads
1.6.	Bērniem ar invaliditāti nodrošināti SR pakalpojumi dzīvesvietā.	1.6.1.Nodrošināt ģimenes asistenta pakalpojumu ģimenēm ar bērniem ar invaliditāti	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā	Jāveic asistentu apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvinavas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Vārkavas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Viļakas novads
		1.6.2. Nodrošināt bērnus ar kustību traucējumiem un sensoro invaliditāti ar tehniskajiem palīgīdzekļiem	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā sadarbībā ar VA „Tehnisko palīgīdzekļu centrs”, sabiedriskajām, nevalstiskajām un privātajām organizācijām	Jānodrošina valsts, pašvaldību, sabiedrisko, nevalstisko un privāto organizāciju partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Riebiņu novads Vārkavas novads
		1.6.3. Sniegt bērniem ar invaliditāti Portidžas mājam mācībspalpojumu	Pakalpojumu nodrošina pašvaldības sociālais dienests sadarbībā ar Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociāciju	Jānodrošina pašvaldības un SO sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Ilūkstes novads Līvānu novads Vārkavas novads
1.7.	Personām ar invaliditāti nodrošināti <u>transporta</u> pakalpojumi	Sniegt autotransporta pakalpojumus personām ar invaliditāti un personām pēc smagām saslimšanām	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā	Jānodrošina specializēta transporta līdzekļa iegāde / pielāgošana;	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ciblas novads Dagdas novads Ilūkstes novads Līvānu novads Ludzas novads Rēzeknes novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads
			Pakalpojums tiek sniegts sadarbībā ar kaimiņu	Jānodrošina specializētā transporta ekspluatācijas	Ciblas novads Dagdas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
			pašvaldībām	koordinēšana	Krāslavas novads Līvānu novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļānu novads sadarbībā ar SPSP reģionālajiem centriem/LPR
1.8.	Pilnveidoti esošie SR pakalpojumi personām ar invaliditāti	Izstrādāti standarti personām ar invaliditāti nodrošinātajiem SR pakalpojumiem	Standarti tiek izstrādāti Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupā	Jānodrošina Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupas izveide un koordinācija	Visas pašvaldības
2. SR pakalpojumi ģimenēm ar bērniem (skat. 41.attēlu)					
2.1.	Bērniem nodrošināti īslaicīgi krīzes SR pakalpojumi.	2.1.1.Sniegt atbalstu ģimenei krīzes situācijā, saglabājot ģimeni	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālajā dienestā	Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads
		2.1.2.Izveidot Krīzes centrus ģimenēm ar bērniem.	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas	Jāveic esošo telpu pielāgošana	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Preiļu novads Vārkavas novads
2.2.	Nodrošināts psihosociālais atbalsts krīzes situācijā nonākušām personām.	2.2.1.Nodrošināt ģimenēm ar bērniem konsultācijas Ģimenes atbalsta centrā.	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas	- Jāveic sociālo darbinieku apmācība - Jāveic esošo telpu pielāgošana	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads Zilupes novads
			Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā multifunkcionālā centrā	- Jāveic sociālo darbinieku apmācība - Jāierīko multifunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs	Daugavpils pilsēta Balvu novads Kārsavas novads Krāslavas novads Riebiņu novads Vārkavas novads
		2.2.2.Izveidot konsultatīvus krīzes centrus ģimenēm ar bērniem	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas	- Jāveic sociālo darbinieku apmācība - Jāveic esošo telpu pielāgošana	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
			Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā multifunkcionālā centrā	- Jāveic sociālo darbinieku apmācība - Jāierīko multifunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs	Vārkavas novads
					Daugavpils pilsēta Balvu novads Kārsavas novads Riebiņu novads Vārkavas novads
		2.2.3.Izveidot Ģimenes atbalsta grupas ģimenēm ar bērniem	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālajā dienestā	Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļānu novads Zilupes novads
		2.2.4.Nodrošināt psihologa konsultācijas ģimenēm ar bērniem.	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālajā dienestā	Jāizveido psihologa štata vieta pašvaldībā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads
			Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā	Jāizveido psihologa štata vieta pašvaldībā	Daugavpils pilsēta Balvu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
			multifunkcionālā centrā		Līvānu novads Ludzas novads Kārsavas novads Krāslavas novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļakas novads
			Pakalpojums tiek pirkts no citas pašvaldības.	Jānoslēdz vienošanās par pakalpojumiem	Baltinavas novads Vārkavas novads
		2.2.5. Izveidot krīzes tālruņa līniju krīzē nonākušām personām.	Pakalpojums tiek izveidots reģionālajos centros	Jānodrošina pašvaldību un telekomunikāciju uzņēmumu sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Līvānu novads Vārkavas novads
2.3.	Nodrošināts psihosociāls atbalsts jaunaĵām ģimenēm	2.3.1. Izveidot Vecāku skolas jaunaĵām ģimenēm.	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālajā dienestā	Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads
			Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā multifunkcionālā centrā	Jāizveido multifunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs	Daugavpils pilsēta Balvu novads Līvānu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Riebiņu novads Vārkavas novads Viļakas novads
		2.3.2.Nodrošināt jaunajām ģimenēm ar bērniem konsultācijas ģimeņu atbalsta centrā	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas	Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads
				Jāpielāgo brīvās telpas Ģimenes atbalsta centra vajadzībām	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads
			Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā multifunkcionālā centrā	Jāierīko multifunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs	Daugavpils pilsēta Līvānu novads Riebiņu novads Vārkavas novads
		2.3.3.Izveidot Ģimenes atbalsta grupas jaunajām ģimenēm ar bērniem.	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālajā dienestā	Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļānu novads
2.4.	Izveidota sadarbība ar skolām un sociālajiem pedagogiem.	Nodrošināt sociālos pedagogus un pašvaldību sociālo dienestu un skolu sadarbību.	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldībā sociālo dienestu un skolu sadarbībā	- Jāizveido sociālā pedagoga štata vieta pašvaldībā; - Jānodrošina sociālo dienestu un skolu sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļānu novads Zilupes novads
2.5.	Nodrošināti alternatīvi SR pakalpojumi ģimenēm ar bērniem.	2.5.1.Organizēt vasaras nometnes bērniem ar vecākiem.	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības un NVO partnerībā	Jānodrošina pašvaldību un NVO partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Preiļu novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		2.5.2. Nodrošināt ģimenes asistentu pakalpojumu ģimenēm ar bērniem ar invaliditāti	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā	Jāveic asistentu apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Dagdas novads Krāslavas novads Līvānu novads Vārkavas novads
2.6.	Pilnveidoti esošie SR pakalpojumi ģimenēm ar bērniem.	Izstrādāti standarti ģimenēm ar bērniem nodrošinātajiem SR pakalpojumiem	Standarti tiek izstrādāti Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupā	Jānodrošina Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupas izveide un koordinācija	Visas pašvaldības
3. SR pakalpojumi veciem cilvēkiem (skat. 42.attēlu)					
3.1.	Veciem cilvēkiem ir nodrošināti SR pakalpojumi institūcijās.	3.1.1. Nodrošināt veciem cilvēkiem SR pakalpojumus ilgstošas sociālās aprūpes centros	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālās aprūpes centros	Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Cīblas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Preiļu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Zilupes novads
		3.1.2. Nodrošināt veciem cilvēkiem SR pakalpojumus Dienas centros	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas	- Jāveic sociālo darbinieku apmācība - Jāveic esošo telpu pielāgošana	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Baltnavas novads Balvu novads Ciblas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Vārkavas novads Zilupes novads
			Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā multifunkcionālā centrā	Jāierīko multifunkcionāls centrs	Daugavpils pilsēta Ciblas novads Līvānu novads Ludzas novads Riebiņu novads Vārkavas novads Zilupes novads
		3.1.3. Nodrošināt veciem cilvēkiem ergoterapeita un fizioterapeita pakalpojumus	Pakalpojumu sniedz ergo-fizioterapeits izbraukuma sesijās	Jāizveido ergo-fizioterapeita štata vieta novadā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads
3.2.	Veciem cilvēkiem ir iespēja izmantot SR	Nodrošināt iespēju veciem cilvēkiem izmantot ergoterapeita un fizioterapeita pakalpojumus dzīvesvietā	Pakalpojumu sniedz ergo-fizioterapeits izbraukuma sesijās par samaksu klienta dzīvesvietā	- Jānodrošina pašvaldības un privāto institūciju sadarbība; - Jāizveido mobilās brigādes	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	<u>pakalpojumus dzīvesvietā</u>				Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļakas novads
3.3.	Pirmspensijas vecuma cilvēkiem ir nodrošināti SR pakalpojumi integrācijai darba tirgū	Nodrošināt darba prasmju apmācības un pārkvalifikācijas programmu realizāciju pirmspensijas vecuma cilvēkiem	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālā dienesta un NVA partnerībā	Jānodrošina valsts un pašvaldību partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Preiļu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads
3.4.	Pilnveidoti <u>esošie SR pakalpojumi</u> veciem cilvēkiem	Izstrādāti standarti veciem cilvēkiem nodrošinātajiem SR pakalpojumiem	Standarti tiek izstrādāti Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupā	Jānodrošina Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupas izveide un koordinācija	Visas pašvaldības
4. SR pakalpojumi cilvēkiem ar atkarību problēmām					
4.1.	Cilvēkiem ar atkarību problēmām tiek sniegti SR pakalpojumi	Nodrošināt cilvēkiem ar atkarību problēmām SR pakalpojumus reģionālos SR centros cilvēkiem ar atkarību problēmām	Pakalpojums tiek sniegts reģionālajos SR centros cilvēkiem ar atkarību problēmām	Jāizveido reģionāli SR centri cilvēkiem ar atkarību problēmām	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	<u>institūcijās</u>				Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļānu novads
4.2.	Cilvēkiem ar atkarību problēmām un viņu ģimeņu locekļiem ir nodrošināts psihosociāls atbalsts	4.2.1. Nodrošināt iespēju cilvēkiem ar atkarību problēmām un viņu ģimeņu locekļiem izmantot psihologa konsultācijas	Pakalpojumu sniedz psihologs izbraukuma sesijās	Jāizveido psihologa štata vieta novadā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads
		4.2.2. Nodrošināt iespēju cilvēkiem ar atkarību problēmām izmantot narkologa konsultācijas	Pakalpojumu sniedz narkologs izbraukuma sesijās	Jāizveido narkologa štata vieta novadā	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Vārkavas novads Viļakas novads
		4.2.3. Izveidot terapeitiskās atbalsta grupas cilvēkiem ar atkarībām	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālajā dienestā	Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Ilūkstes novads Līvānu novads Ludzas novads Preiļu novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļakas novads
		4.2.4. Izveidot atbalsta grupas līdzatkarīgajiem	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālajā dienestā	Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads
4.3.	Tiek veikts preventīvais darbs atkarību veidošanās novēršanai	Realizēt atkarību veidošanās prevennces programmas skolās	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālo dienestu sadarbībā ar skolām	- Jāizveido atkarību veidošanās prevennces programmas skolām - Jānodrošina pašvaldības sociālo dienestu un skolu sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Viļakas novads Viļānu novads
5. SR pakalpojumi bērniem un jauniešiem (skat. 43.attēlu)					
5.1.	Bērniem un jauniešiem, kam radušās sarežģītas sociālās problēmas, ir nodrošinātas iespējas saņemt neatliekamām vajadzībām atbilstošus nepieciešamos sociālos pakalpojumus specializētās bērnu un jauniešu SR institūcijās	5.1.1.Nodrošināt krīzes SR pakalpojumus bērniem un jauniešiem, kas cietuši no vardarbības ģimenē, Krīzes centros	Pakalpojums tiek sniegts reģionālos Krīzes centros	Jāizveido reģionālie Krīzes centri bērniem un jauniešiem, kas cietuši no vardarbības ģimenē	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Kārsavas novads Krāslavas novads Preiļu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Vārkavas novads
		5.1.2.Nodrošināt SR pakalpojumus bērniem un jauniešiem, kuri zaudējuši vecākus, krīzes centros - patversmēs	Pakalpojums tiek sniegts reģionālos krīzes centros – patversmēs	Jāizveido reģionālie krīzes centri – patversmes bērniem un jauniešiem, kuri zaudējuši vecākus	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Riebiņu novads Vārkavas novads
		5.1.3.Nodrošināt SR pakalpojumus pusaudžiem ar deviantu / delikventu uzvedību specializētos SR centros	Pakalpojums tiek sniegts reģionālos specializētos SR centros	Jāizveido reģionālie specializētie SR centri pusaudžiem ar deviantu / delikventu uzvedību	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Ilūkstes novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļānu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
5.2.	Pusaudžiem un jauniešiem, kas dzīvo vai uzturējušies ilgstošās sociālās aprūpes un SR institūcijās (bērnu namos), radītas optimālas iespējas apgūt nepieciešamās dzīves prasmes pilnvērtīgai <u>sagatavotībai patstāvīgai dzīvei</u>	5.2.1. Nodrošināt pusaudžiem un jauniešiem iespēju pilnvērtīgi pavadīt brīvo laiku	Pakalpojums tiek sniegts Bērnu un jauniešu Dienas centros (sociālās integrācijas centros) uz vietas pašvaldībā	- Jāizveido Bērnu un jauniešu Dienas centri (sociālās integrācijas centri) - Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Rēzeknes novads Vārkavas novads
		5.2.2. Izveidot jauniešu mājas (dzīvokļus) bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem jauniešiem	Pakalpojums tiek nodrošināts izmantojot pašvaldības dzīvojamo fondu	- Jāveic esošo telpu pielāgošana - Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Preiļu novads Vārkavas novads Viļakas novads
		5.2.3. Izstrādāt un īstenot pusaudžu un jauniešu sociālajām vajadzībām atbilstošas SR un dzīves prasmju apguves programmas	Pakalpojums tiek nodrošināts pašvaldības sociālā dienesta partnerībā ar NVO	Jānodrošina pašvaldības un NVO partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Preiļu novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļānu novads
5.3.	Bērniem un	5.3.1. Nodrošināt bērniem un	Pakalpojums tiek sniegts	Jāizveido Bērnu un jauniešu	Daugavpils pilsēta

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	jauniešiem radītas optimālas iespējas apgūt nepieciešamās dzīves prasmes pilnvērtīgai integrācijai sabiedrībā	jauniešiem iespēju pilnvērtīgi pavadīt brīvo laiku dienas centrā un multifunkcionālā centrā	pašvaldības Bērnu un jauniešu Dienas centros Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā multifunkcionālā centrā	Dienas centri Jāizveido pašvaldību multifunkcionālie centri	Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Ludzas novads Kārsavas novads Preiļu novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļakas novads
		5.3.2.Organizēt vasaras nometnes bērniem un jauniešiem no nelabvēlīgajām ģimenēm	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālā dienesta un NVO partnerībā	Jānodrošina pašvaldību un NVO partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Preiļu novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļakas novads
5.4.	Jauniešiem ir nodrošināti pasākumi darba prasmju un iemaņu attīstīšanai	5.4.1.Nodrošināt jauniešiem iespējas attīstīt darba prasmes un iemaņas	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālo dienestu, skolu un NVA sadarbībā jauniešu nodarbinātības veicināšanai	Jānodrošina pašvaldību sociālo dienestu, skolu un NVA sadarbība jauniešu nodarbinātības veicināšanā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Līvānu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļānu novads
		5.4.2.Organizēt radošās darbnīcas pusaudžiem un jauniešiem	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālo dienestu un NVO partnerībā	Jānodrošina pašvaldību un NVO partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Vārkavas novads
5.5.	Bērni un jaunieši saņem psihosociālo atbalstu	5.5.1.Nodrošināt psihologa konsultācijas bērniem un jauniešiem	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldībā	Jāizveido psihologa štata vieta pašvaldībā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads
			Pakalpojumu sniedz psihologs izbraukuma sesijā	Jāorganizē speciālistu izbraukuma komanda un tajā jāiekļauj psihologs	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Ilūkstes novads Līvānu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		5.5.2. Nodrošināt sociālā pedagoga pieejamību skolās	Pakalpojumus tiek sniegts pašvaldībā	Jāizveido sociālā pedagoga štata vieta pašvaldībā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads
			Pakalpojumu sniedz sociālais pedagogs izbraukuma sesijā	Jāorganizē speciālistu izbraukuma komanda un tajā jāiekļauj psihologs	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balinavas novads Līvānu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads
		5.5.3. Izveidot krīzes tālruņa līniju bērniem un jauniešiem	Pakalpojums tiek izveidots reģionālajos centros	Jānodrošina pašvaldību un telekomunikāciju uzņēmumu sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Rēzeknes novads Vārkavas novads
5.6.	Pilnveidoti esošie SR pakalpojumi	Izstrādāti standarti bērniem un jauniešiem nodrošinātajiem SR pakalpojumiem	Standarti tiek izstrādāti Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupā	Jānodrošina Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupas	Visas pašvaldības

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	bērniem un jauniešiem			izveide un koordinācija	
6. SR pakalpojumi bezdarbniekiem (skat. 44.attēlu)					
6.1.	Bezdarbnieki saņem darba prasmju apmācības pakalpojumus	Nodrošināt darba prasmju un iemaņu apmācību programmu realizāciju bezdarbniekiem	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālā dienesta un NVA sadarbībā	Jānodrošina pašvaldības un valsts institūciju sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads
6.2.	Bezdarbnieki saņem profesionālās pārkvalifikācijas pakalpojumus	6.2.1.Nodrošināt profesionālās pārkvalifikācijas programmu realizāciju bezdarbniekiem	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālā dienesta un NVA sadarbībā	Jānodrošina pašvaldības un valsts institūciju sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Preiļu novads Riebiņu novads Vārkavas novads
		6.2.2.Organizēt darba prasmju darbnīcas bezdarbnieku pārkvalifikācijai	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālā dienesta un NVA sadarbībā piesaistot privātās institūcijas	Jānodrošina pašvaldības, valsts un privāto institūciju sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Krāslavas novads Līvānu novads Preiļu novads Vārkavas novads
6.3.	Ilgstošie bezdarbnieki saņem motivēšanas pakalpojumus	Nodrošināt SR programmas realizāciju ilgstošo bezdarbnieku motivēšanai	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālajā dienestā	- Jāizstrādā SR programma ilgstošo bezdarbnieku motivēšanai - Jāapmāca sociālie darbinieki	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Daugavpils novads Aglonas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads
6.4.	Bezdarbnieki saņem psihosociālo atbalstu	6.4.1. Nodrošināt bezdarbniekiem iespēju saņemt psihologa konsultācijas	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldībā	Jāizveido psihologa štata vieta pašvaldībā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Ludzas novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Vārkavas novads Viļakas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
			▪ Pakalpojumu sniedz psihologs izbraukuma sesijās	▪ Jāorganizē speciālistu izbraukuma komanda un tajā jāiekļauj psihologs	Viļānu novads Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Līvānu novads Rēzeknes novads Vārkavas novads Viļakas novads Viļānu novads
		6.4.2.Izveidot pašpalīdzības / atbalsta grupas bezdarbniekiem	▪ Pakalpojums tiek sniegts pašvaldības sociālajā dienestā	▪ Jāveic sociālo darbinieku apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Ludzas novads Riebiņu novads Vārkavas novads Viļānu novads
7. SR pakalpojumi citām sociālās atstumtības riskam pakļautām iedzīvotāju grupām (skat. 45.attēlu)					
7.1.	No <u>ieslodzījuma atbrīvotās</u> personas saņem SR pakalpojumus <u>dzīvesvietā</u>	Nodrošināt sociālās mājas pakalpojumu no ieslodzījuma atbrīvotajām personām	▪ Pakalpojums tiek nodrošināts izmantojot pašvaldības dzīvojamo fondu	▪ Jāveic sociālo darbinieku apmācība ▪ Jāveic esošās pakalpojumu sniegšanas telpu pielāgošana ▪ Jānodrošina dzīvojamā platība sociālo māju izveidei	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Vārkavas novads Vilakas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
7.2.	No <u>ieslodzījuma atbrīvotās</u> personas saņem pakalpojumu SR institūcijās	Nodrošināt SR pakalpojumu saņemšanu no ieslodzījuma atbrīvotajām personām reģionālajos SR centros	Pakalpojums tiek sniegts reģionālajos SR centros no ieslodzījuma atbrīvotajām personām	Jāizveido reģionālie SR centri no ieslodzījuma atbrīvotajām personām	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Viļānu novads
7.3.	Personas <u>bez noteiktas dzīvesvietas</u> saņem SR pakalpojumus institūcijās.	Nodrošināt personas bez noteiktas dzīvesvietas ar patversmes pakalpojumu	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas	Jāpielāgo telpas patversmes vajadzībām	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Rēzeknes novads Viļakas novads Viļānu novads

Institūcijām alternatīvie sociālās aprūpes pakalpojumi

24.tabula. Plānotie alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi un uzdevumi stratēģiskā mērķa „Pamata vajadzības” sasniegšanai

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
1. Alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti (skat. 40.attēlu)					
1.1.	Pilngadīgām personām ar <u>garīga rakstura traucējumiem</u> nodrošināti pakalpojumi	Nodrošināt personām ar garīga rakstura traucējumiem aprūpes pakalpojumus Dienas centros	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas	- Jāveic esošo telpu pielāgošana Dienas centru personām ar garīgās attīstības traucējumiem vajadzībām - Jāveic sociālo darbinieku, sociālo aprūpētāju un	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	<u>Dienas centros personām ar garīgās attīstības traucējumiem</u>			aprūpētāju apmācība	Ciblas novads Līvānu novads Preiļu novads
1.2.	<u>Pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem uzturas Grupu dzīvokļos.</u>	Nodrošināt personām ar garīga rakstura traucējumiem aprūpes pakalpojumus Grupu dzīvokļos	Pakalpojums tiek nodrošināts uz vietas pašvaldībā, izmantojot	- Jāpielāgo telpas Grupu dzīvokļu vajadzībām, izmantojot pašvaldības dzīvojamu fondu. - Jāveic sociālo darbinieku, sociālo aprūpētāju un aprūpētāju apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Līvānu novads Rēzeknes novads Viļakas novads
1.3.	<u>Pieaugušas personas ar invaliditāti saņem pakalpojumu – aprūpe mājās</u>	Nodrošināt pieaugušas personas ar invaliditāti ar pakalpojumu aprūpe mājās	- Pakalpojumu sniedz pašvaldības sociālais dienesta organizēta mobilā brigāde klientu dzīvesvietās - Pakalpojumu sniedz sabiedriska vai privāta organizācija klientu dzīvesvietās;	- Jāveic sociālo aprūpētāju un aprūpētāju apmācība - Jāizveido mobilā brigāde, kuras sastāvā ir sociālais aprūpētājs, aprūpētājs, mediķis - Jānodrošina pašvaldību, SO un privāto organizāciju partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ciblas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Rugāju novads Viļakas novads Zilupes novads Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Viļakas novads Zilupes novads
1.4.	<u>Bērni invalīdi saņem pakalpojumu - aprūpe mājās</u>	Nodrošināt bērniem ar invaliditāti pakalpojumu aprūpe mājās	Pakalpojumu sniedz pašvaldības sociālais dienesta organizēta mobilā brigāde klientu dzīvesvietās	- Jāveic sociālo aprūpētāju un aprūpētāju apmācība - Jāizveido mobilā brigāde, kuras sastāvā ir sociālais aprūpētājs, aprūpētājs, mediķis	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Ciblas novads Ilūkstes novads Līvānu novads Rēzeknes novads Rugāju novads Zilupes novads
			Pakalpojumu sniedz sabiedriska vai privāta organizācija klientu dzīvesvietās;	Jānodrošina pašvaldību, SO un privāto organizāciju partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Balvu novads Līvānu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads
1.5.	<u>Personas ar kustību traucējumiem un sensoro invaliditāti saņem asistenta pakalpojumu</u>	Nodrošināt personas ar kustību traucējumiem un sensoro invaliditāti ar asistenta / pavadona pakalpojumu	Pakalpojumu sniedz pašvaldības sociālais dienests klientu dzīvesvietās	Jāveic asistentu / pavadonu apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
			Pakalpojumu sniedz sabiedriska vai privāta organizācija	Jānodrošina pašvaldību, SO un privāto organizāciju partnerība	Viļānu novads Aglonas novads Daugavpils novads Balvu novads Dagdas novads Krāslavas novads Līvānu novads Riebiņu novads Viļakas novads Viļānu novads
1.6.	Personām ar invaliditāti nodrošināts Drošības pogas pakalpojums	Nodrošināt personām ar invaliditāti atbalstu un nekavējošu palīdzību krīzes situācijās, kā arī uzraudzību 24 stundas diennaktī klienta mājās	Pakalpojumu sniedz pašvaldības sociālais dienests klientu dzīvesvietās	Jāizveido mobilā brigāde, kuras sastāva ir sociālais aprūpētājs, aprūpētājs, mediķis	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Viļānu novads
			Pakalpojumu sniedz sabiedriska vai privāta organizācija	Jānodrošina pašvaldību, SO un privāto organizāciju partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Aglonas novads Balvu novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Viļānu novads
1.7.	Pilnveidoti esošie alternatīvās sociālās aprūpes	Izstrādāti standarti personām ar invaliditāti nodrošinātajiem alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumiem	Standarti tiek izstrādāti Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupā	Jānodrošina Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupas izveide un koordinācija	Visas pašvaldības

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	<u>pakalpojumi personām ar invaliditāti</u>				
2. Alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi ģimenēm ar bērniem (skat. 41.attēlu)					
2.1.	Ģimenēm ar bērniem krīzes situācijās ir nodrošināti <u>īslaicīgas aprūpes pakalpojumi</u>.	Sniegt īslaicīgas aprūpes pakalpojumus ģimenēm ar bērniem krīzes situācijā Ģimeņu aprūpes centros	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas	Jāveic sociālo darbinieku, sociālo aprūpētāju un aprūpētāju apmācība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Preiļu novads Rēzeknes novads Rugāju novads Viļakas novads Zilupes novads
			Pakalpojums tiek pirkt no citas pašvaldības	Jāveic esošo telpu pielāgošana Ģimeņu aprūpes centru vajadzībām	Dagdas novads Krāslavas novads Līvānu novads Preiļu novads Rugāju novads Viļakas novads
			Pakalpojumu nodrošina sabiedriskas, privātas vai reliģiskas organizācijas	Jānodrošina pašvaldības un sabiedrisku, privātu vai reliģisku organizāciju sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Dagdas novads Līvānu novads Preiļu novads Riebiņu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Rugāju novads Viļakas novads
2.2.	Ģimenes, kurās ir bērni ar invaliditāti saņem ģimenes aprūpes pakalpojumus	2.2.1. Nodrošināt ģimenēm, kurās ir bērni ar invaliditāti ģimenes aprūpes pakalpojumus Dienas aprūpes centros	- Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas - Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā multifunkcionālā centrā	- Jāveic sociālo darbinieku, sociālo aprūpētāju un aprūpētāju apmācība Jāveic esošo telpu pielāgošana Dienas aprūpes centra vajadzībām - Jāierīko multifunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Riebiņu novads Zilupes novads
		2.2.2. Ģimenes, kurās ir bērni ar invaliditāti saņem „atelpas” pakalpojumu	- Pakalpojums tiek sniegts klientu dzīvesvietā - Pakalpojumu nodrošina pašvaldības sociālais dienests - Pakalpojumu nodrošina sabiedriskās un privātās organizācijas	- Jāveic sociālo darbinieku, sociālo aprūpētāju un aprūpētāju apmācība - Jānodrošina aprūpētāja transports - Jāveido sabiedriskās vai privātās organizācijas un sociālā dienesta partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Viļānu novads
		2.2.3. Nodrošināt ģimenes asistentu pakalpojumu ģimenēm ar bērniem ar invaliditāti	- Pakalpojums tiek sniegts klientu dzīvesvietā - Pakalpojumu nodrošina pašvaldības sociālais dienests - Pakalpojumu nodrošina sabiedriskās un privātās organizācijas	- Jāveic asistentu apmācība - Jānodrošina asistenta transports; - Jāveido sabiedriskās vai privātās organizācijas un sociālā dienesta partnerība	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Līvānu novads
2.3.	Ģimenēm ar bērniem ir nodrošināti ģimenes sociālās	Nodrošināt ģimenēm ar bērniem ģimenes aprūpes pakalpojumus Dienas aprūpes centros	- Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas - Pakalpojums tiek sniegts uz	Jāveic sociālo darbinieku, sociālo aprūpētāju un aprūpētāju apmācība Jāveic esošo telpu pielāgošana Dienas	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	<u>aprūpes pakalpojumi.</u>		vietas pašvaldībā multifunkcionālā centrā	centra vajadzībām ▪ Jāizveido multifunkcionāls sociālo pakalpojumu centrs	Ilūkstes novads Līvānu novads Ludzas novads Riebiņu novads Rugāju novads Zilupes novads
2.4.	Ģimenes, kurās ir nedziedināmi slimie bērni, saņem paliatīvās aprūpes pakalpojumus	Nodrošināt aktīvu, visaptverošu aprūpi bērniem ar progresējošām hroniskām slimībām un viņu ģimenes locekļiem	▪ Pakalpojums tiek sniegts bērna dzīvesvietā ▪ Pakalpojumu nodrošina reģionālā paliatīvās aprūpes brigāde ▪ Pakalpojums tiek pirkt no citas pašvaldības	▪ Jāveic paliatīvās aprūpes brigādes speciālistu (mediķu, psihologu, sociālo darbinieku, kapelānu) apmācība ▪ Jāizveido reģionālā paliatīvā brigāde ▪ Jānodrošina pakalpojuma koordinācija reģionā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Dagdas novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads
2.5.	Jaunām ģimenēm un ģimenēm, kurās bērni nesaņem pietiekamu aprūpi, ir nodrošināta bērnu aprūpes apmācība	2.5.1. Apmācīt jaunās ģimenes un ģimenes, kurās bērni nesaņem pietiekamu aprūpi, nepieciešamajām bērnu aprūpes prasmēm	▪ Pakalpojums tiek sniegts dzīvesvietā ▪ Pakalpojums tiek sniegts pašvaldībā dienas centros, sociālajā dienestā, atbalsta grupās	▪ Jānodrošina aprūpes mentoru apmācība ▪ Jāveido pašvaldību un NVO partnerība ▪ Jānodrošina aprūpes mentoru apmācība ▪ Pakalpojuma sniegšanai jāpiesaista NVO, brīvprātīgo resursi; jāveido partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Viļānu novads Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta Baltinavas novads Balvu novads Dagdas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
					Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Rēzeknes novads Rugāju novads Viļānu novads
		2.5.2.Organizēt vasaras nometnes ģimenēm ar bērniem	Pakalpojums tiek sniegts pašvaldībā	- Pakalpojuma sniegšanai jāpiesaista NVO, brīvprātīgo resursi; jāveido partnerība; - Pakalpojuma sniegšanai jāpiesaista sociālā darba speciālisti jauno ģimeņu prasmju paaugstināšanai; - Jānodrošina informācija par vasaras nometņu rīkošanu reģionā un jākoordinē starp pašvaldībām	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Līvānu novads Preiļu novads Riebiņu novads Viļānu novads
2.6.	Pilnveidoti <u>esošie</u> alternatīvās sociālās aprūpes <u>pakalpojumi</u> ģimenēm ar bērniem	Izstrādāti standarti ģimenēm ar bērniem nodrošinātajiem alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumiem	Standarti tiek izstrādāti Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupā	Jānodrošina Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupas izveide un koordinācija	Visas pašvaldības
3. Alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi veciem cilvēkiem (skat. 42.attēlu)					
3.1.	Vientuļi veci cilvēki un pensijas vecuma personas, kuras	Nodrošināt mājas aprūpes pakalpojumu vientuļiem veciem cilvēkiem un pensijas vecuma personām, kuras nespēj sevi	- Pakalpojums tiek sniegts klienta dzīvesvietā - Pakalpojums tiek sniegts ar mobilās brigādes palīdzību	- Jāveic sociālo aprūpētāju un aprūpētāju apmācība - Jāizveido mobilā brigāde; - Jāveido pašvaldību, privāto	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	nespēj sevi aprūpēt, saņem <u>aprūpes mājās pakalpojumu</u> .	aprūpēt	- Pakalpojumu nodrošina pašvaldības sociālais dienests - Pakalpojumu nodrošina sabiedriskās un privātās organizācijas	un NVO partnerības	Baltnavas novads Balvu novads Ciblas novads Dagdas novads Ilūkstes novads Līvānu novads Ludzas novads Preiļu novads Riebiņu novads Rugāju novads Viļakas novads Zilupes novads
			Pakalpojums tiek pirkt no citas pašvaldības	Jāveido vairāku pašvaldību partnerības speciālistu piesaistei	Dagdas novads Krāslavas novads Līvānu novads Preiļu novads Rugāju novads Viļakas novads
3.2.	Pensijas vecuma personām nodrošināti aprūpes pakalpojumi īslaicīgās sociālās aprūpes institūcijās	3.2.1. Nodrošināt īslaicīgas sociālās aprūpes pakalpojumus pensijas vecuma personām pansijās un sociālajās viesnīcās	- Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā - Pakalpojumu nodrošina pašvaldības sociālais dienests partnerībā ar sabiedriskām un privātām organizācijām - Pakalpojums tiek pirkt no citas pašvaldības	- Jāveic sociālo aprūpētāju un aprūpētāju apmācība - Jābūvē vai jāpielāgo esošais pašvaldības dzīvojamais fonds sociālo viesnīcu vajadzībām; - Jāveido pašvaldības un sabiedrisko un privāto institūciju partnerība pakalpojuma sniegšanā, sociālo viesnīcu izveidē.	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Baltnavas novads Balvu novads Ciblas novads Ilūkstes novads Līvānu novads Preiļu novads Riebiņu novads Viļānu novads
		3.2.2. Nodrošināt pensijas vecuma cilvēkiem iespēju saņemt aprūpes pakalpojumus	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā, pielāgojot brīvās telpas	- Jāpielāgo telpas Dienas aprūpes centra vajadzībām - Jāizveido multifunkcionāli	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		Dienas centros	- Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā multifunkcionālā centrā - Pakalpojumu nodrošina pašvaldības sociālais dienests partnerībā ar sabiedriskām un privātām organizācijām	centri Jānodrošina pašvaldības un sabiedrisko un privāto institūciju partnerība	Balvu novads Ciblas novads Ilūkstes novads Līvānu novads Ludzas novads Rugāju novads Viļānu novads
3.3.	Veciem cilvēkiem nodrošināts „Drošības pogas” pakalpojums.	Nodrošināt veciem cilvēkiem atbalstu un nekavējošu palīdzību krīzes situācijās, kā arī uzraudzību 24 stundas diennaktī klienta mājās	- Pakalpojums tiek nodrošināts klientu dzīvesvietās; - Pakalpojumu sniedz pašvaldības sociālais dienests vai sabiedriska vai privāta organizācija	- Jāizveido mobilā brigāde, kuras sastāvā ir sociālais aprūpētājs, aprūpētājs, mediķis - Jānodrošina pašvaldību, SO un privāto organizāciju partnerība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Rēzeknes novads Viļakas novads Viļānu novads
3.4.	Pilnveidoti esošie alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi veciem cilvēkiem	Izstrādāti standarti veciem cilvēkiem nodrošinātajiem alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumiem	Standarti tiek izstrādāti Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupā	Jānodrošina Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupas izveide un koordinācija	Visas pašvaldības
4. Alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi bērniem un jauniešiem (skat. 43.attēlu)					
4.1.	Pamesti un bez vecāku gādības palikuši bērni saņem	4.1.1.Nodrošināt aprūpi pamestiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem audžuģimenēs	Pakalpojumu sniedz pašvaldības sociālais dienests sadarbībā ar bāriņtiesu un citām pašvaldības institūcijām:	- Jāveic audžuģimeņu apmācība - Jānodrošina pašvaldības iestāžu starpinstitutionālā	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	<u>ārpusģimenes aprūpes pakalpojumus</u>		- pašvaldības teritorijā; 2) partnerībā ar citām pašvaldībām – citas pašvaldības teritorijā	sadarbība	Baltnavas novads Ilūkstes novads Balvu novads Līvānu novads Ludzas novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Viļakas novads
		4.1.2.Nodrošināt aprūpi pamestiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem aizbildņu ģimenēs	- Pakalpojumu sniedz pašvaldības sociālais dienests sadarbībā ar bāriņtiesu un citām pašvaldības institūcijām: 1) pašvaldības teritorijā; 2) partnerībā ar citām pašvaldībām – citas pašvaldības teritorijā	- Jāveic aizbildņu apmācība - Jānodrošina pašvaldības iestāžu starpinstitutionālā sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Dagdas novads Ilūkstes novads Krāslavas novads Līvānu novads Ludzas novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Viļakas novads
		4.1.3.Nodrošināt īslaicīgu aprūpi pamestiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem viesģimenēs	- Pakalpojumu sniedz pašvaldības sociālais dienests sadarbībā ar bāriņtiesu un citām pašvaldības institūcijām: 1) pašvaldības teritorijā 2) partnerībā ar citām pašvaldībām – citas pašvaldības teritorijā	- Jāveic viesģimeņu apmācība - Jānodrošina pašvaldības iestāžu starpinstitutionālā sadarbība	Daugavpils pilsēta Daugavpils novads Rēzeknes pilsēta Aglonas novads Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Rēzeknes novads Viļakas novads
4.2.	Bērniem un jauniešiem	Nodrošināt krīzes sociālās aprūpes pakalpojumus bērniem	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā izmantojot	Jāveic sociālo darbinieku, sociālo aprūpētāju un	Daugavpils pilsēta Rēzeknes pilsēta

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	pieejami <u>īslaicīgi sociālās aprūpes pakalpojumi krīzes situācijās</u>	un jauniešiem, kas cietuši no vardarbības ģimenē Krīzes aprūpes centros	pašvaldības dzīvojamo fondu vai pielāgojot esošās telpas ▪ Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā multifunkcionālā centrā ▪ Pakalpojums tiek nodrošināts pašvaldības sociālā dienesta partnerībā ar sabiedriskajām un nevalstiskajām organizācijām vai citām pašvaldībām	aprūpētāju apmācība ▪ Jāveic esošo telpu pielāgošana ▪ Jāizveido multifunkcionālie centri ▪ Jānodrošina pašvaldības un SO un NVO partnerība	Aglonas novads Baltinavas novads Balvu novads Ilūkstes novads Līvānu novads Ludzas novads Preiļu novads Rēzeknes novads Riebiņu novads Rugāju novads Zilupes novads
4.3.	Pilnveidoti <u>esošie alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumi bērniem un jauniešiem</u>	Izstrādāti standarti alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumiem bērniem un jauniešiem	▪ Standarti tiek izstrādāti Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupā	▪ Jānodrošina Latgales reģiona sociālā darba profesionāļu darba grupas izveide un koordinācija	Visas pašvaldības

Sociālie pakalpojumi cilvēkiem ar
kustību traucējumiem un sensoro invaliditāti

- Sociālās rehabilitācijas centri
- Dienas centri
- Sociālās rehabilitācijas
speciālistu konsultācijas
- Aprūpe mājās un sociālās
rehabilitācijas speciālisti (mobilā brigāde)
- Aprūpe mājās
- Asistenti

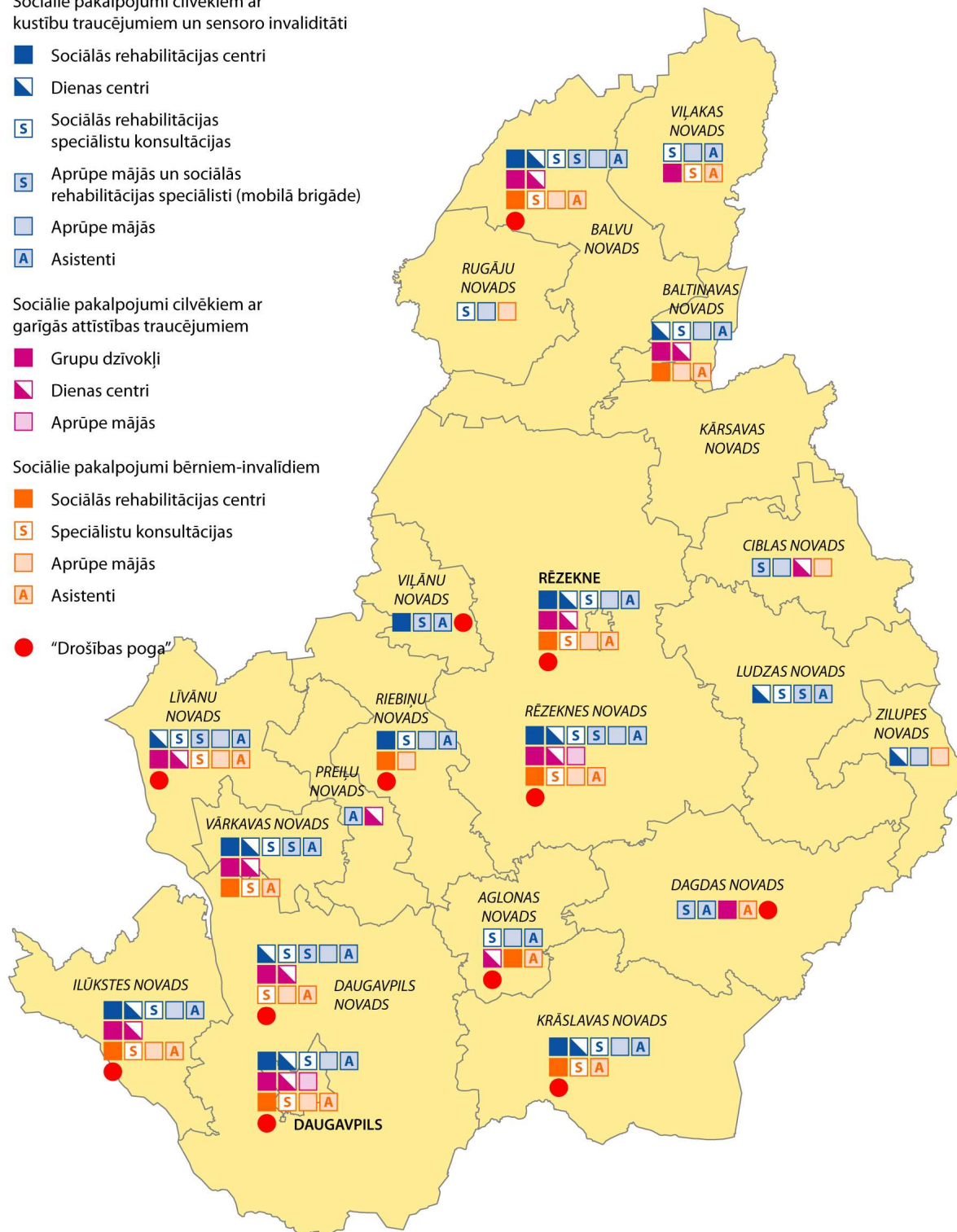
Sociālie pakalpojumi cilvēkiem ar
garīgās attīstības traucējumiem

- Grupu dzīvokļi
- Dienas centri
- Aprūpe mājās

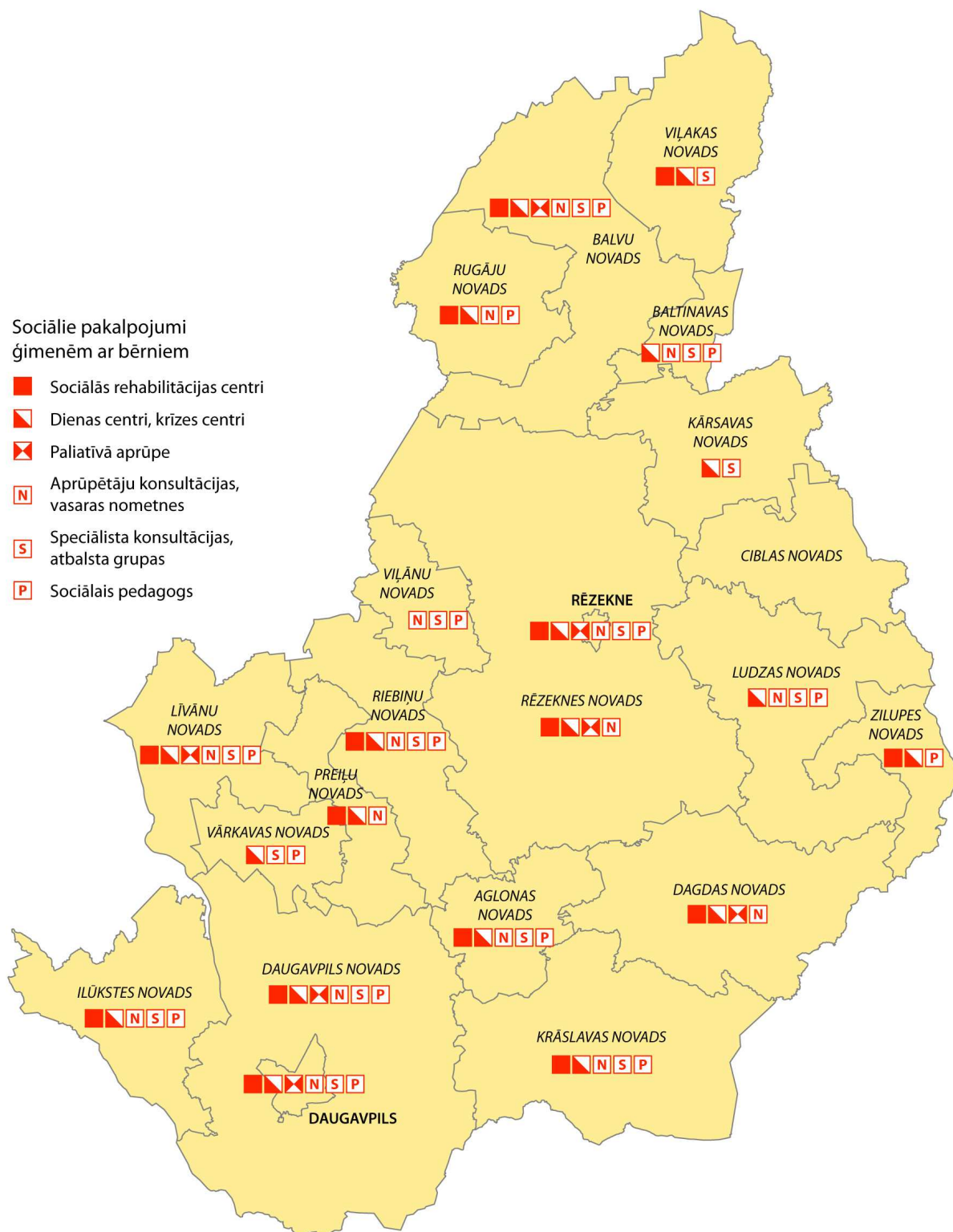
Sociālie pakalpojumi bērniem-invalidiem

- Sociālās rehabilitācijas centri
- Speciālistu konsultācijas
- Aprūpe mājās
- Asistenti

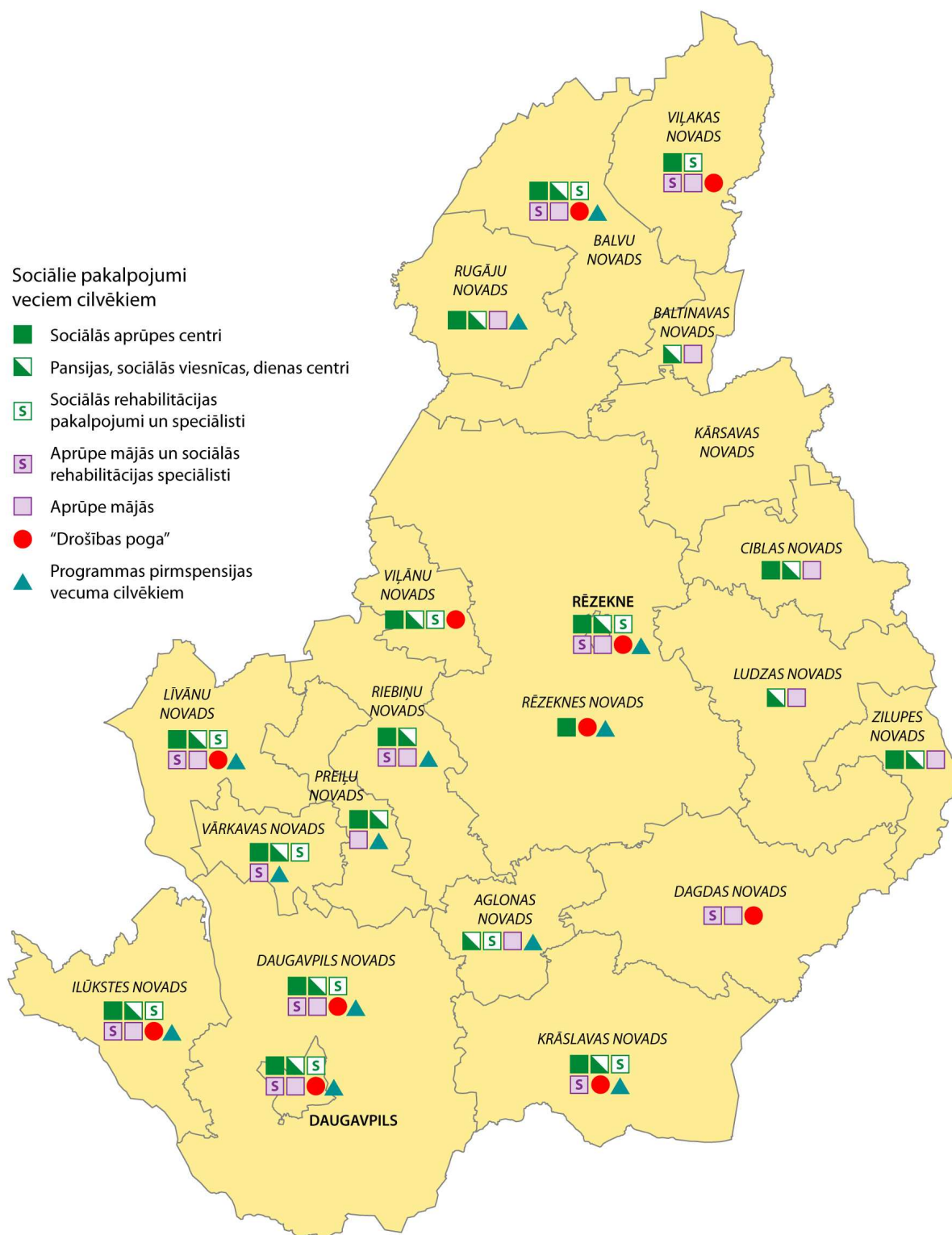
 "Drošības poga"

40.attēls. Plānotie sociālie pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti

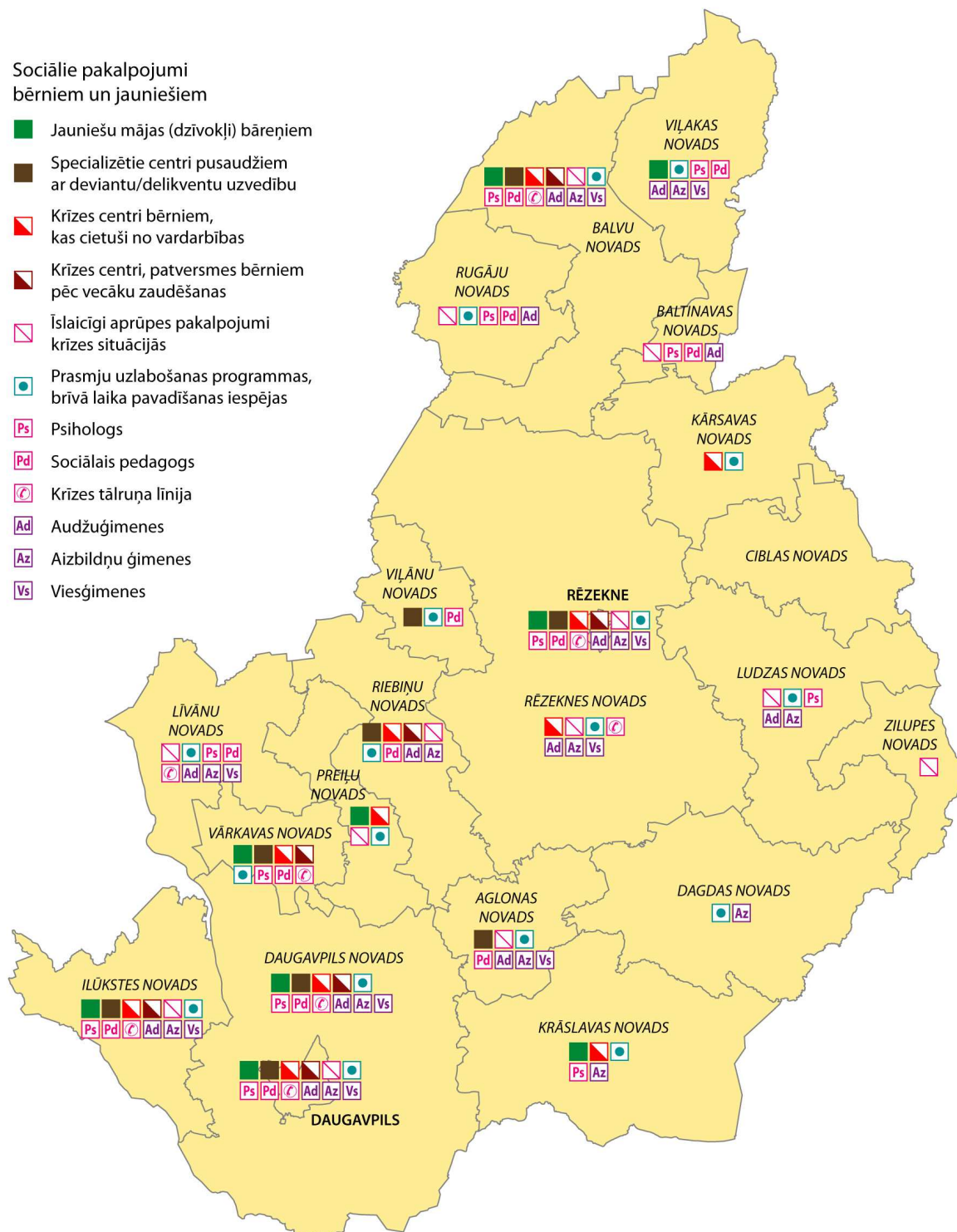
41.attēls. Plānotie sociālie pakalpojumi ģimenēm ar bērniem

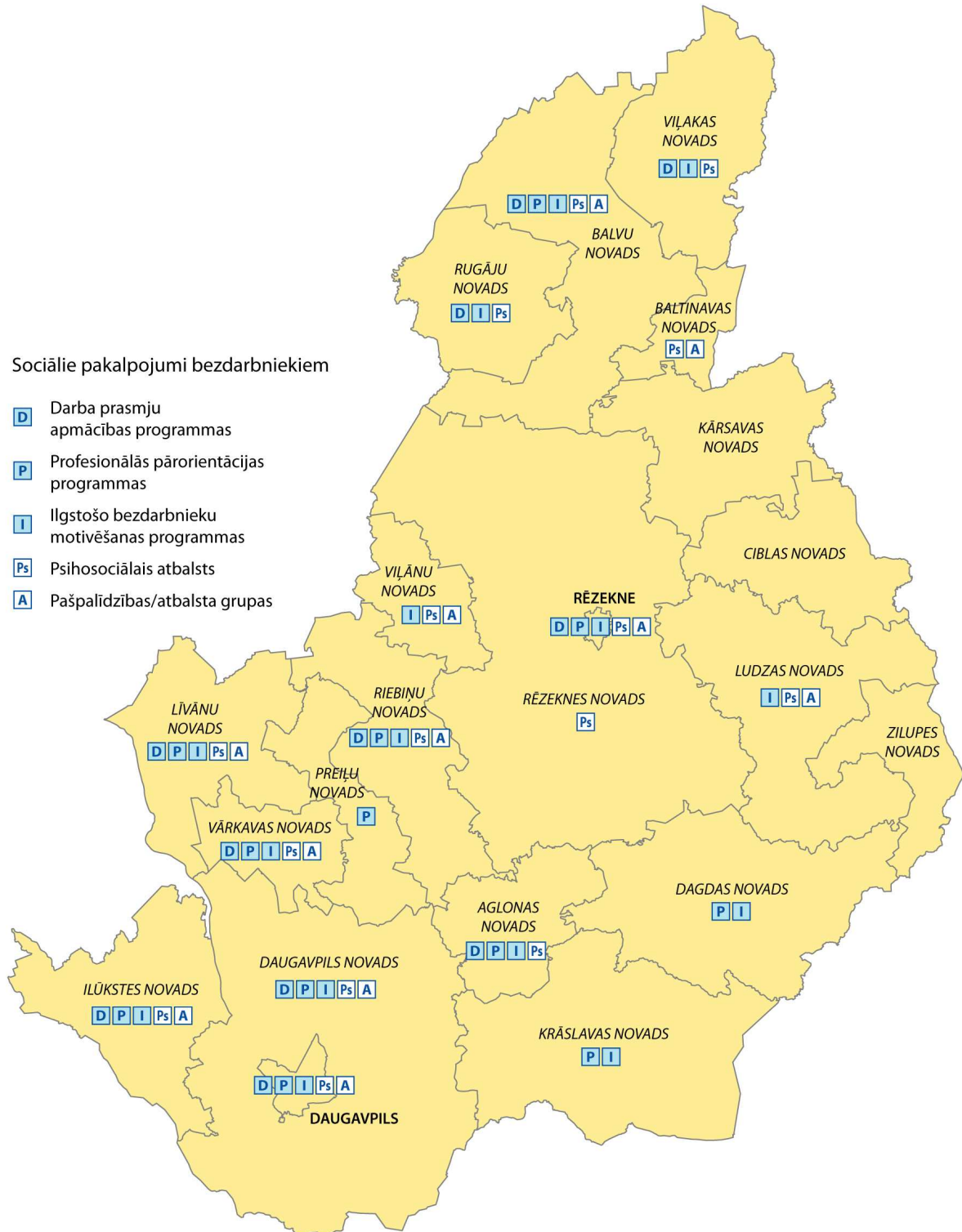
42.attēls. Plānotie sociālie pakalpojumi veciem cilvēkiem

Sociālie pakalpojumi bērniem un jauniešiem

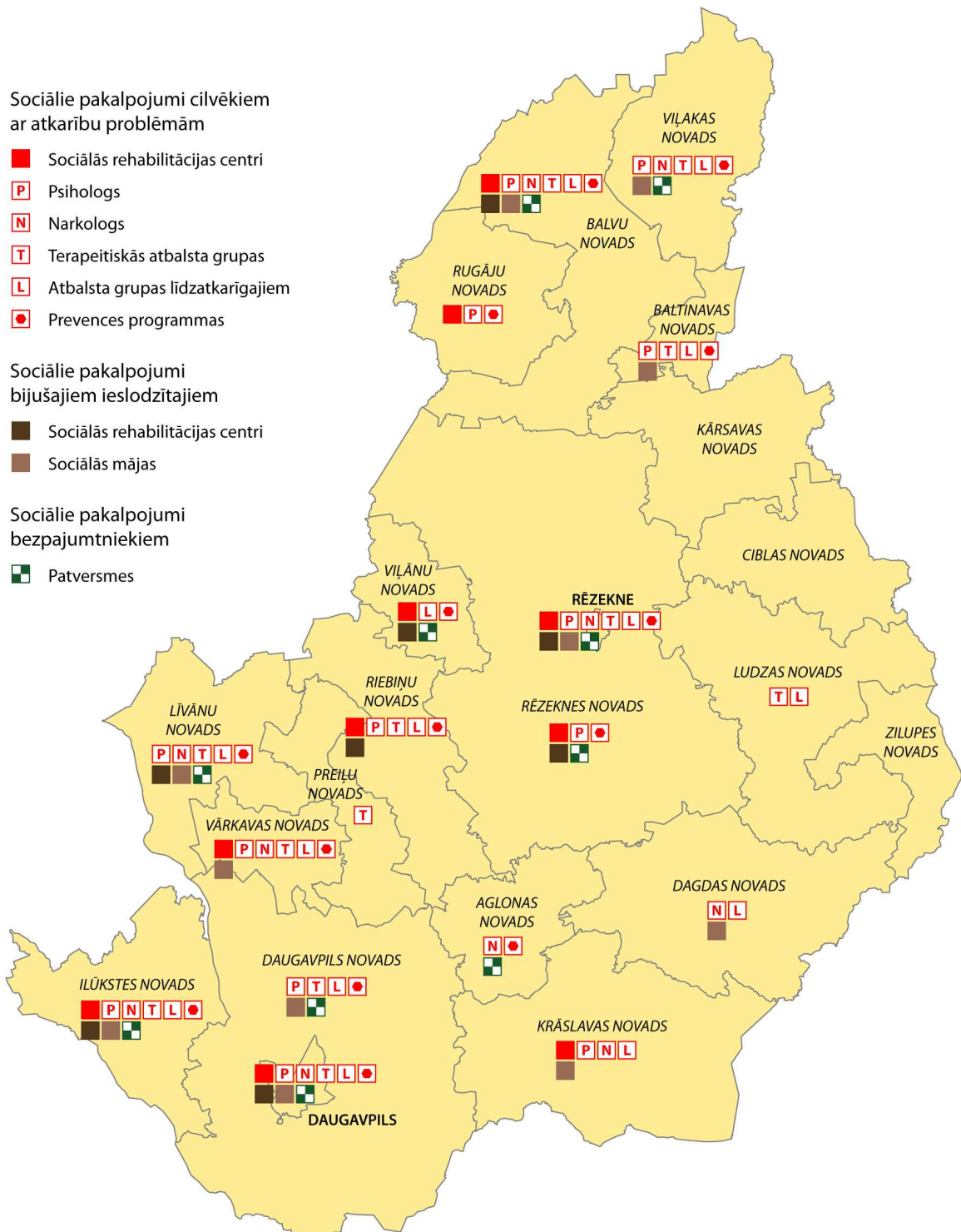
- Jauniešu mājas (dzīvokļi) bāreņiem
- Specializētie centri pusaudžiem ar deviantu/deliktventu uzvedību
- Krīzes centri bērniem, kas cietuši no vardarbības
- Krīzes centri, patversmes bērniem pēc vecāku zaudēšanas
- Īslaicīgi aprūpes pakalpojumi krīzes situācijās
- Prasmju uzlabošanas programmas, brīvā laika pavadīšanas iespējas
- Psihologs
- Sociālais pedagogs
- Krīzes tālruna līnija
- Audžuģimenes
- Aizbildņu ģimenes
- Viesģimenes

43.attēls. Plānotie sociālie pakalpojumi bērniem un jauniešiem

44.attēls. Plānotie sociālie pakalpojumi bezdarbniekiem

45.attēls. Plānotie sociālie pakalpojumi citām sociālās atstumtības riskam pakļautām iedzīvotāju grupām

2.5.3. „Sociālie darbinieki”

Stratēģiskais mērķis - uzlabot sociālo dienestu kapacitāti Latgales reģionā, sociālā darba efektivitāti, paaugstināt sociālo darbinieku izglītības līmeni un sociālā darbinieka profesijas prestižu.

Specifiskie mērķi:

1. Sociālo darbinieku sociālā un profesionālā aizsardzība

- 1.1. Apdrošināšana
- 1.2. Medicīniskā profilakse.
- 1.3. Papildus atalgojums par bīstamību.
- 1.4. Supervīzija.

2. Sociālo pakalpojumu sniedzēju kapacitātes paaugstināšana

- 2.1. Reģiona informatīvais tīkls (speciālistu, transporta kustība, koordinācija, informatīvas konsultācijas – jurists, u.c.)
- 2.2. Reģiona NVO un privāto sniedzēju tīkls – kontakti, pasākumi, kopēja plānošana, konsultēšanās.
- 2.3. Sociālo darbinieku apmācības.
- 2.4. Sociālo darbinieku novērtējuma, atbalsta un iekšējo resursu pasākumi (masāžas kursi, jauno māmiņu organizēšana, u.tml.)

3. E-pārvaldes risinājumi

- 3.1. Datu bāzes par sociālo pakalpojumu saņēmējiem, sniedzējiem.
- 3.2. Datu apmaiņa ar valsts informāciju sistēmām (VIS) – Iedzīvotāju reģistrs, Vienotā datorizētā Zemesgrāmata, Veselības ministrijas un izglītības un zinātnes ministrijas VIS, lai atvieglotu dokumentu sakārtošanu, pakalpojumu apmaksu, palīdzības plānošanu klientam.

4. Sociālo pakalpojumu sniedzēju infrastruktūra

- 4.1. SPS ēku un telpu remonts, piemērošana vides pieejamības prasībām.
- 4.2. Pašvaldības dzīvojamā un sabiedriskā fonda izmantošana sociālajiem pakalpojumiem, NVO (slēgto skolu ēkas).
- 4.3. Sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes palīgīdzekļi, inventārs.
- 4.4. Atbalsts SPS reģistrēšanai

Sociālo pakalpojumu sniedzēju kapacitāte

25.tabula. Uzdevumi stratēģiskā mērķa „Sociālie darbinieki” sasniegšanai

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
1. Sociālo darbinieku profesionālā un sociālā aizsardzība					
1.1..	Ir nodrošināta sociālā darba speciālistu profesionālā un sociālā aizsardzība	1.1.1. Aizstāvēt sociālā darba speciālistu tiesības saņemt bezmaksas apdrošināšanu , stājoties darbā (dzīvības, profesionālās darbības)	Reģionā centralizēti	- Izstrādāt priekšlikumus apdrošināšanas apjomam, apdrošināšanas gadījumiem (piem., apsekojumiem sociālā riska ģimenēs) - Izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu izmaiņām; - Apspriest ar starpinstitucionālās sadarbības partneriem (ģimenes ārstiem, policiju).	Sociālā darba speciālisti, Latgales plānošanas reģionam sniedzot tehnisko atbalstu, un sadarbībā ar starpinstitucionālās sadarbības partneriem
		1.1.2. Aizstāvēt sociālā darba speciālistu tiesības saņemt bezmaksas medicīniskās profilaktiskās pārbaudes	Reģionā centralizēti	- Izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu izmaiņām; - Apspriest ar starpinstitucionālās sadarbības partneriem (ģimenes ārstiem, policiju).	Sociālā darba speciālisti, Latgales plānošanas reģionam sniedzot tehnisko atbalstu, un sadarbībā ar starpinstitucionālās sadarbības partneriem
		1.1.3. Nodrošināt supervīzijas konsultācijas sociālā darba speciālistiem, kas strādā ar klientu	- Supervīzijas pakalpojumi pieejami reģionālajos sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu centros; - Supervīzijas speciālistiem tiek organizēti izbraukuma semināri	- Supervīzijas pakalpojuma reģistrēšana SPS reģistrā; - Pakalpojuma piedāvājums pašvaldībām, sadarbības partneriem.	Rēzeknes pilsēta, Daugavpils pilsēta

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		1.1.4. Aizstāvēt sociālā darba speciālistu tiesības saņemt augstāku atalgojumu (piemaksas par darba bīstamību, veselību apdraudošiem apstākļiem un darba slodzi)	Reģionā centralizēti	Izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu izmaiņām.	Sociālā darba speciālisti, Latgales plānošanas reģionam sniedzot tehnisko atbalstu, un sadarbībā ar starpinstitutionālās sadarbības partneriem
2. Sociālo dienestu kapacitāte					
2.1..	Ir izveidots un darbojas reģiona informatīvais tīkls	2.1.1. Nodrošināt konsultatīvo un informatīvo atbalstu sociālā darba speciālistiem: (normatīvo aktu piemērošana (jurista konsultācijas), tehnisko palīgglīdzekļu pielietošanas konsultācijas, u.c.) 2.1.2. Nodrošināt sociālo pakalpojumu koordinēšanu reģionā - specializētā transporta plānošana starp SPS, - sociālo darbinieku, speciālistu pieejamības plānošana	- Reģionā centralizēti; - Sociālā darba speciālisti saņem informāciju www.latgale.lv, ieejot ar paroli - Reģionā centralizēti; - Pakalpojumu un speciālistu koordinēšana sadarbībā ar reģionālajiem sociālās palīdzības un pakalpojumu centriem (Rēzeknē, Daugavpilī) - Sociālā darba speciālisti ievieto un saņem informāciju www.latgale.lv, ieejot ar paroli	- Izveidot reģiona informācijas sistēmu, kuru administrē LPR un kurā elektroniskos datus no attālinātajām darba vietām (interneta vidē) ievada sociālie dienesti (autorizētās pieejas) - Izveidot sociālo pakalpojumu koordinatora štata vietu LPR (skat. 1.mērķa 3.1.6.uzdevumu) - Apstiprināt reģionālā koordinatora darba pienākumus (skat.3.2.nodaļu); - Izveidot un uzturēt sociālo pakalpojumu sniedzēju datu bāzi - Tehniski nodrošināt e-jautājumu iesniegšanu un atbilžu saņemšanu - Izplatīt informāciju par sociālā darba speciālistu tikšanās, apmācību semināriem u.c.	sociālā darba speciālisti, sadarbības organizāciju speciālisti ar LPR tehnisko atbalstu

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		2.1.3. Veicināt sociālā darba speciālistu kontaktus un pieredzes apmaiņu	Reģiona SPSP centros un sadarbībā ar pašvaldībām	- Veiksmīgu sociālo pakalpojumu piemēru uzkrāšana - Iespējas kontaktēties ar reģiona informatīvās sistēmas palīdzību - Informatīvu tikšanos rīkošana - Pieredzes apmaiņas braucieni - Skat. arī šī mērķa 2.4., 2.5. un 2.6.uzdevumus	Daugavpils un Rēzeknes pilsētas sadarbībā ar pārējām pašvaldībām
2.2.	Ir uzlabojusies projektu sagatavošanas un ieviešanas kapacitāte	2.2.1. Nodrošināt LPR projektu tehnisko atbalstu sociālajiem projektiem	- Reģionā centralizēti - Sociālā darba speciālisti saņem informāciju www.latgale.lv, ieejot ar paroli	- Izveidot un administrēt projektu vadības rīku (sociālo projektu datu bāze, projekta vadības rīki, sadarbības partneri, projektu idejas) - Izveidot sociālo pakalpojumu koordinators štata vietu LPR (skat. „Pieejamības” stratēģiskā mērķa 3.1.6.uzdevumu) - Apstiprināt koordinators darba pienākumus (skat.3.2.nodaļu)	LPR sadarbībā ar pašvaldībām
			Sociālā darba speciālisti ievieto datus, autorizējoties reģiona informatīvajā sistēmā.	Ievietot projekta datus un izmantot projekta pārraudzībai, ESF atskaišu sagatavošanai, sadarbības koordinēšanai ar projekta partneriem	Visas pašvaldības
2.3.	Ir izveidots un darbojas sadarbības partneru tīkls	2.3.1.Nodrošināt tehnisko atbalstu reģiona sociālo NVO sadarbībai un sadarbībai ar sociālajiem dienestiem (kontakti,	Nevalstiskās organizācijas ievieto datus par savu darbību un saņem informāciju, autorizējoties reģiona	- Iekļaut reģiona informatīvajā sistēmā rīkus sadarbības procesa atbalstam - Izveidot un uzturēt datus par	Pašvaldību sociālie dienesti (vai sociālo pakalpojumu sniedzēji) sadarbībā ar LPR

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		kopēji projekti, pakalpojumu „piedāvāšana - pirkšana”, kopēju pakalpojumu izstrādāšana)	informatīvajā sistēmā Informācijas atjaunošanu uzrauga pašvaldību sociālie dienesti	sociālās jomas nevalstiskajām organizācijām	
		2.3.2. Nodrošināt tehnisko atbalstu reģiona privāto sociālo pakalpojumu sniedzēju sadarbībai ar sociālajiem dienestiem (kontakti, kopēji projekti, pakalpojumu „piedāvāšana - pirkšana”)	- Privātie sociālo pakalpojumu sniedzēji saņem informāciju, autorizējoties reģiona informatīvajā sistēmā - Informācijas atjaunošanu uzrauga pašvaldību sociālie dienesti	- Iekļaut reģiona informatīvajā sistēmā rīkus sadarbības procesa atbalstam - Izveidot un uzturēt datus par privātajiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem	Pašvaldību sociālie dienesti (vai sociālo pakalpojumu sniedzēji) sadarbībā ar LPR
		2.3.3. Nodrošināt tehnisko atbalstu starpinstitucionālās sadarbības partneriem . (kontakti, kopēji projekti, institūciju kompetence, sadarbības programmas)	Starpinstitucionālās sadarbības partneru pārstāvji, ievieto datus, autorizējoties reģiona informatīvajā sistēmā	Izveidot un uzturēt starpinstitucionālās sadarbības partneru datu bāzi	Sociālie dienesti sadarbībā ar LPR un valsts iestādēm - starpinstitucionālās sadarbības partneriem
		2.3.4. Organizēt citu nozaru speciālistu apmācību par sociālā darba specifiku, informēšana par klientu vajadzībām	Vienojoties ar sadarbības iestādēm	- Informatīvo semināru sagatavošana - Sociālo pakalpojumu sniedzēju praktiskie pieredzes semināri	Visas pašvaldības (sociālā darba speciālisti)
		2.3.5. Organizēt apmācības privātajam un NVO sektoram	Vienojoties	Apmācību semināru sagatavošana	Visas pašvaldības (sociālā darba speciālisti)
2.4.	Ir nodibināta un darbojas Latgales reģiona sociālo darbinieku sabiedriskā organizācija	Dibināt Latgales reģiona sociālo darbinieku nevalstisku organizāciju : 1) Latgales klientu problēmu pārstāvniecībai, 2) sociālo darbinieku sociālai un profesionālai aizsardzībai, 3) sociālā darba attīstībai	Vienojoties sociālā darba speciālistiem	- Dibināšanas juridiskās darbības; - Darbības stratēģija; - Projektu darbība, līdzdalība LPR projektos; - Sociālā darba kvalifikācijas paaugstināšana. Ekspertīzes. - Līdzdarbība sociālo	Sociālā darba speciālisti

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		Latgales reģionā, 4) sociālā darba profesijas prestīža vairošanai		pakalpojumu kvalitātes attīstībai reģionā..	
2.5.	Notiek regulāra <u>sociālā darba speciālistu kvalifikācijas paaugstināšana</u>	2.5.1. Organizēt apmācības sociālā darba speciālistu lokā - pieredzes apmaiņa, - piemēru un „zināšanu banka”	Reģiona SPSP centros un sadarbībā ar pašvaldībām (un supervīzijas centros)	Apmācību semināru sagatavošana, vadīšana	Sociālā darba speciālisti
		2.5.2. Organizēt apmācības ar starpinstitucionālās sadarbības partneru lektoriem: (kā aprūpēt cilvēkus pēc infarkta, ar multiplo sklerozi, diabētu, kā izvēlēties palīgierīces, tehniskos palīgīdzekļus, par komunikāciju ar dažādu grupu sociālā riska personām, utt.)	- Reģiona SPSP centros un sadarbībā ar pašvaldībām; - Augstskolās	- Informatīvo semināru sagatavošana, vadīšana - Vienošanās ar starpinstitucionālās sadarbības partneriem, - Augstskolu iesaistīšana	Sociālā darba speciālisti
		2.5.3. Sniegt konsultācijas, lai paaugstinātu sociālā darba speciālistu pašnovērtējumu un rosinātu pašu un vietējos resursus sociālo pakalpojumu organizēšanā (izmantot pašu izglītību un vietējos resursus atbalsta grupu organizēšanā, brīvā laika nodarbinātības organizēšanā, darbnīcu vadīšanā, brīvprātīgo iesaistīšanā utt.).	- Reģiona supervīzijas centros - Augstskolās	- Augstākās profesionālās izglītības apguves nodrošināšana - Supervīzijas un kovīzijas zināšanu un prasmju apmācība - Īpaši svarīgi lauku novados strādājošiem sociālā darba speciālistiem.	Sociālā darba speciālisti sadarbībā ar augstskolām, sabiedriskajām organizācijām un biedrībām
2.6.	Ir izveidojusies tradīcija rīkot <u>sociālā darba</u>	Nodibināt Latgales reģiona balvu sociālā darba speciālistiem. Izteikt atzinību	Vienojoties	Pasākuma organizēšana	sociālā darba speciālisti sadarbībā ar LPR

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	atzinības un pagodinājuma pasākumus	sadarbības partneriem.			
3. E-pārvaldes un IT risinājumi sociālo pakalpojumu administrēšanā					
3.1.	Ir pilnveidota klientu datu bāze	3.1.1. Uzkrāt elektroniskos datus par sociālā dienesta klientiem, par sniegtiem pakalpojumiem un pabalstiem	Visās pašvaldībās	Vadlīnijas elektroniskās informācijas uzkrāšanai reģiona analītiskajiem (t.sk. programmas ieviešanas novērtējumam un uzraudzībai)	Sociālie dienesti sadarbībā ar LPR
		3.1.2. Veidot trūcīgo personu un trūcīgo ģimeņu reģistru (vienots reģistrs reģionā, ar sociālo dienestu kontaktiem)	Sociālā darba speciālisti veido trūcīgo personu datu bāzi pašvaldībā un ievieto datus reģiona informatīvajā sistēmā	Trūcīgo personu reģistra izveide	LPR sadarbībā ar pašvaldībām, sadarbībā ar starpinstitucionālās sadarbības partneriem
3.2.	Nodrošinātas informācijas aprites iespējas starpinstitucionālās sadarbības ietvaros	3.2.1. Nodrošināt pieslēgšanās iespējas pie trūcīgo personu reģistra un elektroniskās informācijas saņemšanas iespēju starpinstitucionālās sadarbības ietvaros	Starpinstitucionālās sadarbības partneri, autorizējoties reģiona informatīvajā sistēmā, saņem informāciju, vai tā klients vienlaikus ir arī sociālā dienesta klients un kādas ir klienta tiesības uz bezmaksas pakalpojumiem vai īpašas vajadzības (informācija par klientu saņemšanai ir daudzpakāpju, ievērojot ierobežotas izmantošanas informācijas aprites kārtību, kā arī konsultējoties ar sociālā dienesta darbinieku).	Izstrādāt Trūcīgo personu reģistra lietošanas noteikumus	LPR sadarbībā ar pašvaldībām, sadarbībā ar starpinstitucionālās sadarbības partneriem
		3.2.2. Izstrādāt sociālo	Reģiona SPSP centros	Jānodrošina sociālā darba	Daugavpils un

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
		pakalpojumu standartus	Sadarbībā ar augstskolām un valsts iestādēm	speciālistu reģionālās darba grupas izveide un koordinācija	Rēzeknes pilsētas sadarbībā ar pašvaldībām, kas attīsta darbu ar konkrēto klientu grupu
			Ar reģiona informatīvās sistēmas palīdzību	IT rīks (veidots kā interneta enciklopēdija, kurā uzkrāj metodes, klientu nomenklatūru paraugus, gadījumu analīzes, u.c.)	Reģiona sociālā darba speciālistiem sadarbībā ar LPR
3.3.	Elektroniskie dati, kas nepieciešami trūcīgās personas statusa piešķiršanai, tiek padoti no valsts informācijas sistēmām	Nodrošināt datu apmaiņu ar šādām VIS un valsts reģistriem: - TM PMLP iedzīvotāju reģistrs; - TM Vienotā Datorizētā Zemesgrāmata; - VeM; - IZM; - u.c.	Ar reģiona informatīvās sistēmas palīdzību	Priekšlikumi nacionālā līmeņa politikas dokumentiem, lai uzlabotu sociālo pakalpojumu administrēšanu pašvaldībās, reģionā	Pašvaldības, LPR
4. Sociālo pakalpojumu infrastruktūra					
4.1.	Ir atjaunotas un rekonstruētas sociālo pakalpojumu sniedzēju ēkas (telpas)	4.1.1. Veikt esošo sociālās aprūpes centru remontu un rekonstrukciju , lai - nodrošinātu vides pieejamību, - uzlabotu ēku energoefektivitāti, - nodrošinātu aprūpes apstākļus atbilstoši klientu vajadzībām	Esošie SAC	- Ēku tehniskie projekti; - Projektu gatavošana dažādiem finansējuma instrumentiem	SPS sadarbībā ar pašvaldībām
		4.1.2. Nodrošināt jaunu sociālo pakalpojumu infrastruktūru mērķa grupām	Visās pašvaldībās	Veikt pašvaldībai piederošā nekustamā īpašuma pielāgošu (rekonstrukciju)	Pašvaldības un publisko / privāto partnerību ietvaros

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
				Būvēt jaunus SPS infrastruktūras objektus	Pašvaldības un publisko / privāto partnerību ietvaros
4.2.	Pašvaldības dzīvojamais un sabiedriskais fonds ir pielāgots sociālajām vajadzībām	4.2.1. Nodrošināt sociālās atstumtības riskam pakļautās iedzīvotāju grupas (trūcīgas personas, trūcīgas ģimenes ar bērniem, personas ar funkcionāliem traucējumiem) ar sociālo mājokli un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem . Nodrošināt klientus ar dzīvojamo platību īslaicīgas krīzes gadījumā, sociālās mājas (dzīvokļus), pansijām	Pakalpojums tiek sniegts uz vietas pašvaldībā	Pašvaldības dzīvojamā fonda pielāgošana, sakārtošana sociālajiem dzīvokļiem (mājām), grupu dzīvokļiem (mājām), sociālajām viesnīcām, pansijām.	Rēzeknes pilsēta, pašvaldības, atbilstoši izvēlētajai specializācijai
		4.2.2. Nodrošināt telpas (ēkas) krīzes telpu ierīkošanai.	Visās pašvaldībās	slēgto skolu ēku u.c. neizmantotu ēku pielāgošana	Visas pašvaldības
		4.2.3. Nodrošināt telpas (ēkas) alternatīvās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai	Pašvaldībās, atbilstoši izvēlētajai specializācijai	- partnerību veidošana ar privātajiem uzņēmējiem ēku sakārtošanā - objektu sakārtošana un apsaimniekošana kopā ar klientu grupas brīvprātīgajiem, NVO	Pašvaldības, atbilstoši izvēlētajai specializācijai
		4.2.4. Nodrošināt pašvaldības sociālo pakalpojumu sniedzējus ar materiāli tehnisko bāzi , inventāru (t.sk. alternatīvo aprūpes pakalpojumu sniegšanai – drošības poga, u.c.)	Pašvaldībās, atbilstoši izvēlētajai specializācijai	Humānās palīdzības un ziedošanas akciju koordinēšana reģionā	pašvaldības, atbilstoši izvēlētajai specializācijai, sadarbībā ar LPR
4.3.	Sociālo pakalpojumu	4.3.1. Sniegt atbalstu (konsultācijas, līdzfinansējumu)	Konsultācijas un informācija par finansu instrumentiem:	Izveidot NVO un privāto sociālo pakalpojumu sniedzēju	Pašvaldību sociālie dienesti sadarbībā ar

Nr.	Mērķis	Uzdevumi	Loģistika	Kapacitāte	Atbildīgās pašvaldības
	sniedzēji atbilst normatīvo aktu prasībām (<u>SPS reģistrs</u>)	privāto un NVO organizēto sociālo pakalpojumu sniedzēju atbilstībai	- reģiona SPSP centros; - ar reģiona informatīvās sistēmas palīdzību. Līdzfinansējums – visas pašvaldības.	datu bāzi; - iesaistīt pakalpojumu sniegšanā (diskusija, vienošanās) - Veikt atbilstības novērtējumu un izveidot darāmo darbu sarakstu.	LPR
		4.3.2.Veidot privātās-publikās partnerības ar uzņēmējiem un NVO sociālās infrastruktūras objektu izbūvei, transporta un sakaru nodrošināšanai		Skat. arī 1.stratēģiskā mērķa 1.1., 1.3., 2.1. un 2.2.uzdevumus.	Pašvaldības sadarbībā ar LPR, reģiona uzņēmumiem.

2.6. Finansējuma un laika plāns

26.tabula. Sociālajai sfērai paredzētais (plānotais) finansējums Latgales plānošanas reģionā, tūkst. LVL

	2009.g.	2010.g.	2011.g.	2012.g.	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.	2017.g.
1. Pašvaldību budžets sociālajai aizsardzībai	16 815	16601	16390	16182	15977	15774	15573	15376	15180
t.sk. sociālajai palīdzībai (pabalstiem)	7 479	7 384	7 290	7 197	7 106	7 016	6 927	6 839	6 752
2. Valsts dotācija VSAC "Latgale" filiālēm	2216	2216	2216	2216	2216	2216	2216	2216	2216
3. ESF finansējums institūcijām alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstībai		1300	1300	1300	1000	5200	5200	5200	5200
4. Cits ES struktūrfondu finansējums	500	500	500	500	500	4100	4700	5300	6000
5. ES pārrobežu sadarbības programmu finansējums (ar EE, LT, BY, RU)		100	300	500	500	700	1300	1800	2100
6. EEZ granti / Norvēģijas finanšu instruments	50	50	50	100	100	100	100	100	100
7. LPR programmas uzraudzības nodrošināšana			20	20	20	30	30	30	30
Kopā pieejamais finansējums sociālajai aizsardzībai	19581	20767	20777	20818	20313	28120	29120	30022	30827
t.sk. projektu finansējums	550	1,950	2,170	2,420	2,120	10,130	11,330	12,430	13,430

Piezīmes:

1. Prognozes 2010. g. cenās
 2. Par pamatu pašvaldību budžeta prognozei likts 2009. gada budžets, koriģējot to ar prognozētajām iedzīvotāju skaita izmaiņām (samazinājumu).
 3. Tika pieņemts, ka VSAC "Latgale" filiāļu finansējums paliks nemainīgs.
 4. Prognoze par ES struktūrfondu finansējuma pieejamību izdarīta, ņemot vērā 2007.-2013.g. programmēšanas periodā pieejamo finansējumu sociālajā sfērā
1. un 3. darbības programmas pasākumi: profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība, mūžizglītības attīstība, nodarbinātība, veselība darbā, sociālā

iekļaušana, cilvēkresursu kapacitātes stiprināšana, nodarbinātības un sociālo pakalpojumu infrastruktūra), izdarot prognozi par iespējamo finansējuma pieaugumu nākamajā programmēšanas periodā un novērtējot Latgales reģiona potenciālu ES struktūrfondu apgūšanā.

5. Prognoze par ES pārrobežu sadarbības programmu finansējumu izdarīta, ņemot vērā 2007.-2013.g. programmēšanas periodā pieejamo finansējumu EE-LV-RU, LV-LT-BY un LT-LV pārrobežu sadarbības programmās, esošo un potenciālo sociālās jomas projektu lielumu.

6. Prognoze par EEZ grantu / Norvēģijas finanšu instrumenta finansējumu izdarīta, novērtējot esošo finansējumu sociālās jomās projektiem un novērtējot Latgales reģiona potenciālu attiecīgo fondu apgūvē nākotnē.

2.7. Projektu koncepcijas

Programmas izstrādes ietvaros reģionālā darba grupa sagatavoja projektu konceptuālās idejas, gatavojoties projektu atklātam konkursam, kas tiks sludināts "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.4.1.2.4.apakšaktivitātes "Sociālās rehabilitācijas un institūcijām alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība reģionos" otrās kārtas ietvaros. Plānojot sociālos pakalpojumus, projektu sarakstā iekļautas arī tās idejas, kas var tikt finansētas no citiem finansu instrumentiem.

Rēzeknes pilsētas dome

Rēzeknes pilsētas dome (Sociālās aprūpes pārvalde) **sadarbībā ar Nacionālo rehabilitācijas centru "Vaivari", Tehnisko palīgīdzekļu centru un Rēzeknes novada pašvaldību** realizēs projektu, lai attīstītu sociālās rehabilitācijas un institūcijām alternatīvus sociālās aprūpes **pakalpojumus** Rēzeknes pilsētas pašvaldības **iedzīvotājiem ar funkcionāliem traucējumiem**, izveidojot **aprūpes mājās mobilās brigādes pakalpojumus**.

Projekta mērķa grupa:

- 1) Visu vecumu grupu personas ar funkcionāliem traucējumiem, kuras nespēj sevi aprūpēt veselības stāvokļa vai vecuma dēļ;
- 2) Sociālā darba speciālisti – Rēzeknes pilsētas pašvaldības sociālo pakalpojumu sniedzēji un piesaistītie speciālisti – ergoterapeiti, surdotulki, asistenti.

Iespējamās aktivitātes (projekta rezultāti):

- 1) Sociālā darba speciālistu speciāla apmācība darbam ar mērķa grupām
- 2) sociālā darba speciālistu supervīzija;
- 2) Sociālās rehabilitācijas, motivācijas un alternatīvās sociālās aprūpes programmu izstrāde, mērķa grupas sociālo un funkcionālo prasmju pilnveidošana;
- 3) Sociālās rehabilitācijas, motivācijas un alternatīvās sociālās aprūpes programmu un ieviešana – jauna sociālās aprūpes pakalpojuma ieviešana Rēzeknes pilsētas pašvaldībā – mobilās brigādes izveidošana sociālās rehabilitācijas un aprūpes mājās pakalpojumu nodrošināšanai visu vecuma grupu personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Aptuvenā summa - 58 000 LVL. Aptuvenais projekta ieviešanas laiks - 18 – 20 mēneši

Dagdas novada dome

- 1) Dagdas novada dome plāno paplašināt Dagdas novada Veselības un sociālo pakalpojumu centru, nākotnē piedāvājot **pansijas** veciem cilvēkiem un cilvēkiem ar invaliditāti.

- 2) Jauniešu centrs "Dagne", invalīdu brālība "Nema", Dagdas arodskola un Krāslavas novada BSRC "Mūsmājas" organizēs **vasaras nometnes** ģimenēm ar bērniem (vai riska ģimenēm vai ģimenēm ar bērnu- invalīdu) vai tikai bērniem no iepriekš minētajām ģimenēm bez pavadonā.

Daugavpils novada dome

Daugavpils novada dome **sadarbībā ar Latvijas Sarkanā krusta Daugavpils rajona komiteju** realizēs projektu, lai attīstītu sociālās rehabilitācijas un institūcijām alternatīvus sociālās aprūpes **pakalpojumus** Daugavpils novada pašvaldības **iedzīvotājiem ar funkcionāliem traucējumiem**, izveidojot **aprūpes mājās mobilās brigādes pakalpojumus** un piesaistīs sociālās rehabilitācijas un aprūpes speciālistus.

Projekta mērķa grupa: visu vecumu grupu personas ar funkcionāliem traucējumiem, kuras nespēj sevi aprūpēt veselības stāvokļa vai vecuma dēļ;

Iespējamās aktivitātes (projekta rezultāti):

- 1) Sociālā darba speciālistu apmācība darbam ar mērķa grupām;
- 2) Sociālās rehabilitācijas, motivācijas un alternatīvās sociālās aprūpes programmu izstrāde un ieviešana;
- 3) mobilās brigādes izveidošana sociālās rehabilitācijas un aprūpes mājās pakalpojumu sniegšanai visu vecuma grupu personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Aptuvenā summa - 65 000 LVL. Aptuvenais projekta ieviešanas laiks – 20-22 mēneši

Ilūkstes novada dome

Ilūkstes novada pašvaldība sadarbībā ar Latvijas Sarkanā Krusta Daugavpils-Ilūkstes novadu komiteju izveidos **sociālo pakalpojumu centru (kompleksu)**; kurā tiks veidoti šādi sociālo pakalpojumu sniedzēji:

- krīzes centrs ģimenēm ar bērniem,
- sociālās rehabilitācijas centrs,
- ģimenes atbalsta centrs,
- īslaicīgas uzturēšanās sociālās aprūpes centrs,
- dienas aprūpes centrs pensionāriem.

Centrs sniegs pakalpojumus šādām mērķa grupām: **bērni, ģimenes ar bērniem, cilvēki ar invaliditāti, veci cilvēki.**

Projekta ietvaros Ilūkstes novada pašvaldība centrā realizēs rehabilitācijas, motivācijas un alternatīvās sociālās aprūpes **programmas**.

Projekta aptuvenās izmaksas 100 000 LVL, realizācijas laiks – 2 gadi.

Kārsavas novada dome

Kārsavas novada pašvaldības sociālais dienests sadarbībā ar vietējām NVO „Gvelzes”, „Saulestars”, „Gundega”, „Kūzuls” un Mežvidu alternatīvās sociālās aprūpes centru veidos **multifunkcionāla krīzes centra** Mērdzenes pagastā un uzsāks tā darbību, lai palīdzētu **bez vecāku gādības palikušiem bērniem; māmiņām ar bērniem krīzes situācijās; bērniem un jauniešiem, kas cietuši no vardarbības.**

Projekta mērķa grupa: bērni vecumā no 2.g. līdz 18.g., kas palikuši bez vecāku gādības, krīzes situācijā nonākušās māmiņas ar bērniem vecumā līdz 7 gadiem, no vardarbības cietušie jaunieši līdz 18 gadiem

Iespējamās aktivitātes:

- sociālās rehabilitācijas, motivācijas un alternatīvās sociālās aprūpes programmu izstrāde un ieviešana,
- mērķa grupas sociālo un funkcionālo prasmju pilnveidošana, speciālistu apmācība darbam ar mērķa grupu un supervīzijas, projekta vadība, publicitātes pasākumi.

Aptuvenā summa - 30 000 LVL. Aptuvenais projekta ieviešanas laiks – 1 gads.

Līvānu novada dome

- Zupas virtuve
- Darba nometnes „grūti audzināmajiem”
- Sociālā istaba (apģērbi, apavu apmaiņas punkts)
- Dušas, pirts pakalpojumi sociālā riska ģimenēm
- Veļas mazgāšanas un žāvēšanas pakalpojumi
- Tehnisko palīgīdzekļu centrs
- Krīzes centrs vardarbībā cietušām sievietēm, bērniem
- Darbnīcas cilvēkiem ar invaliditāti

Ludzas novada dome

Ludzas novada sociālais dienests sadarbībā ar Ludzas slimnīcu ievieš projektu „**Daudzfunkcionālā sociālā centra** izveide Ludzā”.

Projekta mērķis ir nodrošināt profesionālu un mērķtiecīgu sociālā darba, informējošo, sociālās sadzīves un veselības profilakses pakalpojumu sniegšanu, lai radītu Ludzas novada pašvaldības un blakus pašvaldību iedzīvotājiem sociālai funkcionēšanai labvēlīgus apstākļus.

Mērķa grupa: Ludzas novadā un blakus novados dzīvojošas **personas, kurām nepieciešami sociālās sadzīves un veselības profilakses pakalpojumi.**

Ludzas daudzfunkcionālajā sociālajā centrā klienti varēs saņemt šādus pakalpojumus:

- Psihosociālais atbalsts krīzes situācijā nonākušām personām;
- Atbalsta grupu izveide;
- Atbalsta grupu sapulču norises nodrošināšana;
- Psihologa konsultācijas;
- Veļas mazgāšanas pakalpojumu sniegšana sociālā riska personām;
- Dušas izmantošanas iespējas augsta sociālā riska personām;
- Humānās palīdzības noliktavas izveide;
- Humānās palīdzības izsniegšana augsta sociālā riska personām;

Iespējamās aktivitātes (projekta rezultāti):

- Centra darbības koncepcijas izstrāde;
- Centra telpu vienkāršotā renovācija un pielāgošana personām ar īpašām vajadzībām;
- Dušas telpu ierīkošana;
- Veļas mazgātavas telpu ierīkošana;
- Aprīkojuma un materiāltehnisko līdzekļu iegāde (veļas mašīna, veļas žāvētājs, mēbeles un aprīkojums, biroja preces, saimniecības preces, biroja tehnika centra darbiniekiem).
- Telpu uzturēšanas komunālās izmaksas;
- Atalgojums centra darbiniekiem (vadītājs, sociālie darbinieki, psihologs, apkopējs, uz uzņēmuma līguma pamata – ergo-fizioterapeita pakalpojumi);
- Apmācības centra darbiniekiem (t.sk. dienesta braucienu izmaksas – transporta izdevumi, komandējuma dienas nauda) un praktiskās pieredzes iegūšanas brauciens (transporta pakalpojumu un komandējuma dienas naudas izmaksas);
- Publicitātes pasākumi (preses relīzes, videosižets).

Projekta aptuvenā summa - 100 000 LVL, aptuvenais projekta ieviešanas laiks – 2 gadi.

Ludzas novada sociālais dienests sadarbībā ar Ludzas slimnīcu ievieš projektu „**Krīzes centra** izveide Ludzā”.

projekta mērķis ir nodrošināt ar īslaicīgu patvērumu, sniegt sociālos pakalpojumus sociāli vismazāk aizsargātajām iedzīvotāju grupām, kurām tas nepieciešams, lai palīdzētu šiem cilvēkiem pārvarēt krīzes situācijas un palielinātu viņu pašnoteikšanās iespējas.

Mērķa grupas ir **ģimenes ar bērniem, bāreņi, pensijas vecuma personas un citas krīzes situācijā nonākušās personu grupas.**

Iespējamās aktivitātes (projekta rezultāti):

- veikt krīzes centram paredzēto telpu rekonstrukcijas darbus;
- veikt krīzes centra nepieciešamā aprīkojuma iegādi;
- veikt centra nākamo darbinieku apmācību un apgūt citu pašvaldību krīzes centru pieredzi (transporta pakalpojumu un komandējuma dienas naudas izmaksas);
- izveidot centra materiāli tehnisko bāzi sociālās un psiholoģiskās palīdzības sniegšanai;
- nodrošināt centra iemītnieku ēdināšanu uzturēšanās laikā;
- nodrošināt darbu ar sociālā riska grupas bērniem un jauniešiem, disfunkcionālām ģimenēm;

- nodrošināt atalgojumu centra darbiniekiem (sociālais rehabilitētājs, psihologs, uz uzņēmuma līguma pamata – psihoterapeits u.c. speciālisti);
 - pievērst sabiedrības uzmanību iespējamām sociālām un psiholoģiskām krīzes situācijām un informēt par to novēršanas veidiem (t. sk. paziņojumi presei par krīzes centra izveidošanas pasākumiem un centra lomu sociālo krīžu novēršanai un risināšanai)
 - Ludzas novada vispārizglītojošajās skolās uzsākt informatīvo darbu ar vecākiem un organizēt informatīvos seminārus;
 - sagatavot un izdot informatīvos bukletus vecākiem par krīzes situāciju novēršanu (latviešu un krievu valodā);
 - sagatavot un izdot informatīvos bukletus bērniem un jauniešiem par krīzes situāciju novēršanu (latviešu un krievu valodā).
- aptuvenā summa - 50 000 LVL

Aptuvenais projekta ieviešanas laiks: – 12 mēneši.

Ludzas novada sociālais dienests ieviešs projektu „**Specializēta transporta pakalpojumu sniegšana personām ar īpašām vajadzībām Ludzā**”

Projekta mērķis ir nodrošināt transporta pakalpojumus personām ar funkcionāliem traucējumiem, slimniekiem pēc smagām slimībām un citām personām ar īpašām vajadzībām Ludzas novadā un blakus novados.

Mērķa grupa: ir Ludzas novadā un blakus novados dzīvojošas **personas ar funkcionāliem traucējumiem, slimnieki pēc smagām slimībām un citas personas ar īpašām vajadzībām.**

iespējamās aktivitātes (projekta rezultāti)

- sociālās rehabilitācijas, motivācijas un alternatīvās sociālās aprūpes programmu izstrāde un ieviešana mērķa grupas sociālo un funkcionālo prasmju pilnveidošanai, speciālistu apmācība darbam ar mērķa grupu un supervīzijas, projekta vadība, publicitātes pasākumi.
- Mērķa grupas nodrošinājuma izmaksas (transporta pakalpojumi, ēdināšana, uzturēšanās institūcijā pakalpojuma laikā, aprūpes mājās);
- Materiāltehnisko līdzekļu un aprīkojuma izmaksas (mazvērtīgam (līdz 150 latu vērtam) inventāram remonts, tehniskā apkalpošana, īre, amortizācija);
- Mācību materiālu, sociālās rehabilitācijas, motivācijas un alternatīvās sociālās aprūpes programmu īstenošanai nepieciešamo materiālu, biroja un kancelejas preču izmaksas;
- Viens pieredzes apmaiņas brauciens (dienas nauda, naktsmītnes, transporta un degvielas izdevumi);
- Atlīdzības (izņemot pabalstu un kompensāciju, no kurām neapņēma ienākuma nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, prēmiju, materiālās stimulēšanas un naudas balvu) izmaksas un uzņēmuma līguma izmaksas pieaicinātajiem ergoterapeitiem, surdotulkkiem un asistentiem, kas sniedz atbalstu personām, kurām noteikta invaliditāte;
- Iepirkumu procedūru īstenošanas izmaksas.
- Transportlīdzekļa iegāde (1 mikroautobuss);
- Transportlīdzekļa pārbūve un pielāgošana personu ar īpašām vajadzībām transportēšanai;
- Transportlīdzekļa uzturēšanas un amortizācijas izmaksas;
- Atalgojums transportlīdzekļa vadītājam.

Aptuvenā summa - 30 000 LVL; aptuvenais projekta ieviešanas laiks - 6 mēneši.

Preiļu novada dome

Preiļu novada domes Sociālais dienests sadarbībā ar biedrību „Mūsmājas” ieviešs projektu Preiļu novada **krīzes centra** pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un nodrošinās iespēju tajā uzturēties krīzes situācijā nonākušām ģimenēm un personām.

Projekta mērķis ir nodrošināt sabiedrības vajadzībām atbilstošu darbu ar sociālā riska grupas bērniem un jauniešiem, disfunkcionālām ģimenēm.

Projekta tiešās mērķa grupas ir:

1. Krīzes centra personāls. Projekta realizācijas laikā tiks apmācīti teorētiski un sagatavoti praktiskam darbam 5 darbinieki, kuri nodrošinās krīzes centra darbu arī pēc projekta noslēguma.
2. Centra pakalpojuma saņēmēji - **sociālā riska grupas bērni, jaunieši, disfunkcionālas ģimenes.**

Iespējamās projekta aktivitātes:

- metodisko materiālu apkopošana, sociālās rehabilitācijas, motivācijas un alternatīvās sociālās aprūpes programmu izstrāde un ieviešana mērķa grupas sociālo un funkcionālo prasmju pilnveidošanai,
- speciālistu apmācība darbam ar mērķa grupu un supervīzijas, projekta vadība,
- centra personāla atlase, apmācība un praktiskās pieredzes brauciens;
- potenciāli klientu apzināšana (esošās situācijas izpēte) un centra klientu datu bāzes (uzskaites sistēmas) izveide sociālās un psiholoģiskās palīdzības sniegšanai;
- Reklāmas un publicitātes pasākumi sabiedrības uzmanības pievēršanai iespējamām sociālām un psiholoģiskām krīzes situācijām un informēt par to novēršanas veidiem;

Projekta aptuvenā summa - 50 000 LVL). Aptuvenais projekta ieviešanas laiks – 2 gadi.

Latgales plānošanas reģions

Latgales plānošanas reģions sadarbībā ar Balvu pilsētas, Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada, Krāslavas novada, Līvānu novada, Ludzas novada, Preiļu novada, Līvānu novada, Rēzeknes pilsētas un Rēzeknes novada pašvaldībām ievieš projektu: "Mūžizglītības programmu ieviešana cilvēkresursu attīstībai sociālajā jomā Latgales reģionā".

Projekta mērķis:

1. Nodrošināt mūžizglītības iespējas Latgales reģiona pašvaldību un novadu sociālajā jomā nodarbinātām personām.
2. Nodrošināt Latgales iedzīvotājiem vienlīdzīgu, kvalitatīvu izglītības pieejamību visa mūža garumā, tādējādi veicinot reģiona attīstību, nodrošinot darbiniekiem ilgtspējīgas kompetences darbam, personības izaugsmi un uz augstām prasmēm balstītu konkurētspēju.

Projekta mērķa grupa: Latgales reģiona sociālā darba speciālisti.

Iespējamās aktivitātes (projekta rezultāti):

1. Projekta vadība (projekta vadītājs, 2 apmācību koordinatori.
2. Apmācību programmas ieviešana:
 - Modulis "Likumdošanas aktualitātes" (6 dienas, 48 stundas, 6 tēmas);
 - Modulis "Sociālā darba specifika" (21 diena, 166 stundas, 14 tēmas);
 - Modulis "Sociālā darba standartu nodrošināšana. Vadības kapacitātes stiprināšana" (12 dienas, 94 stundas, 6 tēmas);
 - Modulis "Komunikācijas, saskarsmes prasmes"(6 dienas, 46 stundas, 6 tēmas);
 - Modulis "Aprūpe mājās" (7 dienas, 54 stundas, 6 tēmas).
3. Sociālo darbinieku sadarbības tīkla veidošana:
 - Ievadsemināri reģiona pašvaldībās;
 - Projekta publicitātes nodrošināšana;
 - Sociālās konferences organizēšana.

3. Programmas īstenošanas rezultātu novērtēšanas un uzraudzības kārtība

3.1. Uzraudzības sistēma

Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programmas 2010. – 2017. gadam rezultātu novērtēšanas un uzraudzības kārtība izstrādāta ar mērķi radīt ietvaru, kas nodrošinās iespējas izvērtēt attīstības programmas īstenošanas gaitā sasniegto, kā arī ietekmi uz klientu grupu vajadzību apmierinājumu.

Galvenie uzraudzības sistēmas uzdevumi ir:

- identificēt, vai programmas ieviešana norit kā plānots;
- parādīt plānošanas reģiona un atsevišķi pašvaldību darbības progresu un sasniegumus;
- identificēt problēmas, kas radušās plānoto sociālo pakalpojumu ieviešanā, un jaunas iespējas, kas radušās pašvaldību sociālajiem dienestiem sadarbojoties reģiona līmenī,
- pamatot attīstības programmas aktualizācijas vai grozījumu nepieciešamību;
- nodrošināt ar informāciju par programmas īstenošanas sasniegumiem politiķus;
- sociālo pakalpojumu sniedzējus, sadarbības partnerus un sabiedrību kopumā.

Sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumi nav izmērāmi tikai dienās, klientu skaitā un veikto konsultāciju daudzumā, u.tml.. Novērtēšanai jābūt balstītai kompleksā skatījumā. Programmas reģiona līmenis nosaka nepieciešamību pēc tādām novērtēšanas metodēm, kas vienlaicīgi būtu lietderīgas gan reģiona kopējo mērķu sasniegšanai, gan pašvaldību sociālo dienestu darbības uzlabošanai.

Uzraudzības posmi

Programmas īstenošanas rezultātu novērtēšanas un uzraudzības kārtība paredz:

- 1) **ikgadējā ziņojuma** sagatavošanu par stratēģisko mērķu sasniegšanas progresu;
- 2) **programmas novērtējuma** sagatavošanu reizi 3 gados.

Ikgadējais ziņojums par stratēģisko mērķu sasniegšanas progresu satur pārskatu par:

- uzdevumu izpildi, kurā īsi raksturota uzdevuma izpildes gaita un priekšlikumi nākamajam gadam;
- sociālo dienestu darbības pašnovērtējums;
- pieaicināto sociālo pakalpojumu sniedzēju vērtējums;
- pieaicināto sadarbības partneru speciālistu vērtējums.

To apkopo LPR administrācija līdz Latgales plānošanas reģiona ikgadējā publiskā pārskata sagatavošanai. Ziņojums tiek prezentēts ikgadējā plānošanas seminārā, kurā piedalās, pašvaldību sociālie dienesti.

Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības **programmas** 2010.-2017.gadam **novērtējumu** iesniedz izskatīšanai Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomei. Tajā atspoguļota:

- uzdevumu izpilde,
- realizētie sociālie projekti pašvaldību un mērķa grupu griezumā,
- analīze par programmas īstenošanas ietekmi uz reģiona sociālajiem rādītājiem.

Programma kalpo kā ietvars dažādu pasākumu kopumiem (uzdevumiem), kuri tiek detalizēti pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos. Vienlaicīgi pastāv iespējas reģiona mēroga projektu realizācijai. Finansējuma piesaiste sociālajām vajadzībām liecinās arī par LPR tehniskā atbalsta efektivitāti.

Programmas ietekmes izvērtējumā jāvērs uzmanība tiem aspektiem, kas liecina par veicamo pasākumu atkarību no kopējās ekonomiskās situācijas reģionā un tās radītajām ietekmēm.

Pēc programmas novērtējuma ziņojuma sagatavošanas veic **programmas aktualizāciju** jeb **grozījumus** (ja nepieciešams). Ja izmainās ārējie apstākļi, kas rada jaunas iespējas vai nosaka ierobežojumus uzdevumu realizācijai, programmu nepieciešams grozīt ātrāk kā pēc triju gadu perioda, pašvaldībām vienojoties. Šajā gadījumā papildus ikgadējam ziņojumam tiek veikta analīze par programmas īstenošanas ietekmi uz reģiona sociālajiem rādītājiem.

Uzraudzības sistēmas institucionālais ietvars

Par programmas uzraudzības pasākumu realizāciju ir atbildīgs Latgales plānošanas reģions. Kā viena no funkcijām sociālo pakalpojumu reģionālajam koordinatoram tiek noteikta ikgadēja ziņojuma sagatavošana par virzību uz stratēģiskajiem mērķiem un programmas novērtējuma sagatavošana (reizi trijos gados). Reģionālais koordinators ziņojumu un novērtējumu sagatavošanu veic sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem.

Kopumā uzraudzības procesā ir iesaistīti visi sociālās jomas partneri – valsts, pašvaldību, nevalstisko organizāciju un privātie sociālo pakalpojumu sniedzēji un starpinstitucionālās sadarbības iestādes.

Mērķa grupu viedokli novērtējuma procesā pārstāv klientu apvienošās nevalstiskās organizācijas, kā arī sociālo pakalpojumu sniedzēji, kas nodrošina klientu apmierinātības novērtējumu savas organizācijas darbības ietvaros.

Pieeja – sadarbībā balstīts novērtējums

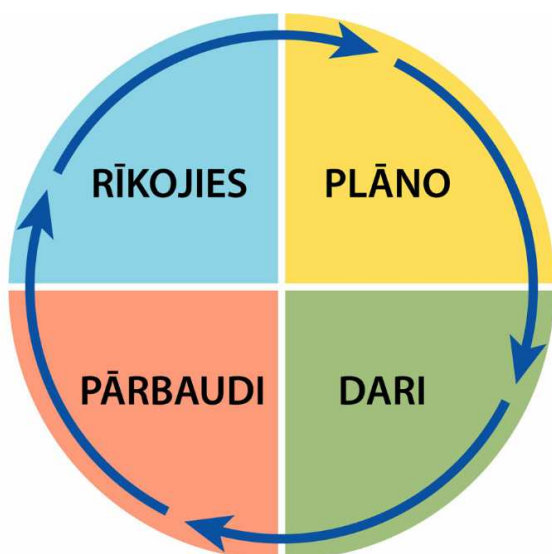
Visā programmas ieviešanas periodā ir plānots pielietot vienkāršu un efektīvu modeli, kas tiek dēvēts par Deminga ciklu (skat. 46. un 47.attēlu). Šis cikls balstās uz četriem soļiem „plāno – dari – pārbaudi – rīkojies”.

Pirmais solis – „plāno”. Tam par pamatu kalpo programmas 2.nodaļā izvirzītie mērķi un uzdevumi. Par to ieviešanu ir atbildīgi Latgales plānošanas reģions un pašvaldības.

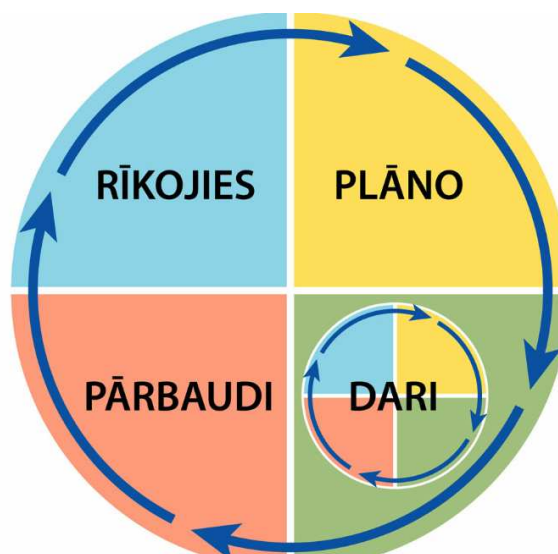
Otrais solis – „dari”. Katra pašvaldība veic savas rīcības programmas ieviešanai pašvaldībā un sadarbojoties reģiona ietvaros. LPR nodrošina reģiona uzdevumu ieviešanu un koordinēšanu reģiona līmenī (skat. pielikumu aprakstu [3.2.nodaļā](#)).

Trešais solis – „pārbaudi”. Notiek uzdevumu izpildes izvērtēšana un ikgadējā ziņojuma sagatavošana.

Ceturtais solis – „rīkojies”. Tiek organizēta sociālo dienestu informatīvā sanāksme un apspriests ikgadējais ziņojums un lemts par grozījumu nepieciešamību vai rīcībām, kas palīdz sasniegt labākus rezultātus.

46.att. Reģiona programmas ieviešana

47.att. Pašvaldību darbība reģiona programmas ietvaros

Rīcības (jeb darīšana) notiek katrā pašvaldībā, katrai no tām ir savi izvirzītie mērķi un uzdevumi programmas ietvaros. Tās veic savu iekšējo plānošanas ciklu, un visu pašvaldību rīcību (projektu) kopsumma veidos rezultātus reģiona līmenī. Latgales plānošanas reģiona administrācija uzrauga kopējā procesa norisi, sniedz projektu koordinēšanas un informēšanas tehnisko atbalstu un iesaistās sociālo pakalpojumu koordinēšanā, kā arī ievieš reģionāla mēroga projektus sociālajā jomā.

Ikgadējie ziņojumi un programmas novērtējums var kalpot kā atskaites punkts Latgales plānošanas reģionam un pašvaldībām, pieņemot lēmumus, sastādot ikgadējo budžetu un investīciju plānu, kā arī izvērtējot atsevišķu uzdevumu izpildi, ko koriģē atbilstoši budžeta iespējām un sociālās attīstības tendencēm Latgalē, Latvijā, Eiropā, u.c. faktoriem.

Uzraudzības metodes

Piedāvātā rezultātu novērtēšanas un uzraudzības kārtība ietver sevī kvantitatīvas un kvalitatīvas novērtējuma metodes.

Kvantitatīvi tiek analizēts:

- ieviesto sociālo pakalpojumu skaits,
- speciālistu skaits;
- sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits, t.sk. mērķa grupu un pašvaldību griezumā;
- u.c. rādītāji, kas liecina par uzdevumu izpildi un mērķu sasniegšanu.

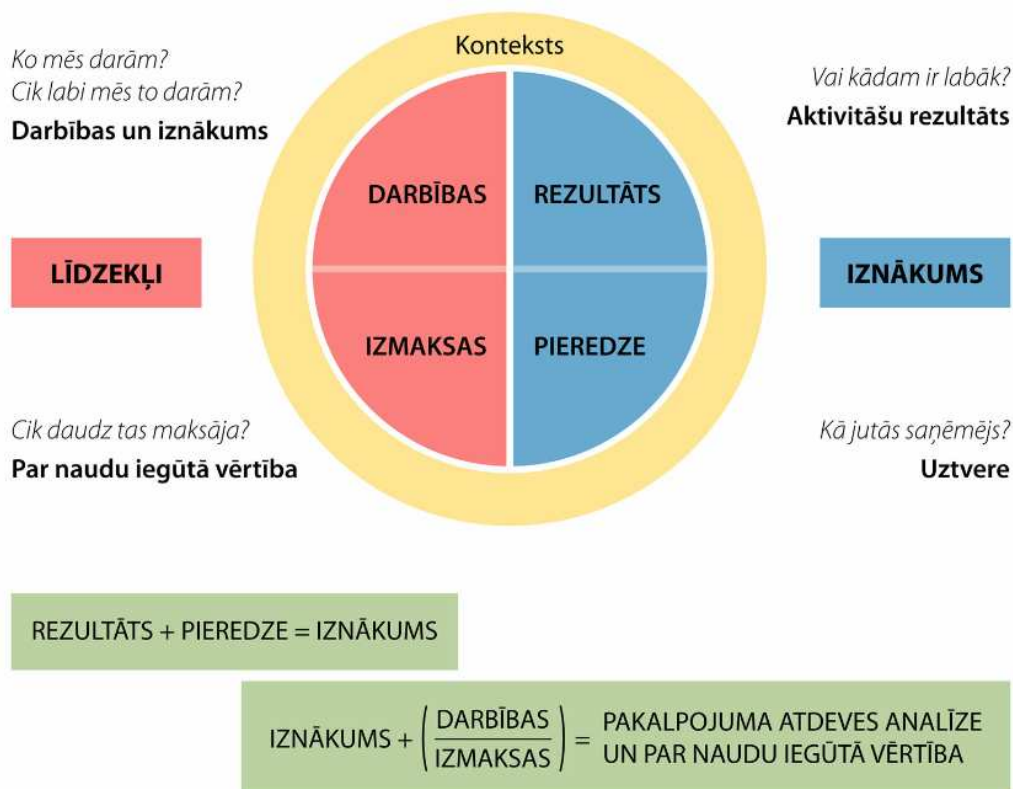
Analīzēm tiek izmantoti pašvaldību sociālo dienestu, sadarbības iestāžu statistika, kā arī sociālo dienestu atzīmes par uzdevumu izpildes kvantitatīvajiem rādītājiem.

Ik gadu aktualizētie rādītāji parādīs sociālo pakalpojumu attīstības dinamiku.

Kvalitatīvi Programmas īstenošana vērtējama kontekstā ar sociālo pakalpojumu saņēmēju apmierinātību un viņu vajadzībām. Kvalitatīva vērtējuma saņemšanai tiks veikta:

- sociālo dienestu darbības pašnovērtējuma ikgadēja aptauja;
- sociālo dienestu vadītāju skaidrojums par uzdevumu izpildes gaitu, kas norādīs uz uzdevuma ieviešanas problēmām un priekšlikumiem turpmākajām rīcībām.

Kvalitatīvajā vērtējumā jāpanāk komplekss skatījums uz programmas ieviešanas finansu ieguldījumiem, cilvēkresursu ieguldījumiem, pakalpojumu kvalitāti un klientu apmierinājumu. Vērtēšanas principi atspoguļoti 48.attēlā.

48.att. Rezultātu novērtēšanas un uzraudzības ideoloģiskie principi (pēc „Developing performance indicators for health and social care partnerships”, 2009)

Uzraudzības sistēmai nepieciešamais finansējums

Programmas uzraudzības nodrošināšanai Latgales plānošanas reģionā būs nepieciešami 20 000 LVL gadā, paredzot palielinājumu, sākot ar 2014.gadu – 30 000 LVL, kad būtiski projektu apjoms un uzraudzības sistēmai būs nepieciešama lielāka kapacitāte.

Finansējums nepieciešams reģionālā koordinatora darba apmaksai, darba vietas izveidei, materiāli tehniskajam nodrošinājumam sadarbības uzturēšanai ar pašvaldības sociālajiem dienestiem, sociālo pakalpojumu sniedzējiem.

Kopējā summa Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programmas 2010. – 2017. gadam īstenošanas uzraudzībai – 180 000 LVL.

3.2. Sociālo pakalpojumu reģionālā koordinatora pienākumi (projekts)

1. **Veikt** Latgales plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības **programmas** 2010.-2017.gadam **novērtējumu**, analizējot uzdevumu izpildi un realizēto projektu apjomu reģionā mērķa grupās un teritoriāli un novērtējot kopējo virzību mērķu sasniegšanai. Novērtējuma ziņojumi jā sagatavo par situāciju uz 01.01.2013 un 01.01.2017 un jā iesniedz Latgales plānošanas reģionam.
2. Vismaz reizi novērtējuma ziņojuma sagatavošanas laikā **veikt sociālo dienestu aptauju** par programmas ieviešanas virzību un priekšlikumiem sociālo pakalpojumu uzlabošanai.

3. Uzturēt un sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem atjaunināt Latgales plānošanas reģiona **sociālo pakalpojumu datu bāzi**, kas satur šādu informāciju:
 - Sociālo pakalpojumu sniedzēji un pakalpojumi (to apraksts, atrašanās, darba laiki, izmaksas, ja tādas ir noteiktas, u.tml.)
 - Sociālā darba speciālisti, ar sociālo palīdzību, sociālajiem pakalpojumiem un speciālisti, kas sadarbojas ar sociālajiem dienestiem starpinstitutionālās sadarbības ietvaros (to konsultācijas, t.sk. iespējas saņemt konsultācijas sociālo darbinieku tīklā).
 - Vispārīga sociālās jomas statistiskā informācija sadarbībā ar NVA, VSAA, VP, PMLP, pašvaldībām, lai nodrošinātu analītisku materiālu programmas ieviešanas rezultātiem un novērtētu tās ietekmi uz sociālo situāciju reģionā.
4. Sniegt tehnisko atbalstu reģiona **sociālā darba speciālistu sadarbības koordinēšanai**, sagatavot projektus reģiona sociālā darba speciālistu kapacitātes paaugstināšanai un koordinēt to ieviešanu ar mērķi:
 - Veicināt sociālā darba speciālistu izglītošanos un kvalifikācijas celšanu;
 - Veicināt starpinstitutionālo, starpprofesionālo un starppašvaldību sadarbību (t.sk. speciālistu un specializētā transporta pieejamības koordinēšana);
 - Informēt par iespējām finansu piesaistē;
 - Veicināt sadarbību ar nevalstisko un privāto sektoru sociālo pakalpojumu sniegšanā;
 - Veicināt sociālā darba profesijas prestižu (informatīvie semināri citu nozaru speciālistiem, gadskārtējā sociālā darbinieka balva)
5. Metodiski vadīt un sadarbībā ar pašvaldību sociālajiem dienestiem atjaunināt Latgales plānošanas reģiona sociālās jomas **projektu datu bāzi**, kas satur šādu informāciju:
 - Sociālās jomas projekti pašvaldību, finansu instrumentu un mērķa grupu griezumā;
 - Projektu pārvaldība tās īstenošanas laikā (projektu aktivitāšu apraksts, izmaksu pārvaldība, u.tml.).
6. Sniegt tehnisko atbalstu interaktīvas internetvidē balstītas rokasgrāmatas izveidē un uzturēšanā sadarbībā ar reģiona sociālā darba speciālistiem:
 - Vienotu prasību izstrāde sociālo pakalpojumu kvalitātei (standartiem);
 - Metodikas darbā ar gadījumu (klienta lietu nomenklatūru paraugi);
 - Kvalitātes vadības sistēmas pašvaldību sociālajos dienestos (darba līgumu paraugi, informācijas sistēmas, utt.);
 - Vadlīnijas valsts un pašvaldību sociālo pakalpojumu iepirkumiem (starpinstitutionālās sadarbības vienošanās paraugi, transporta pakalpojumi, u.tml.);
 - Sociālo pakalpojumu sniedzēju pakalpojumu kvalitātes novērtējuma metodikas (klientu apmierinātības ar pakalpojumu mērīšanai, klientu izmaiņu mērīšanai).
7. Koordinēt informēšanas aktivitātes:
 - Nodrošināt pašvaldību sociālo dienestu jaunumu informācijas ievietošanu www.latgale.lv;
 - Koordinēt un sniegt tehnisku un informatīvu atbalstu reģiona sociālajām akcijām un kampaņām.
 - Organizēt pašvaldību sociālo dienestu informatīvās tikšanās ne retāk kā reizi pusgadā.